

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

SPECIALISTIČNO DELO

STATUS DAVČNEGA SVETOVALCA V SLOVENIJI IN NA HRVAŠKEM

Ljubljana, oktober 2007

Emil Kovačević

Študent Emil Kovačević izjavljam, da sem avtor tega specialističnega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom dr. Mitje Čoka, in da v skladu s prvim odstavkom 21. člena zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovolim objavo specialističnega dela na spletnih straneh fakultete.

V Ljubljani, 13. oktobra 2007

Podpis: _____

KAZALO

1 UVOD	1
1.1 OPREDELITEV PROBLEMA	1
1.2 NAMEN IN CILJ	2
1.3 METODOLOGIJA	3
1.4 STRUKTURA	4
1.5 OMEJITVE	4
2 RAZVOJ DAVČNEGA SVETOVANJA	5
3 UREDITVE DAVČNEGA SVETOVANJA V NEKATERIH RAZVITEJŠIH SISTEMIH	7
3.1 DAVČNO SVETOVANJE V NEMČIJI	8
3.2 DAVČNO SVETOVANJE AVSTRIJI	8
3.3 DAVČNO SVETOVANJE V VELIKI BRITANiji	9
3.4 DAVČNO SVETOVANJE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE	10
4 SPLOŠNO O DAVČNEM SVETOVANJU V SLOVENIJI	10
4.1 PREIZKUŠENI DAVČNIK SLOVENSKEGA INŠTITUTA ZA REVIZIJO IN DAVČNI SVETOVALEC DRUŠTVA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE	12
4.1.1 Društvo davčnih svetovalcev Slovenije	12
4.1.1.1 Cilji in naloge društva	13
4.1.1.2 Predlog zakona o davčnem svetovanju v Sloveniji (ZDavS)	14
4.1.1.2.1 Načela predlaganega zakona	14
4.1.1.2.2 Cilji zakona	15
4.1.2 Slovenski inštitut za revizijo	17
4.1.2.1 Sekcija preizkušenih davčnikov Slovenskega inštituta za revizijo	18
4.1.2.1.1 Odbor sekcije preizkušenih davčnikov Slovenskega inštituta za revizijo	18
4.1.2.1.2 Delo sekcije preizkušenih davčnikov Slovenskega inštituta za revizijo	19
4.1.2.2 Kodeks poklicne etike preizkušenega davčnika	19
4.1.2.3 Strokovna načela o davčnem svetovanju	20
4.1.2.4 Problematika davčnega svetovanja z vidika sekcije preizkušenih davčnikov Slovenskega inštituta za revizijo	21
4.1.2.4.1 Prihodnji izzivi preizkušenih davčnikov	22
5 POSTOPEK IN POGOJI ZA PRIDOBITEV LICENCE DAVČNEGA SVETOVALCA DRUŠTVA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE	23
5.1 OPRAVLJANJE IZPITA ZA DAVČNEGA SVETOVALCA	23
5.1.1 Sestava izpitne komisije	24
5.1.2 Izvedba izpita	24
5.1.3 Verificirani izobraževalni program za davčnega svetovalca Društva davčnih svetovalcev Slovenije	25
5.1.3.1 Davčna šola Davčnega inštituta Maribor	26
5.2 PRIDOBITEV CERTIFIKATA IN LICENCE ZA DELO DAVČNEGA SVETOVALCA DRUŠTVA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE	27
5.2.1 Obveznosti davčnih svetovalcev Društva davčnih svetovalcev Slovenije	27
5.2.2 Strokovno izpopolnjevanje in (ponovna) pridobitev licence	28
5.2.2.1 Kriteriji za pridobivanje točk	28
5.2.2.2 Kodeks poklicne etike članov Društva davčnih svetovalcev Slovenije	29
5.2.2.3 Članstvo v Društvu davčnih svetovalcev Slovenije (DDSS)	29
5.2.2.4 Zavarovanje poklicne odgovornosti davčnih svetovalcev društva	29
5.2.3 Zahtevek za podaljšanje licence	30

6 POSTOPEK IN POGOJI ZA PRIDOBITEV NAZIVA PREIZKUŠENI DAVČNIK SLOVENSKEGA INŠTITUTA ZA REVIZIJO	30
6.1 IZOBRAŽEVANJE ZA PRIDOBITEV STROKOVNEGA NAZIVA PREIZKUŠENI DAVČNIK	31
6.1.1 Pogoji za vpis.....	32
6.1.2 Opravljanje izpitov	32
6.1.3 Način vpisa in cena izobraževanja za pridobitev naziva preizkušeni davčnik	34
6.1.4 Register preizkušenih davčnikov.....	34
6.1.5 Dopolnilno izobraževanje	35
7 SPLOŠNO O DAVČNEM SVETOVANJU NA HRVAŠKEM	36
7.1 ORIS STANJA IN RAZVOJ STORITEV DAVČNEGA SVETOVANJA NA HRVAŠKEM	36
7.2 GLAVNI PONUDNIKI STORITEV DAVČNEGA SVETOVANJA NA HRVAŠKEM	37
8 HRVAŠKO DRUŠTVO DAVČNIH STROKOVNJAKOV	38
8.1 NALOGE IN PROGRAM DELA DRUŠTVA DAVČNIH STROKOVNJAKOV NA HRVAŠKEM	38
8.2 ČLANSTVO V HRVAŠKEM DRUŠTVU DAVČNIH STROKOVNJAKOV	39
8.3 ETIČNI KODEKS HRVAŠKEGA DRUŠTVA DAVČNIH STROKOVNJAKOV	40
9 PRAVNO FORMALNA UREDITEV DAVČNEGA SVETOVANJA NA HRVAŠKEM	41
9.1 DEJAVNOST DAVČNEGA SVETOVANJA	42
9.1.1 Načela zakona o davčnem svetovanju	42
9.2 MOTIVI ZA SPREJEM ZAKONA O DAVČNEM SVETOVANJU NA HRVAŠKEM	42
9.3 OSEBE, KI LAHKO OPRAVLJAJO DEJAVNOST DAVČNEGA SVETOVANJA	43
9.3.3 Osebe, pooblašcene za opravljanje davčnega svetovanja	44
9.3.4 Osebe z omejenimi pooblastili za opravljanje davčnega svetovanja.....	44
9.4 POGOJI ZA OPRAVLJANJE DEJAVNOSTI DAVČNEGA SVETOVANJA PO ZAKONU O DAVČNEM SVETOVANJU V REPUBLIKI HRVAŠKI	44
9.4.1 Splošni pogoji za opravljanje davčnega svetovanja	44
9.4.2 Posebni pogoji za opravljanje davčnega svetovanja	45
9.4.3 Izpit za pridobitev naziva davčni svetovalec.....	45
9.4.3.1 Predmeti	45
9.4.3.2 Izpitna komisija	46
9.4.3.3 Prijava k izpitu in izpitni roki.....	46
9.4.3.4 Potek in opravljanje izpita	46
9.4.4 Dovoljenje za delo in prenehanje dovoljenja	47
9.4.5 Ustanovitev družbe za davčno svetovanje	47
9.5 PRAVICE IN OBVEZNOSTI DAVČNEGA SVETOVALCA	48
9.5.1 Odgovornost davčnega svetovalca	48
9.5.1.1 Zavarovanje odgovornosti	49
9.5.1.2 Hranjenje dokumentacije in poslovna tajnost.....	49
9.6 ORGANIZIRANOST DAVČNIH SVETOVALCEV NA HRVAŠKEM.....	49
10 PRIMERJAVA IN ANALIZA UREDITVE DAVČNEGA SVETOVANJA V SLOVENIJI IN NA HRVAŠKEM	50
11 SKLEP	57
LITERATURA	60
VIRI	63

1 UVOD

1.1 OPREDELITEV PROBLEMA

Razmeroma kratka, nekaj več kot petnajstletna, zgodovina tako slovenske kot hrvaške davčne ureditve je po svoji vsebini precej obsežna in kompleksna. To dokazujejo številni zakoni, podzakonski akti, njihovo prepletanje in številne spremembe, ki vedno povzročijo različne odzive. Očitno pa je, da sta obe omenjeni državi na davčnem področju dosegli pomemben napredek pri preoblikovanju davčnega sistema, ki sledi temeljnim evropskim usmeritvam. Kljub temu nas aktualno dogajanje s področja davčnega sistema opozarja, da zgodba še zdaleč ni končana in da bomo v prihodnosti najverjetneje priča pomembnemu dogajanju na proučevanem področju. Marsikatero spremembo v praksi še ne zaživijo popolnoma, ko se že napovedujejo nove, saj imajo kritična strokovna javnost in različne interesne skupine v zvezi s sprejetim vedno znova precej pripomb.

V Sloveniji nekateri očitki letijo na nepripravljenost pristojnih državnih organov, ki naj bi v preteklosti pripravljali zakonodajo praktično brez sodelovanja drugih gospodarskih subjektov. Tako naj bi se že vnaprej ustvarjala negativen pristop in odnos do sprememb v davčni zakonodaji, povečevala pa naj bi se tudi napetost med posameznimi gospodarskimi subjekti in družbenimi sloji (Kranjec, 1999, str. 13).

To niti ni tako nenavadno, če upoštevamo, da so davki nekaj, kar je vgrajeno v vsako poro organizma, ki mu po navadi rečemo gospodarski sistem, ekonomija ali tudi nekoliko širše družbenopolitični sistem. Zelo poenostavljeno, posameznika na primer skrbi njegov premoženjski oziroma socialni položaj, zato želi plačati čim manj davka, podjetje v funkciji svojega osnovnega poslanstva, ustvarjanja dobička in nenazadnje težnje po preživetju mora biti na trgu konkurenčno, vendar mu davki to konkurenčnost zmanjšujejo, zato mora državni aparat zagotoviti svoje normalno delovanje in tudi vseh tistih delov sistema, ki sami ne bi mogli obstati, so pa pomembni za življenje prebivalstva, zaradi tega teži k povečevanju priliva v državno blagajno.

Kompleksnost, širina, zahtevnost področja davščin, nenehne spremembe davčne zakonodaje, v povezavi s tem pa pomanjkljivo poznavanje zakonov in pojav zahtev po davčnem optimiziranju obveznosti gospodarskih subjektov so narekovali usposobitev posebej profiliranih strokovnjakov – davčnih svetovalcev, ki jih v razvitih tržnih gospodarstvih poznajo že dolgo (Kokotec-Novak, 2005, str. 13). Svoje je k temu nedvomno prispevala tudi harmonizacija davčnega sistema z ureditvijo v Evropski uniji (Krek, 2005, str. 1).

Glede razvoja davčnega sistema imata Slovenija in Hrvaška skupne korenine v nekdanji skupni državi Jugoslaviji. V prejšnji državi posebne potrebe po storitvah davčnega svetovanja ni bilo. Davčni organ je bil v superiornem položaju, zasebnega kapitala ni bilo oziroma je bil glede na takratno ureditev neznaten. S prehodom v tržno gospodarstvo so se vzporedno

razvijali tudi nekateri drugi sorodni poklici, na primer računovodja, revizor ipd., ki jih takratni sistem ni poznal (Brezar, 2003, str. 1).

Od takrat naprej sta se sistema razvijala bolj ali manj samostojno, vsak v svoji smeri ter v skladu z različnimi družbenopolitičnimi okoliščinami, ločeno. Oba sta dosegla določeno stopnjo razvoja. Skladno s tem sta se tudi področje davčnega svetovanja ter ureditev statusa davčnega svetovalca v Sloveniji in na Hrvaškem razvijala ločeno ter v vsaki izmed držav dosegla posebno obliko, ki je specifična, različna in po svoje zanimiva, prav to pa je tema mojega specialističnega dela.

V specialističnem delu je torej poleg splošnega vpogleda v sistem davčnega svetovanja v Sloveniji natančnejši pregled postopkov in pogojev za pridobitev naziva davčni svetovalec pri Društvu davčnih svetovalcev Slovenije in Davčnem inštitutu Maribor ter naziva preizkušeni davčnik na Slovenskem Inštitutu za revizijo (Pravilnik o pridobitvi certifikata in licence za delo davčnega svetovalca DDSS, 2005; pravilnik o pridobitvi potrdila o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik, vpisu v register preizkušenih davčnikov in načinu objavljanja podatkov, 2007). Ravno tako sta v specialističnem delu obravnavana aktualna ureditev davčnega svetovanja na Hrvaškem in postopek pridobitve naziva davčni svetovalec v tej državi (Pravilnik o programu i polaganju ispita za poreznog savjetnika, 2001).

V Sloveniji sta v ospredju dve dobro organizirani instituciji. Na eni strani se srečujemo z delovanjem in s stalnim prizadevanjem Društva davčnih svetovalcev Slovenije v smeri zakonske ureditve davčnega svetovanja, po drugi strani pa z dejavnostjo davčnega svetovanja na Slovenskem inštitutu za revizijo (Kokotec-Novak, 2005, str. 20; Horvat, 2000, str. 8). Tudi na Hrvaškem obstaja društvo davčnih svetovalcev, davčno svetovanje pa je urejeno z zakonom.

1.2 NAMEN IN CILJ

Namen in cilj proučevanja izbranega področja sta povezana s seznanjanjem s stanjem in problematiko davčnega svetovanja v Sloveniji in na Hrvaškem ter s pomenom, smiselnostjo, z načini, s postopki in pogoji pridobitve certifikata oziroma licence za davčnega svetovalca Društva davčnih svetovalcev Slovenije oziroma naziva preizkušeni davčnik Inštituta za revizijo in naziva davčni svetovalec ki ga podeljuje Ministrstvo za finance Republike Hrvaške. Poznavanje obravnavane tematike je smiselno tako za zaposlene uslužbence državnih in davčnih organov kot tudi za vse, ki se v podjetjih kakor koli ukvarjajo s svetovanjem na področju računovodstva, financ, davčnega prava, vrednostnih papirjev, organizacije, vrednotenja podjetij itd., oziroma za vse, ki se pri svojem delu in zasebnem življenju srečujejo z davčnimi organi, s postopki in s tem povezanimi predpisi.

Temeljna hipoteza je, da je davčno svetovanje v Sloveniji neurejeno in neenotno. Predpostavka je v skladu s ciljem specialističnega dela rezultat dozrajšnjega poznavanja

predmeta proučevanja. Nikakor pa ne pomeni, da Slovenija davčnih svetovalcev ne potrebuje. Nasprotno, njihova vloga je čedalje pomembnejša. To je opazno zlasti v času globalizacije in vključevanja gospodarstva v mednarodne gospodarske tokove. Kot rečeno, imata državi Slovenija in Hrvaška za seboj razmeroma kratek zgodovinski razvoj davčnega svetovanja. Če časovno komponento razvoja davčnega svetovanja v omenjenih dveh državah primerjamo z nekaterimi razvitimi tržnimi gospodarskimi sistemi, lahko ugotovimo, da je razvoj davčnega svetovanja v teh državah kljub več kot poldrugemu desetletju še vedno nekje na začetku, kar je z izključno časovnega vidika povsem razumljivo. Vendar to ne pomeni, da je tako stanje tudi sprejemljivo oziroma da bo tako ostalo tudi na daljši rok (Perner, 1999, str. 6).

Slovenija spada v skupino držav, ki ima glede davčnega svetovanja zakonsko neurejen sistem, Hrvaška pa je za zakonsko ureditev tega poklica že poskrbela. V specialističnem delu bom poskusil na podlagi hrvaškega modela ugotoviti dejansko potrebo po zakonski ureditvi davčnega svetovanja v Sloveniji, prepoznati razlike med obema sistemoma ureditve obravnavanih poklicev, izraziti morebitne prednosti in slabosti enega in drugega sistema, ugotoviti potencialne pasti morebitne zakonske ureditve v Sloveniji, predvideti posledice neureditve ter tudi ugotoviti, ali obstajajo možnosti aplikacije ugotovljenih prednosti posameznega sistema na drugega ter v kolikšni meri in kakšni obliki bi to bilo smiselno.

Tabela 1: Ureditev davčnega svetovanja v nekaterih razvitih državah sveta

<i>Zakonska ureditev</i>	
Velika Britanija	Ne.
ZDA	Ne.
Nemčija	Da.
Avstrija	Da.
Japonska	Da.
Češka	Da.
Poljska	Da.
Nizozemska	Ne.

Vir: Čokelc, 2005, str. 14

1.3 METODOLOGIJA

Po opredelitvi tematike sem za potrebe proučevanja skladno z namenom in s ciljem specialističnega dela, na podlagi razpoložljivih orodij, po spletu, v knjižnici, kakor tudi z neposrednimi kontakti z nekaterimi institucijami, zbral zajeten del gradiva, ki obsega strokovno literaturo domačih in tujih avtorjev, potrebne vire s področja normativne ureditve in številne druge vire, ki so navedeni na koncu specialističnega dela. Pri poglobljeni strokovni študiji omenjenih, praviloma sekundarnih virov, bom uporabil splošno deskriptivno metodo,

na podlagi katere bom povzemal in analiziral stališča, spoznanja in ocene avtorjev, povzetke pa urejal z uporabo metode kompilacije.

Na komparativno metodo in metodo analize se bom oprl pri raziskovanju teoretičnih in zakonskih podlag, ko bom primerjal in analiziral ureditev sistemov organiziranja davčnega svetovanja na Hrvaškem in v Sloveniji, in sicer v zvezi z ugotavljanjem morebitnih prednosti in slabosti enega in drugega sistema ter drugih povezav med njimi. Ko bodo v zaključnem delu, v fazi sinteze primerjav enega in drugega sistema, opredeljena določena teoretična spoznanja, bom v zvezi z možnostjo aplikacije rešitev v praksi uporabil deduktivni pristop. Nekatere potrebne informacije sem zaradi prikaza celovitejše in jasnejše slike obravnavane tematike pridobil z neposrednim stikom med telefonskim pogovorom in z dopisovanjem po elektronski pošti.

1.4 STRUKTURA

V fazi zbiranja gradiva za specialistično delo je bil zamišljen njegov osnovni koncept. Poleg uvoda in sklepa je delo razdeljeno na devet poglavij, vsebinsko pa na štiri dele. Skupno z uvodom so v prvem delu predstavljene nekatere splošne značilnosti, ki jim sledi krajši oris zgodovine davčnega svetovanja. Naslednji vsebinski del je namenjen ureditvi davčnega svetovanja v Sloveniji. Ta zajema predstavitev obeh pomembnih strokovnih institucij s področja davčnega svetovanja, to je Društva davčnih svetovalcev Slovenije in sekcijo preizkušenih davčnikov Slovenskega inštituta za revizijo. Podrobno so predstavljeni potek, način in pogoji za pridobitev naziva davčni svetovalec pri Društvu davčnih svetovalcev Slovenije in naziva preizkušeni davčnik pri Slovenskem inštitutu za revizijo. V tem delu obravnavam tudi predlog zakona o davčnem svetovanju skupaj z motivi in s prizadevanji društva davčnih svetovalcev za njegov sprejem. Naslednji obsežnejši vsebinski sklop je namenjen razvoju in ureditvi davčnega svetovanja v Republiki Hrvaški, ki je področje davčnega svetovanja uredila z zakonom in s spremljajočimi podzakonskimi akti. Podobno kot v primeru Slovenije so podrobno predstavljeni način, postopek in pogoji za pridobitev diplome davčnega svetovalca, ki jo na Hrvaškem podeljuje ministrstvo za finance. V zadnjem vsebinskem delu sledi povzetek primerjav obeh ureditev področja davčnega svetovanja z izpostavljenimi razlikami, morebitnimi prednostmi in slabostmi enega in drugega sistema, kar naj bi bilo izhodišče za določena priporočila v smeri prihodnjega razvoja obeh obravnavanih sistemov.

1.5 OMEJITVE

V fazi zbiranja in proučevanja gradiva glede davčnega svetovanja v Sloveniji so se pokazale precejšnje razsežnosti obravnavane tematike, v nasprotju s tem pa razmeroma skromen nabor razpoložljive literature. Vsebinsko kakovostnih strokovnih člankov in razprav ni objavljenih veliko (v Sloveniji jih je nekoliko več). Navedeno je mogoče pojasniti z dejstvom, da je obravnavano področje pri nas in na Hrvaškem novo, neraziskano in nedorečeno. Opažam, da

se je o davčnem svetovanju največ pisalo v letih 1998, 1999 in 2000, v naslednjih letih pa je to nekoliko zamrlo. Sklepam, da je to povezano z nesprejetjem zakona o davčnem svetovanju v Sloveniji. Na tujo literaturo (poleg hrvaške) se v primeru tega specialističnega dela skorajda ni mogoče opreti, saj obravnavam konkretne specifične vsebine, ki so načeloma značilne le za proučevani državi. Res pa je, da ta prispeva k ustvarjanju celovite slike obravnavane problematike in k njenemu boljšemu razumevanju. Razpoložljivost ustrezne literature ter virov v zvezi z davčnim svetovanjem je v Republiki Hrvaški še skromnejša kot pri nas.

2 RAZVOJ DAVČNEGA SVETOVANJA

Etnološka raziskovanja so pokazala, da prvi predniki davčnega svetovanja izhajajo iz svetov starešin lokalnih skupnosti, v okviru katerih se je odločalo o razdelitvi plena in medsebojni pomoči. Pogosto se je eden izmed starešin oklical za varuha in preostalim delil nasvete. To so bili po navadi uveljavljeni posamezniki z razvitimi govornimi sposobnostmi (Čokelc, 2006, str. 48).

Pojma svetovanje in svetovalec se pojavita že v sumerskih slovarjih.¹ Obsežno pisno gradivo v obliki tablic s klinopisom je bilo najdeno ob obalah rek Tigris in Evfrat. To so bili po svoji naravi večinoma (knjigovodski) gospodarski dokumenti. Z urbanizacijo in razvojem so premožni trgovci in veliki posestniki morali imeti urejene knjigovodske evidence. Za obvladovanje zahtevnega dela je bilo treba imeti določeno znanje. Usposobili so se računski in pisni strokovnjaki – knjigovodje, ki so službovali pri t. i. desetinskih oblasteh,² lahko pa so delovali v korist desetinskih obveznikov.³ Desetinski (davčni) pomočniki so se že od sredine tretjega tisočletja pred našim štetjem zavzemali za pravico in posredovali kot svetovalci v številnih pravnih zadevah in/ali sporih. Davčni pomočniki se poleg tega po uvedbi denarnega sistema, ko je bilo mogoče vrednotiti gospodarske kategorije in ugotavljati poslovni izid, pojavljajo v vlogi svetovalca za gospodarske zadeve (Čokelc, 2006, str. 50–51).

V primerjavi z najdbami ob Tigrisu in Evfratu so značilnosti primerljivega knjigovodskega strokovnjaka identificirali tudi ob Nilu (2850–2052 pr. n. št.), toda le v velikih poljedeljskih gospodarskih enotah. Imel je vlogo pisarja, ki se je ukvarjal z overjanjem različnih dokumentov, vodenjem aktov, seznamov in z računovodstvom,⁴ posredoval je lahko tudi v manjših pravnih sporih (Čokelc, 2006, str. 52).

V starem Egiptu je moral vsak uradni postopek potekati v pisni obliki. Vsaka prošnja ali pritožba je morala biti pisna. Spise so oblikovali poznavalci prava, ki so jih pred davčnimi

---

¹ Obdobje od antike do srednjega veka; od leta 3000 pred našim štetjem do leta 500 našega štetja (Čokelc, 2006, str. 49).

² V takem primeru je bil knjigovodja desetinski uradnik.

³ V tem primeru je bil knjigovodja desetinski oziroma davčni pomočnik.

⁴ Znana sta bila že debet in kredit. Za primanjkljaj je bila na primer določena rdeča pisava.

oblastni prebrali in ustno pojasnili. Tako so se poklicni pisarji znašli v vlogi govornika, zastopnika, pooblaščenca in zagovornika. Leta 30 pr. n. št. je bila davčna veda že precej razvita. Velike in male gospodarske enote so, da bi se izognile visokim davčnim bremenom, vodile poslovne knjige. Ker so se odgovorni v njih bali davčnega nadzora, so morale tudi davčne napovedi biti pisne. Iz častnega zagovornika se je razvil samostojni plačani odvetnik. Pooblastilo za zastopanje pred davčnim uradom je bilo samoumevno (Čokelec, 2006, str. 52).

Ko govorimo o razvoju davčnega svetovanja, ne smemo pozabiti omeniti izjemno spretnega odvetnika in odličnega davčnega svetovalca v Atenah, Demostena (384–322 pr. n. št.). Bil je zaslužen za sprejem zakona, po katerem je bil vsak zavezanec obdavčen sorazmerno z vrednostjo svojega premoženja. Pred tem so premožni državljani v državno blagajno prispevali tako imenovano častno dajatev, ki je bila nestalna in nezanesljiva.

Eden izmed najpomembnejših prednikov davčnih svetovalcev je bil nedvomno tudi davčni odvetnik Marcus Tullius Cicero (101–43 pr. n. št.), ki je z dokaznim gradivom v procesu dosegel pregon visokega davčnega izterjevalca Verresa. Ta je v vlogi upravitelja z metodami ropanja in izsiljevanja izkoriščal prebivalstvo province Sicilije.

Z razcvetom rimskega prava in naraščanjem števila gospodarskih enot se je povečevalo tudi število plačanih uradnikov in pomočnikov v pravnih in davčnih zadevah. Nastajati so začele številne svetovalne pisarne, knjigovodska dela in dela pisarja so opravljali samostojni svetovalci s statusom samostojnega poklica v nasprotju z začetki, ko je bila pravna znanost izključno v rokah duhovščine. Poklici knjigovodij, pisarjev, računovodij in pomočnikov so bili ob koncu tretjega stoletja že dodobra uveljavljeni. Za različne duhovne in svetovalne storitve so bili znani in določeni tudi najvišji zneski taks⁵.

V obdobju pozne antične zgodovine se je začelo število samostojnih davčnih svetovalcev zmanjševati. Razlogi so bili gospodarski in politični pretresi, zaradi katerih je začela davčna ureditev propadati. Svetovanje se je sprevrglo v podkupovanje podkupljivih sodnikov, davčnih izterjevalcev in vojaških poveljnikov. Šibkejši nosilci davčnega bremena so spet iskali »zatočišče« pri vplivnih funkcionarjih in veleposestnikih, ki so bili njihovi zagovorniki in zaščitniki pred davčnimi uradi in sodišči. Zasebna služba zaščitnikov je bila sčasoma prepovedana (Čokelec, 2006, str. 54–56).

Kot je opisal rimski zgodovinar in govornik Tacit, so zametki razvoja svetovalnega poklica v zahodnem svetu nastali na območjih severno od Alp, pri Keltih, Germanih in Slovanih. Tudi v zahodnem svetu je vlogo svetovalca prevzel poglavar družine, duhovnik ali vladar, po navadi nekdo s sposobnostjo govora in tudi pisanja, podobno kot v primeru starešin lokalnih skupnosti, kjer se je govornik pojavljal v vlogi svetovalca. V srednjem veku so se govorniki tako vse do 15. stoletja pojavljali v različnih vlogah – kot svetovalci, pravni zastopniki ipd., v

---

⁵ »Cesar Dioklecijan je v letu 301 omejil stopnje taks za duhovne in svetovalne storitve na najvišje zneske ...« (Čokelec, 2006, str. 55).

glavnem kot dobri poznavalci prava. Izrazito pomembno obdobje v procesu razvoja svetovalnega poklica je bilo od leta 768 do 814 v obdobju Karla Velikega. Karel Veliki je svetovalcem (ki so bili vpisani v register, hranjen v zakladnici), dal pooblastilo s polno pravico zastopanja (Čokelc, 2006, str. 56–59).

Pomemben vpliv v procesu uveljavljanja davčnoppravnega svetovanja so imeli v poznem srednjem veku italijanski juristi. Zavedajoč se pomena pravne znanosti, so italijanski govorniki in svetovalci leta 1119 v Bologni organizirali petletni univerzitetni študij. Po končani fakulteti so se kandidati (kot člani *societas iudicum*⁶) največkrat zaposlili v davčnih uradih. Kot protiutež je na drugi strani nastala potreba po davčnih pravnikih za zastopanje pred davčnimi uradi in sodišči veletrgovcev in trgovskih družb. Z uvajanjem tržno-denarnega gospodarstva je nastajalo tudi vse več gospodarskih enot, ki so potrebovale zaupnike in svetovalce za vodenje knjig, računov in davkov.⁷ Vodilno vlogo je pri davčnem svetovanju na prehodu iz fevdalnega reda k deželnemu in državnopravnemu davčnemu redu prevzela advokatura⁸.

Razvoj gospodarstva je povzročil tudi razmah poklicne nemorale, podkupljivost oblasti in sebično delovanje davčnih pomočnikov, izraženo s prevelikimi zahtevki za plačilo. Potreben je bil nov etični pristop, ki je sprožil ustvarjanje nove politike obdavčevanja in vplival tudi na nov način delovanja svetovalcev. Zastopniki naj ne bi prevzeli primera: 1) če bi zaradi tega lahko izgubili ugled, 2) pri zastopanju naj ne bi uporabljali nelegalnih sredstev, 3) strank naj ne bi obremenjevali z nepotrebnimi stroški. V ospredju naj bi bile vrednote, kot so znanje, vnema, resnica, zvestoba in pravičnost. Vse naštetu so pomembni dejavniki razvoja profila današnjega davčnega svetovalca, ki je tesno povezan z revizijskim in računovodskim poklicem (Čokelc, 2006, str. 74).

3 UREDITVE DAVČNEGA SVETOVANJA V NEKATERIH RAZVITEJŠIH SISTEMIH

V strokovni literaturi ni enotne opredelitve poklica davčnega svetovanja. Države po svetu so skladno z razvojem davčno svetovanje urejale zelo različno. Glede na to, ali je davčno svetovanje urejeno z zakonom ali ne, so se v teoriji izoblikovale tri skupine (Čokelc, Novak, 2005, str. 1; Poročevalec, 1998, str. 20):

- *popolnoma zakonsko urejen sistem*; v tej skupini so države, v katerih je davčno svetovanje urejeno z zakonom: Češka, Japonska, Avstrija, Nemčija, Poljska, Kitajska in Hrvaška;

---

⁶ Predhodnica poznejše odvetniške zbornice.

⁷ Davek na dohodek, kot ga poznamo danes, izhaja iz najnaprednejše industrijske države v 19. stoletju, Velike Britanije (Čokelc, 2006, str. 66).

⁸ Več o tem: a) *Advokatura kot davčna pomoč v primeru Francije in b) Odvetniki kot davčni svetovalci angleškemu parlamentu* (Čokelc, 2006, str. 64–65).

- *delno zakonsko urejen sistem* (status) davčnega svetovanja imajo v Združenih državah Amerike, Avstraliji in Veliki Britaniji;
- *popolnoma neurejen sistem* imajo druge države, v katerih izvajanje storitev davčnega svetovanja ni urejeno z zakonom.

V nadaljevanju so predstavljene osnovne značilnosti modelov davčnega svetovanja pomembnejših predstavnic posameznih pristopov.

3.1 DAVČNO SVETOVANJE V NEMČIJI

Nemčija spada med države, v katerih je davčno svetovanje tudi formalno urejeno razmeroma dolgo. Prvi zakon o davčnem svetovanju je Nemčija sprejela leta 1935. Urejal je položaj davčnega svetovalca in pogoje za pridobitev dovoljenja za opravljanje dela davčnega svetovalca. Opravljanje storitev davčnega svetovanja je bilo s posebnim zakonom posebej definirano in ločeno od pravnega svetovanja (Čokelc, Novak, 2005, str. 1; Brezar, 2003, str. 11).

Nosilci davčnega svetovanja v Nemčiji so tako imenovani davčni svetovalci (*Steuerberater*) in davčni pooblaščenca (*Steuerbevollmächtigen*), med katerimi je edina razlika ta, da davčni pooblaščenec ne sme voditi družbe za davčno svetovanje. Tako davčni svetovalci kot davčni pooblaščenca so v Nemčiji vključeni v zvezno zbornico davčnih svetovalcev (*Bundessteuerberaterkammer*) (Čokelc, Novak, 2005, str. 1; Gilgan, 2002).

3.2 DAVČNO SVETOVANJE AVSTRIJI

Tudi v Avstriji je davčno svetovanje urejeno s posebnim zakonom. Gre za tako imenovano poklicno pravo gospodarskega zaupnika. Gospodarski zaupniki so gospodarski revizor, knjižni revizor, davčni svetovalec in samostojni knjigovodja. Vsi so združeni v avstrijsko zbornico gospodarskih zaupnikov. Med njimi so poleg statusa, članstva, disciplinskega prava, poteka izpita in imenovanja ter pravic in dolžnosti natančno opredeljene tudi kompetence naštetih poklicnih skupin, in sicer glede (Wakounig, 2005, str. 5–15; Končan, 1999, str. 12):

- sestave splošnih⁹ in posebnih bilanc;
- zastopstva v davčnih zadevah, na primer zastopanja pred vrhovnim upravnim sodiščem;
- zastopstva in oddaje davčnih napovedi, na primer medletne oddaje davčnih napovedi;
- drugega zastopstva, na primer i) zastopstva pred delovnim uradom, ii) zastopstva pred upravnimi enotami in socialno zavarovalnico;
- svetovalnih storitev, na primer i) v zavarovalnih zadevah, ii) v zvezi s podjetniškim računovodstvom, iii) v zvezi z izvedenskimi mnenji s področja knjigovodstva, izdelave bilanc, iiiii) izvedenskimi mnenji s področja sanacije ipd.;

---

⁹ »Za podjetja v okviru dvojne meje knjigovodstva avstrijskega ZdavP« (Wakounig, 2005, str. 13–15).

- s področja upravljanja premoženja itd.

3.3 DAVČNO SVETOVANJE V VELIKI BRITANIJ

Davčno svetovanje v Veliki Britaniji ni urejeno z zakonom, v tej državi pa obstajajo profesionalne institucije, ki so v ta namen izoblikovale in sprejele določene strokovne usmeritve in priporočila. Relevantne strokovne organizacije na področju davčnega svetovanja v Veliki Britaniji so (Čokelc, Novak, 2005, str. 9; Košar, 2005, str. 34):

- pooblaščen inštitut davčnih svetovalcev (*The Chartered Institute of Taxation*, CIOT),
- združenje davčnih tehnikov (*The Association of Tax Technicians*, ATT),
- inštitut za posredne dajatve (*The Institute of Indirect Taxation*, IIT).

Pooblaščen inštitut davčnih svetovalcev (The Chartered Institute of Taxation, CIOT) je najvišje strokovno telo s področja davčnega svetovanja v Veliki Britaniji. Ustanovljen je bil leta 1930, status pooblaščenega inštituta pa je pridobil leta 1994. Temeljno poslanstvo inštituta je izboljšanje davčnega sistema z vidika vseh povezanih udeležencev – davkoplačevalcev, svetovalcev in oblasti. Inštitut pri zasledovanju opredeljenih ciljev samostojno in politično neodvisno predlaga in razlaga strokovne rešitve na davčnem področju. Pod okriljem inštituta je združenih približno 14.000 članov z nazivom davčni svetovalec (*Chartered Tax Adviser*). Pooblaščen inštitut davčnih svetovalcev uživa velik mednarodni ugled in je predstavnik Velike Britanije v Evropskem združenju poklicnih združenj davčnih svetovalcev¹⁰ (*Confederation Fiscale Europeene*, CFE) (*The Chartered Institute of Taxation*, 2007).

Združenje davčnih tehnikov (The Association of Tax Technicians, ATT) je bilo ustanovljeno leta 1989 pod pokroviteljstvom pooblaščenega inštituta davčnih svetovalcev zaradi nenehnega naraščanja povpraševanja po storitvah davčnega svetovanja in posledično zahteve po razvoju in napredku davčne prakse z vidika usposabljanja pristojnih davčnih strokovnjakov. Glavni cilj združenja davčnih tehnikov je zagotavljanje ustreznega usposabljanja posameznikom, ki se odločajo za ta poklic. Ob zaključku programa usposabljanja kandidati pridobijo naziv davčni tehnik (*The Association of Taxation Technicians*, 2007).

Inštitut za posredne dajatve (The Institute of Indirect Taxation, IIT) je bil ustanovljen leta 1991. Glavni razlogi za njegovo ustanovitev so predvsem naslednji: 1) zaradi obsežnosti področja posrednih davkov je bilo odločeno, da se ustanovi posebna strokovna organizacija, ki se bo ukvarjala z vsemi vidiki posrednega obdavčevanja, 2) veliko članov inštituta posrednih davkov, ki so bili prej del davčnih in carinskih organov, je potrebovalo predstavnika in zastopnika njihovih interesov, 3) ker posredni davki zagotavljajo pomemben vir sredstev za državno blagajno, je bilo treba odgovoriti na zahtevo po posebej strokovno

---

¹⁰ V Evropskem združenju poklicnih združenj davčnih svetovalcev je 150.000 davčnih svetovalcev iz vse Evrope.

usposobljenih svetovalcih, ki bodo svojim strankam zmožni zagotoviti najvišjo možno raven kakovosti storitev, 4) zaradi potrebe po stopnjevanju pomena posrednega obdavčevanja, 5) zaradi potrebe po poučevanju in dajanju napotkov svetovalcem. Temeljni namen in cilj je torej spodbujati izobraževanje na področju posrednih davkov doma in po svetu (The Institute of Indirect Taxation, 2007).

3.4 DAVČNO SVETOVANJE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE

Davčno svetovanje v Združenih državah Amerike ni urejeno z zakonom, obstajajo pa strokovna pravila in drugi davčni predpisi, ki to področje podrobno urejajo. Davčna zakonodaja je v ZDA obsežna in se deli na primarne in sekundarne predpise. Pred sodišči in davčno agencijo (*Internal Revenue Service, IRS*) se praviloma uporabljajo primarni viri,¹¹ za potrebe pojasnjevanja posameznih primerov pa sekundarni.

V Združenih državah Amerike se lahko s storitvami davčne prakse teoretično ukvarja vsakdo, izjema so primeri, pri katerih gre za zastopanje strank pred davčno agencijo (*Internal Revenue Service, IRS*). Vendar pa je davčna zakonodaja izjemno zapletena¹² in se v praksi lahko s svetovanjem na tem področju ukvarjajo le vrhunski strokovnjaki z ustreznim znanjem in večletnimi praktičnimi izkušnjami s posameznih strokovnih področij. Zelo pogosto se v vlogi davčnih svetovalcev v Združenih državah Amerike pojavljajo pooblašeni revizorji, ki morajo za pridobitev naziva izpolnjevati določene pogoje.¹³ Strokovna pravila, ki jih je pri davčnem svetovanju treba upoštevati, so predvsem naslednja: 1) poročila o standardih za davčne storitve (*Statements on Standards for Tax Services, SSTs*), 2) kodeks strokovnega vedenja (*Code of Professional Conduct, CPC*), 3) zakon Sarbanes-Oxleyjev (*Sarbanes-Oxley Act*, ki je nastal kot odgovor na zlom energetskega velikana družbe Enron, 4) okrožnica 230 (*Circular No 230*), pri zastopanju strank pred agencijo IRS, in 5) zakon o notranjih prihodkih (*Internal Revenue Code, IRC*) (American Institute of Certified Public Accountants, 2007).

4 SPLOŠNO O DAVČNEM SVETOVANJU V SLOVENIJI

Kot je omenjeno že v uvodu, je zgodovina slovenske davčne ureditve razmeroma kratka, toda že precej kompleksna. Po prehodu v nov gospodarski sistem po osamosvojitvi leta 1991 je v Sloveniji začela veljati nova davčna zakonodaja. Ta je prinesla številne spremembe ter

---

¹¹ Temeljni primarni viri so zakon o notranjih dohodkih (Internal Revenue Code), predpisi nacionalne pisarne agencije (National Office of the IRS), predpisi ministrstva za finance (Treasury Department Regulations) in druge objave ministrstva ter sodne odločitve (Košar, 2005, str. 36; Čokelc, Novak, 2005, str. 20–30).

¹² Kompleksnost davčnega prava izhaja iz dejstva, da gre za precendenčno pravo, ki se sproti prilagaja in dopolnjuje sočasno s sodno prakso države (Košar, 2005, str. 37).

¹³ Največkrat se pogoji nanašajo na primerno izobrazbo, praktične izkušnje in opravljen preizkus znanja pri inštitutu pooblaščenih javnih računovodij in revizorjev (*American Institute of Certified Public Accountants, AICPA*) (Čokelc, Novak, 2005, str. 21 in 22).

bistveno drugačen odnos davčnih zavezancev do davkov in davčnega sistema, kar je vplivalo tudi na njihovo vedenje (Kolar, 1999, str. 16).

Davčna zakonodaja naj bi, v primerjavi s preteklostjo, ko smo bili v razmeroma zaprtem gospodarstvu, davčnim zavezancem zagotovila kakovosten servis. Davčni sistem bi danes kot eden izmed pomembnih segmentov integriranja moral zagotavljati primerno raven sodelovanja z drugimi razvitimi sistemi v EU in širše. Gospodarskim subjektom pa bi moral z davčnega vidika zagotoviti čim manj ovir v prometu storitev, blaga in kapitala, njihovo poslovanje pa bi moralo potekati čim bolj nemoteno (Kostanjevec, 2000, str. 743).

To ni tako preprosto, če upoštevamo, da so morale države v tranziciji, med katerimi je bila tudi Slovenija, v razmeroma kratkem času, med številnimi področji, tudi na področju davščin, premostiti razlike v primerjavi z razvitimi, se poenotiti in ustrezno prilagoditi. Davčni sistemi razvitih držav so izjemno široko področje, v katero je vpletenih veliko zavezancev, davčnih uradnikov in drugih povezanih subjektov. Z vključevanjem Slovenije v mednarodne gospodarske tokove se je tako spreminjal tudi naš davčni sistem in se bo tudi naprej prilagajal sodobnim davčnim sistemom, seveda tako, da bo lahko zagotavljal konkurenčnost domačemu gospodarstvu. Najočitnejši dokaz za to so nenehne spremembe in dopolnitve zdajšnje davčne zakonodaje (Poročevalec, 1998, str. 19).

Sočasno z razvojem in s prilagajanjem davčne zakonodaje se je torej povečevala tudi njena kompleksnost, s tem pa je začela naraščati potreba po profesionalizaciji ljudi, ki bi znali svetovati tako, da bi bili zadovoljni davkoplačevalci in država (Škof, 1996, str. 14; Simič, 1997, str. 11).

V Sloveniji področje davčnega svetovanja ni zakonsko urejeno, povečalo pa se je povpraševanje po nasvetih, pomoči in drugih storitvah z davčnega področja. Povsem logično je, da so v dani situaciji neredki posamezniki oziroma posamezniki v sklopu svojih družb na novem razvijajočem se področju začutili zanimivo in obetavno poslovno priložnost. Tako so se, glede na zakonsko (ne)ureditev, z davčnim svetovanjem v Sloveniji začeli ukvarjati različni subjekti¹⁴ z različnimi vrstami kvalifikacij, tudi brez ustrezne izobrazbe in znanja. Med njimi so bili pogosto tisti, ki se sicer ukvarjajo z različnimi drugimi dejavnostmi, menili pa so, da so sposobni tudi za to. Seveda je bila kakovost opravljenih storitev davčnega svetovanja neredko vprašljiva, saj je ta tesno povezana s poznavanjem mnogih strokovnih področij oziroma z obsežnim znanjem.¹⁵ Dvomljivo je tudi prevzemanje odgovornosti za opravljene storitve svetovanja (Novak, 1999, str. 11; Štravs, 1999, str. 14).

---

¹⁴ »Z davčnim svetovanjem se pri nas ukvarjajo različne osebe, kot na primer računovodje, revizorji, odvetniki, notarji, posredniki v prometu nepremičnin, špediterji in drugi« (Drevenšek, 1999; predlog ZDavS, 1998).

¹⁵ Znanje je treba ob nenehnih spremembah zakonodaje vedno izpopolnjevati (Kordiš, 2005). »Za vestno delo mora davčni svetovalec obvladati številna področja, kot so davčno pravo, organizacija javnih financ in uprave, finančna ureditev, poslovne finance in računovodstvo, obdavčitev gospodarskih družb, zavodov in fizičnih oseb,

Omenjeno stanje, ki ga določeni strokovni krogi povezujejo z nezadostno seznanjenostjo, nepopolnim in nenatančnim poznavanjem materialnih in postopkovnih predpisov, ki se nanašajo na dosledno izpolnjevanje davčnih obveznosti, še danes navajajo kot resen argument, v smislu zahteve po posebej strokovno usposobljenih osebah oziroma davčnih svetovalcih, z ustreznim in s kakovostnim znanjem s področja davščin.

Njihova naloga je svojim strankam, tj. davčnim zavezancem, pomagati pri izpolnjevanju njihovih davčnih obveznosti v skladu z veljavnimi predpisi ter omogočiti načrtovanje in optimiziranje davčnih obveznosti na način, da davčnim organom plačajo le toliko,¹⁶ kot jim v skladu z aktualno zakonodajo pripada (Simič, 1997, str. 11).

Najresneje so k urejanju nudenja storitev davčnega svetovanja pristopili v okviru društva davčnih svetovalcev Slovenije (DDSS), nato pa še na Slovenskem inštitutu za revizijo (SIR) z ustanovitvijo sekcije preizkušenih davčnikov (Kokotec-Novak, 2005, str. 20).

4.1 PREIZKUŠENI DAVČNIK SLOVENSKEGA INŠTITUTA ZA REVIZIJO IN DAVČNI SVETOVALEC DRUŠTVA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE

Področje davčnega svetovanja urejata (še vedno le za svoje člane) predvsem Slovenski inštitut za revizijo in Društvo davčnih svetovalcev Slovenije. Slovenski inštitut za revizijo svojim članom podeljuje naziv preizkušeni davčnik in jih vpisuje v register. Društvo davčnih svetovalcev Slovenije pa podeljuje interni naziv davčni svetovalec, ki se vpisuje v register davčnih svetovalcev pri Društvu davčnih svetovalcev Slovenije (Kokotec-Novak, 2005, str. 20).

4.1.1 Društvo davčnih svetovalcev Slovenije

Društvo davčnih svetovalcev Slovenije (DDSS) je bilo ustanovljeno leta 1993. Gre za prostovoljno združenje državljanov Slovenije, ki se ukvarjajo z davčnim svetovanjem. Temeljna načela društva so (Predstavitev društva, 2007):

- prostovoljnost,
- samostojnost,
- neprofitnost in
- javnost dela.

Danes je na seznamu društva 136 članov, ki delujejo na davčnem področju. Več let je Društvo davčnih svetovalcev Slovenije pri Evropskem združenju poklicnih združenj davčnih

---

gospodarsko, socialno in delovno pravo ter poklicno-etična pravila in metodika davčnega svetovanja» (Škof, 1996, str. 14).

¹⁶ Več o tem: IR Časopis, 2006.

svetovalcev imelo status opazovalca. Leta 1999 pa je pristopilo k omenjenemu združenju kot polnopravni član. Društvo davčnih svetovalcev Slovenije si že od začetka (ustanovitve) prizadeva, da bi pridobilo zakonito podlago za poklicno davčno svetovanje in uveljavitev poklica davčnega svetovalca (Zgodovina in delovanje DDSS, 2005; predstavitev društva, 2007).

4.1.1.1 Cilji in naloge društva

V Društvu davčnih svetovalcev Slovenije, skladno z nekaterimi temeljnimi cilji in nalogami, si za umestitev v aktualne gospodarske tokove prizadevajo z različnimi dejavnostmi, in sicer (Predstavitev društva, 2007; statut Društva davčnih svetovalcev Slovenije, 1997):

- s prizadevanjem za sprejem zakona o davčnem svetovanju;
- z ustanovitvijo zbornice davčnih svetovalcev;
- s sodelovanjem pri oblikovanju davčne politike v državi oziroma preoblikovanju in postopni rekonstrukciji davčnega sistema;
- s spremljanjem delovanja drugih razvitih sorodnih institucij in z razvijanjem sodelovanja z njimi;
- s prizadevanjem za povečevanje prepoznavnosti, izgradnjo pozitivne podobe in položaja poklica davčnega svetovalca;
- s prizadevanjem za stalno izobraževanje članov ter njihovo obveščanje o spremembah in novostih,¹⁷
- z izobraževanjem članov društva tudi na podlagi izmenjave strokovnih stališč in mnenj strokovnjakov z različnih, z davki in davščinami povezanih področij, z organiziranjem strokovnih posvetovanj, seminarjev, okroglih miz ipd.;
- z nudenjem strokovne pomoči pri izdelavi, preoblikovanju in poenotenju uporabe zakonskih in podzakonskih predpisov s področja davkov;
- z usposabljanjem članov društva za pridobitev licence davčni svetoalec idr.

Naslednja tabela prikazuje gibanje članstva v Društvu davčnih svetovalcev Slovenije po letih, od leta 1993 do danes, in število članov z opravljenim izpitom za davčnega svetovalca od leta 2000 do 2007.

---

¹⁷ Publicistična dejavnost Davčno-finančnega raziskovalnega inštituta v Mariboru (Davčno-finančna praksa), založniška dejavnost Davčnega inštituta, izdelava zelo zahtevnih strokovnih davčnih mnenj idr. (Davčni inštitut, 2007).

Tabela 2: Število davčnih svetovalcev (DDSS) po letih od ustanovitve do danes

<i>Leto</i>	<i>Število članov</i>	<i>Število članov z opravljenimi izpiti</i>
1993	28	
1994	52	
1995	68	
1996	80	
1997	125	
1998	162	
1999	160	
2000	167	35
2001	128	35
2002	100	43
2003	106	40
2004	117	49
2005	106	55
2006	138	77
2007	136	77

Vir: Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 2007

Za člana društva se šteje le oseba, ki plača članarino za tekoče leto. Če član društva, ki je opravil izpit za davčnega svetovalca, ni plačal članarine za tekoče leto, se ni štel za člana društva in s tem tudi ni naveden na seznamu članov z izpiti (Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 2005).

4.1.1.2 Predlog zakona o davčnem svetovanju v Sloveniji (ZDavS)

Sprejem in uveljavitev zakona o davčnem postopku, kjer se prvič uvaja termin davčnega svetovalca pri ravnanju davčnega zavezanca in davčnih postopkih, ter sprejem Društva davčnih svetovalcev Slovenije v Evropsko združenje poklicnih združenj davčnih svetovalcev je članom društva dal nov zagon. Pripravili so osnutek zakona o davčnem svetovanju. Dne 27. oktobra 1998 je skupina poslancev, na podlagi 19. člena zakona o poslancih in 175. člena poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije, v redni zakonodajni postopek vložila predlog zakona o davčnem svetovanju (Zgodovina in delovanje DDSS, 2005; Brezar, 2003, str. 27).

4.1.1.2.1 Načela predlaganega zakona

Snovalci so pri oblikovanju predloga zakona za osnovo upoštevali nekatere temeljne smernice, in sicer (Predlog ZDavS, 1998):

- da se bo storitev davčnega svetovanja izvajala kot samostojen poklic in da bodo to storitev izvajali le davčni svetovalci z licenco;
- da bo davčno svetovanje samostojno in neodvisno;
- da morajo davčni svetovalci za opravljanje davčnega svetovanja pridobiti licenco;
- da so postopek in pogoji pridobitve licence opredeljeni v zakonu oziroma v ustreznem podzakonskem aktu;
- da si certifikat oziroma licenco davčnega svetovalca lahko pridobi samo oseba, ki je opravila izpit za davčnega svetovalca;
- da se davčni svetovalec zavezuje, da bo svoje delo opravljal profesionalno, v skladu z zakonom, s strokovnimi načeli in kodeksom;
- možnost opravljanja storitev davčnega svetovanja bodo imele tudi družbe, če bodo imele zaposlenega davčnega svetovalca z licenco.

Namen predlaganega zakona je bil doseči višjo kakovost na področju storitev davčnega svetovanja in s tem višjo varnost davčnih zavezancev. Dosegli naj bi tudi večje spoštovanje davčnih predpisov (Poročevalec, 1998, str. 20).

4.1.1.2.2 Cilji zakona

S sprejetjem zakona o davčnem svetovanju naj bi v društvu dosegli predvsem natančno opredelitev poklica davčnega svetovalca in pogoje, pod katerimi se lahko davčno svetovanje v Sloveniji opravlja. Pri tem je na primer treba izpostaviti, da bi se davčno svetovanje (po ZDavS-ju) lahko izvajalo le na podlagi pogodbe s stranko in z davčnim svetovalcem, ki je pridobil licenco, oziroma z družbo ki zaposluje davčnega svetovalca z licenco. Za pridobitev licence mora kandidat izpolnjevati z zakonom določene pogoje in opraviti izpit za davčnega svetovalca. Izpit se opravlja pred komisijo, ki naj bi jo po predlogu ZDavS-ja imenovala Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije. Zbornica naj bi združevala davčne svetovalce v Republiki Sloveniji, njeni člani pa bi po predlaganem zakonu lahko bile tudi gospodarske družbe za davčno svetovanje. Zbornica naj bi bila po predlogu zakona (ZDavS-ja) organizirana na podoben način kot odvetniška ali notarska zbornica (Poročevalec, 1998, str. 20).

Poleg davčnega svetovanja, vodenja poslovnih knjig, izdelav računovodskih in davčnih izkazov ter napovedi lahko davčni svetovalci svojim strankam nudijo tudi storitve na področju gospodarskega in podjetniškega svetovanja, npr. (Kaj naredi davčni svetovalec za svoje stranke, 2005):

- svetovanje ob ustanavljanju podjetij in poznejših morebitnih statusnih ali drugih sprememb organizacije in lastništva podjetja;
- svetovanje na področju ocenjevanja vrednosti podjetij;
- pomoč pri razlagi in razumevanju bilanc;
- proučevanje stroškov podjetja;

- davčno načrtovanje in strokovna pomoč pri naložbenih odločitvah;
- dajanje nasvetov za izboljševanje notranje organizacije;
- upravljanje s premoženjem strank in opravljanje drugih zaupnih nalog.

Pri izvajanju naštetih storitev se davčni svetovalci pogosto povezujejo s specialisti posameznih strokovnih področij. Odvisno od velikosti podjetja so ti ali zaposleni pri davčnem svetovalcu ali pa davčni svetovalci z njimi poklicno sodelujejo. Očitno se od davčnega svetovalca zahteva široko in obsežno strokovno znanje. Predvsem pa mora davčni svetovalec obvladati davčno pravo, finance, računovodstvo, področje vrednostnih papirjev, organizacijo, obdelavo podatkov, kalkulacije in druga povezana področja. Poleg poznavanja domačih predpisov bo treba čedalje bolj slediti spremembam na skupnem evropskem trgu. Pri tem bodo lahko izkušnje in znanje poklicnih kolegov iz drugih držav v veliko pomoč (Predstavitev društva, 2007).

Če bi torej zakon o davčnem svetovanju enkrat bil sprejet v predlagani ali podobni obliki, bi lahko davčno svetovanje opravljali le davčni svetovalci z licenco oziroma družbe, ki bi zaposlovale davčnega svetovalca z licenco. Kandidat za davčnega svetovalca bo moral opraviti izpit za davčnega svetovalca, s katerim se bo preverjala njegova strokovna usposobljenost za opravljanje storitev davčnega svetovanja. Izpitna komisija bo kandidatu, ki bo uspešno opravil izpit, izdala potrdilo, ki bo veljalo kot certifikat za pridobitev licence davčnega svetovalca (Čokelc, 2005a, str. 9).

Po predlaganem zakonu je davčni svetovalec dolžan davčno svetovanje opravljati samostojno in neodvisno, skrbno in vestno ter z lastno odgovornostjo. Za škodo, ki jo lahko povzročijo pri opravljanju davčnega svetovanja, morajo davčni svetovalci skleniti ustrezno zavarovanje.¹⁸

Davčni svetovalci v Sloveniji bi bili v skladu s predlogom ZDavS-ja združeni v Zbornico davčnih svetovalcev Slovenije. Njene stalne naloge pa so skrb za razvoj davčnega svetovanja, spremljanje upoštevanja kodeksa poklicne etike, spremljanje in obravnavanje problematike dela davčnih svetovalcev, sprejetje tarife za opravljanje storitev in druge dejavnosti, predvidene z zakonom in drugimi povezanimi akti (Predlog ZDavS, 1998).

Zakon o davčnem svetovanju v Sloveniji (do danes) še ni bil sprejet. Kakšna bo njegova usoda, še ni znano. V društvu davčnih svetovalcev si za sprejem še prizadevajo. Družbenopolitični sistem se nenehno spreminja, z njim pa tudi razmere v gospodarstvu. Prav tako se nenehno spreminjajo tudi okoliščine. V Evropski uniji so v zadnjem času v ospredju zahteve po zagotavljanju večje konkurence na področju davčnega svetovanja. Pojavile so se tudi dileme glede dopustnosti urejanja davčnega svetovanja z zakonom in glede obveznega članstva v zbornicah davčnih svetovalcev (Čokelc, 2005a, str. 21).

---

¹⁸ Več o tem: Zavarovanje poklicne odgovornosti davčnih svetovalcev za leto 2007.

4.1.2 Slovenski inštitut za revizijo

Slovenski inštitut za revizijo je bil ustanovljen 11. januarja 1994, na podlagi zakona o revidiranju (ZR) iz leta 1993, in sicer za opravljanje nalog strokovnega usposabljanja in drugih nalog na področju revidiranja. Za ustanovitev inštituta je v skladu z zakonom poskrbela Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije. Podlaga za nadaljnje delovanje revizijske stroke v Sloveniji je bilo sprejetje temeljnih aktov inštituta.¹⁹ Organi inštituta so v skladu z zakonom in s statutom sprejeli še druge splošne akte (pravilnike, sklepe) za urejanje pomembnih vprašanj za delo in poslovanje inštituta. Inštitut je z leti krepil svojo vlogo tako doma kot tudi v tujini in tako postal član Mednarodnega združenja računovodskih strokovnjakov (*The International Federation of Accountants, IFAC*), Zveze evropskih revizorjev (*Federation des Experts Comptables Europeens, FEE*) in na področju ocenjevanja vrednosti član Sveta za mednarodne standarde ocenjevanja vrednosti (*International Valuation Standards Committee, IVSC*) (O Slovenskem inštitutu za revizijo, 2007; zakon o revidiranju, 1993; zakon o revidiranju, 2001; statut Slovenskega inštituta za revizijo, 2001; statut Slovenskega inštituta za revizijo, 1994).

Organi, ki skrbijo za delovanje inštituta v skladu s statutom in z zakonom, so svet inštituta, revizijski svet, strokovni svet in direktor, ki ga imenuje in razrešuje svet inštituta. Strokovno delo poteka v okviru sekcij, ki so organizirane po posameznih strokovnih področjih. V vsaki sekciji je petčlanski odbor, ki ga volijo člani sekcije. Sekcije inštituta so (Statut Slovenskega inštituta za revizijo, 2001):

- sekcija preizkušenih davčnikov,
- sekcija pooblaščenih ocenjevalcev,
- sekcija preizkušenih poslovnih finančnikov,
- sekcija preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov,
- sekcija preizkušenih notranjih revizorjev,
- sekcija preizkušenih računovodij in računovodij,
- sekcija pooblaščenih revizorjev in revizorjev.

---

¹⁹ Akt o ustanovitvi in statutu inštituta.

Slika 1: Organizacijska shema Slovenskega inštituta za revizijo

Vir: Slovenski inštitut za revizijo, 2007

4.1.2.1 Sekcija preizkušenih davčnikov Slovenskega inštituta za revizijo

Sekcija za davčno svetovanje Slovenskega inštituta za revizijo združuje vse preizkušene davčnike, ki so izpolnili pogoje za pridobitev tega naziva v skladu s pravilnikom o pridobitvi potrdila o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik in so zavedeni v registru preizkušenih davčnikov pri inštitutu. Glavne naloge sekcije preizkušenih davčnikov, ki deluje v okviru strokovnega sveta inštituta, so (Brezar, 2003, str. 31; Sekcija se predstavi, 2007):

- davčno svetovanje in strokovno delo na področju davkov in davščin;
- izvaja naloge v skladu s sklepi strokovnega sveta;
- oblikuje in pripravlja strokovnemu svetu predloge standardov, aktov in drugih sprememb predpisov, ki so pomembni za delovanje stroke;
- strokovnemu svetu predlaga smernice za oblikovanje cen storitev davčnega svetovanja,²⁰ skrbi za razvoj davčnosvetovalne stroke.

4.1.2.1.1 Odbor sekcije preizkušenih davčnikov Slovenskega inštituta za revizijo

Sekcijo vodi petčlanski odbor, v katerem so štirje člani in predsednik. Na volilnem zasedanju sekcije morajo člani sekcije upoštevati pogoj, da mora biti najmanj eden izmed članov odbora

²⁰ Smernice za oblikovanje cen storitev davčnega svetovanja, 2003, Slovenski inštitut za revizijo, 2007.

sekcije univerzitetni ali visokošolski učitelj. Nazadnje je bil odbor sekcije imenovan 14. oktobra 2004 (Statut Slovenskega inštituta za revizijo 2001, 2007; Sekcija se predstavi, 2007).

4.1.2.1.2 Delo sekcije preizkušenih davčnikov Slovenskega inštituta za revizijo

Svet inštituta po vnaprejšnji obravnavi strokovnega in revizijskega sveta vsako leto sprejme program dela, v katerem so navedene temeljne naloge inštituta. V tem okviru ima vsaka sekcija začrtane določene projektne naloge. Pojavljajo pa se tudi različne nepredvidene zadeve, ki v programu niso bile načrtovane. Poleg naštetih morajo v posamezni sekciji skrbeti za izvajanje stalnih nalog. Stalne naloge sekcije preizkušenih davčnikov so (Poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo za leto 2006, 2007; Sekcija se predstavi, 2007):

- promocija preizkušenih davčnikov Slovenskega inštituta za revizijo;
- organiziranje izobraževanja kandidatov za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik in usklajevanje dejavnosti za nadaljevanje izobraževanja;²¹
- priprava ustreznega strokovnega gradiva za rubriko o davkih v reviji Revizor;
- sodelovanje članov sekcije preizkušenih davčnikov s člani drugih sekcij Slovenskega inštituta za revizijo.

4.1.2.2 Kodeks poklicne etike preizkušenega davčnika

V kodeksu poklicne etike preizkušenega davčnika so zapisana temeljna pravila, po katerih se preizkušeni davčnik ravna pri opravljanju svojih nalog. Kodeks določa, da se mora preizkušeni davčnik popolnoma posvetiti svojemu delu in skrbeti za kakovostno izvedbo davčnosvetovalnih storitev. Zadovoljstvo po dobro opravljenem delu naj bi bilo pri delovanju preizkušenih davčnikov vodilni (toda ne edini) motiv. Vsebina kodeksa mora biti pri delu preizkušenega davčnika neločljiva sestavina. Vsak pripadnik poklica, ki je zaveden v registru Slovenskega inštituta za revizijo, mora spoštovati kodeks, pravne norme, strokovna načela in standarde davčnega svetovanja (Kodeks poklicne etike preizkušenega davčnika, 2003).

Kodeks poklicne etike preizkušenega davčnika postavlja moralna pravila o odgovornosti pripadnikov stroke do uporabnikov davčnosvetovalnih storitev, poklicnih kolegov in javnosti. Preizkušeni davčnik mora upoštevati temeljne moralne usmeritve, kot so (Kodeks poklicne etike preizkušenega davčnika, 2003):

- vzdrževanje visokih standardov strokovne usposobljenosti, morale in dostojanstva;
- stalno strokovno izpopolnjevanje in spremljanje strokovnih dosežkov s področja davkov;
- sodelovanje s svojimi kolegi s prenašanjem izkušenj, z odkritostjo, nasvetom ali mnenjem;
- nepristranskost in neoporečnost, kadar gre za sprejemanje odgovornosti;
- pri zastopanju interesov naročitelja skrbi tudi za krepitev zaupanja v davčno ureditev;

---

²¹ Sekcija za davčno svetovanje organizira izobraževanje za pridobitev naziva preizkušeni davčnik že od leta 1999 (Sekcija se predstavi, 2007).

- odkloniti mora sodelovanje, če obstaja nevarnost pojava različnih oblik konfliktnosti interesov ali če se od njega pričakuje, da bo ravnal v nasprotju s poklicnimi in strokovnimi načeli ter standardi ipd.

Kodeks preizkušenim davčnikom nalaga popolno spoštovanje načel osebne in strokovne etike ter učinkovito izpolnjevanje nalog. Posebej so izpostavljena naslednja načela vedenja (Kodeks poklicne etike preizkušenega davčnika, 2003):

- strokovnost in odgovornost,
- zaupnost,
- neoporečnost,
- neodvisnost in prizadevnost.

Za nespoštovanje pravil stroke je v kodeksu predvidena tudi disciplinska odgovornost. Disciplinski organ lahko izreče notranji ali javni opomin, lahko odredi tudi izbris iz registra preizkušenih davčnikov.

4.1.2.3 Strokovna načela o davčnem svetovanju

Poleg kodeksa poklicne etike preizkušenih davčnikov je strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo leta 2001 sprejel še kodeks strokovnih načel preizkušenega davčnika. Strokovna načela preizkušenega davčnika so izhodišča za pravilno, odgovorno in učinkovito delo. Strokovna načela o davčnem svetovanju so lahko preizkušenemu davčniku pri delu orientacija, hkrati pa tudi merilo za presojanje kakovosti opravljenega dela. Zbirko strokovnih načel sestavljajo (Kodeks strokovnih načel preizkušenega davčnika, 2001):

- temeljna načela,
- načeli o strokovnosti in neodvisnosti,
- načela o organiziranosti davčnosvetovalne službe,
- načela o metodiki dela.

Temeljna načela kodeksa strokovnih načel preizkušenega davčnika določajo, da je davčno svetovanje neodvisno strokovno presojanje in predlaganje ustreznih rešitev, ki so v skladu s predpisi in z zakonodajo, toda v podjetniškem interesu naročnika oziroma zavezanca za davek. S svojim znanjem davčni svetovalec oblikuje nasvete za preventivno delovanje in reševanje davčnih problemov.

Davčno svetovanje lahko opravlja le oseba z ustrezno izobrazbo in večletnimi praktičnimi izkušnjami. Za delo preizkušenega davčnika so zelo zaželeni tudi osebnostne lastnosti, npr. sposobnost komuniciranja, ustvarjalnost, prilagodljivost, samodisciplina, samostojnost, ustvarjalno mišljenje itd. Svetovalec mora biti od naročnika neodvisen. To mu zagotavlja samostojnost in objektivnost pri oblikovanju končnih rešitev.

Davčni svetovalec lahko delo opravlja kot samostojni davčni svetovalec ali znotraj kake davčnosvetovalne oziroma revizijske družbe. Če je družba dovolj velika, lahko organizira lastno davčnosvetovalno službo, ki ima svojega vodjo. Vodja službe naj bi skrbel za pripravo smernic delovanja davčnosvetovalne službe, spremljal delo svetovalcev in med drugim skrbel za zagotavljanje kakovosti izvajanja davčnega svetovanja.

Opravljanje storitev davčnega svetovanja mora biti dobro premišljeno in načrtovano. Temu sledi izvedbena faza, v kateri nadzorovano prihaja do uresničevanja načrtovanega. Preizkušeni davčnik svoje ugotovitve in priporočila o davčnih odločitvah naročniku poda ustno ali pisno. Če jih poda v pisni obliki, bo lažje spremljal izvajanje predlaganih ukrepov za odpravo pomanjkljivosti (Kodeks strokovnih načel preizkušenega davčnika, 2001).

4.1.2.4 Problematika davčnega svetovanja z vidika sekcije preizkušenih davčnikov Slovenskega inštituta za revizijo

Tudi na Slovenskem inštitutu za revizijo že več let opozarjajo na problem (ne)urejenosti področja davčnega svetovanja v Sloveniji in na problem negotovosti glede njegove prihodnje ureditve. Glavnega problema ne vidijo v tem, da davčnega svetovanja zaradi omenjenega stanja ne bi mogli izvajati. Nasprotno, na inštitutu so prepričani, da imajo zelo usposobljene davčne strokovnjake in da je njihovo delovanje primerljivo z istovrstnimi organizacijami v Evropi, tudi tam, kjer je davčno svetovanje urejeno z zakonom. Težava je v neobstoju jasnih smernic glede razvoja te stroke v Sloveniji v prihodnosti (Poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo za leto 2002, 2007).

V poročilu o delu inštituta iz leta 2000 so določeni člani inštituta izpostavili, da v predlogu zakona o davčnem svetovanju predlagatelji niso omenili inštituta kot pomembnega akterja pri izobraževanju davčnih svetovalcev, ko se ugotavlja, da bi država to področje morala urediti z zakonom ali kako drugače. Člani inštituta so menili, da je inštitut ena izmed najbolj strokovno usposobljenih strokovnih institucij, ki bi jo država lahko pooblastila tudi na področju davčnega svetovanja (Brezar, 2003, str. 31 in 32).

V nadaljevanju istega poročila inštituta so člani sekcije opozorili, da po vzoru nekaterih držav,²² kjer mora revizor najprej postati davčni svetovalec in šele po nekajletnih izkušnjah lahko pridobi naziv revizor, zakon o davčnem svetovanju morda ne bi bil nujno potreben. Iz takratnega mnenja je precej očitno, da strokovno združenje revizorjev poklica davčnega svetovalca ni obravnavalo popolnoma enakopravno (Brezar, 2000, str. 32). Navedena dejstva kažejo na to, da strokovne institucije z obravnavanega področja, skladno s svojimi prepričanji

---

²² »Izhajajo iz primera Avstrije, ki ima davčno svetovanje urejeno s posebnim zakonom, kandidat za pridobitev naziva revizor pa mora najprej postati davčni svetovalec, in šele po nekajletnih izkušnjah lahko pridobi naziv revizor« (Brezar, 2003, str. 32, povzeto po poročilu o delu Slovenskega inštituta za revizijo, 2000, str. 127).

in interesi, vztrajajo in ostajajo vsaka na svojem bregu (Poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo za leto 2002, 2007).

Na inštitutu tako ocenjujejo, da se pomen in vloga preizkušenih davčnikov kaže predvsem (Poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo za leto 2004, 2007):

- v njihovem vključevanju v proučevanje davčnega sistema in poglobljanje v vsebine davčne discipline in
- v povezovalni vlogi davčnikov z vsemi sorodnimi strokami (s sekcijami), ki se združujejo »pod isto streho« in tako skupaj zagotavljajo širok spekter strokovnega znanja, kar je lahko nedvomno velika prednost.

Pri povezovanju gre za prepletanje, izmenjavo izkušenj in znanja ter za sodelovanje strokovnjakov inštituta z omenjenih področij (računovodstva, revizije, davkov, financ, ocenjevanja vrednosti), pri identifikaciji problemov in iskanju rešitev v smislu njihovega odpravljanja.

4.1.2.4.1 Prihodnji izzivi preizkušenih davčnikov

Problem, na katerega opozarjajo v sekciji preizkušenih davčnikov, se kaže v nejasnosti in nedoločnosti davčnih predpisov. Jasnost davčnega predpisa pa je na drugi strani z ustavo varovana pravica. Iz povedanega izhaja, da morajo biti zakonska določila jasna, nedvoumna in vsakemu povprečno izobraženemu davčnemu zavezancu dovolj razumljiva. Vedeti namreč mora, koliko davka bo treba plačati v državno blagajno. Dogaja se, da zakonodajalec, ko ugotovi določene zakonske praznine ali neskladnosti, te rešuje z različnimi »logičnimi ali smiselnimi« pojasnili, internimi navodili davčne uprave ali s podzakonskimi akti ministrstva za finance. Edina izhoda sta po mnenju preizkušenih davčnikov z inštituta identifikacija nejasnosti in pomanjkljivosti v zakonodaji ter oblikovanje ustreznih predlogov sprememb za sprejem in dopolnitev zakonov. Toda nenehne in hitre spremembe zakonodaje ter vedno nove zahteve po spremembah povzročajo dodatne težave, ker tudi same prispevajo k ne dovolj dobro premišljenim predlogom in sprejemanju pomanjkljivih predpisov. S tega vidika v okviru sekcije preizkušenih davčnikov nameravajo tudi v prihodnje nadaljevati izdajateljsko dejavnost, organizirati in sodelovati na davčnih konferencah ter seminarjih s ciljem ohranjanja in pridobivanja znanja. Prav tako pa v sekciji preizkušenih davčnikov nameravajo krepiti sodelovanje z ministrstvom za finance in davčno upravo glede izmenjave strokovnih stališč, odprtih problemov in pobud za njihovo kakovostno reševanje (Poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo za leto 2004, 2007).

Temeljna naloga inštituta v okviru sekcije preizkušenih davčnikov ostaja oblikovanje vrhunškega strokovnjaka na področju davkov, ki bo v strokovnem in etičnem smislu zavzemal vodilno vlogo v slovenskem prostoru. V skupini preizkušenih davčnikov, ki so pridobili strokovni naziv med izobraževanjem pri inštitutu, so si enotni, da je njihova glavna

primerjalna in konkurenčna prednost strokovnost. Inštitut je v okviru izobraževanja za pridobitev naziva preizkušeni davčnik postavil ustrezne zahtevnostne standarde in vključil davčne predmete tudi v druge izobraževalne programe na inštitutu. Zato morajo biti preizkušeni davčniki stalno vključeni v študij in proučevanje davčne problematike, istočasno pa morajo opravljati vsakodnevno delo, povezano z davčnim svetovanjem znotraj podjetij (Poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo za leto 2006, 2007).

V sekciji preizkušenih davčnikov sklepajo, da je z vidika varnosti davčnih zavezancev zelo pomembno, da se vzpostavi stabilno in pregledno davčno okolje oziroma davčni sistem, ki bo pravnim subjektom zagotavljal pravno varnost ter možnost načrtovanja in optimiranja davčnih obveznosti skladno z zakonom.

5 POSTOPEK IN POGOJI ZA PRIDOBITEV LICENCE DAVČNEGA SVETOVALCA DRUŠTVA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE

Postopek in pogoji za pridobitev licence za delo davčnega svetovalca Društva davčnih svetovalcev Slovenije so določeni s pravilnikom o izpitu za davčnega svetovalca ter s pravilnikom o pridobitvi certifikata in licence za delo davčnega svetovalca Društva davčnih svetovalcev Slovenije. Podlaga pravilnikom so: a) statut Društva davčnih svetovalcev Slovenije, b) evropska smernica o poklicu davčnega svetovalca, c) predlog zakona o davčnem svetovanju. Za izvedbo izpitov je pristojno Društvo davčnih svetovalcev Slovenije v sodelovanju z Davčnim inštitutom Maribor. Ta po strokovni plati zagotavlja učne načrte in strokovne podlage za pripravo in preverjanje potrebnega znanja, ki bi ga moral imeti strokovnjak z nazivom davčni svetovalec (Pravilnik o izpitu za davčnega svetovalca, 2001).

5.1 OPRAVLJANJE IZPITA ZA DAVČNEGA SVETOVALCA

Če želi kandidat pristopiti k opravljanju izpita za pridobitev potrdila (certifikata) o opravljenem strokovnem izpitu za davčnega svetovalca, mora izpolnjevati pogoje, določene s pravilnikom, in sicer (Pravilnik o izpitu za davčnega svetovalca, 2001):

- mora biti državljan Republike Slovenije;
- dokončano mora imeti najmanj visokošolsko izobrazbo ekonomske ali pravne smeri ali nostrificirano diplomo tuje fakultete omenjenih smeri;
- imeti mora najmanj tri leta delovnih izkušenj s področja davščin;
- imeti mora zaključen verificiran izobraževalni program za davčnega svetovalca;
- obvladati mora slovenski jezik;

- izpolnjevati mora pogoj o nekaznovanju za dejanja, zaradi katerih ne bi bil vreden zaupanja za opravljanje poklica davčnega svetovanja.²³

K opravljanju izpita za davčnega svetovalca lahko pristopi tudi tuji državljani, ki izpolnjuje zakonske pogoje za opravljanje tega poklica po pravu države, iz katere prihaja.²⁴ Imeti mora tri leta praktičnih izkušenj kot davčni svetovalec, visokošolsko izobrazbo pravne ali ekonomske smeri, obvladati mora slovenski jezik, izpolnjen pa mora biti tudi pogoj, da ni bil obsojen za kaznivo dejanje, zaradi katerega bi bil nevreden zaupanja za opravljanje poklica davčnega svetovanja (Pravilnik o izpitu za davčnega svetovalca, 2001).

5.1.1 Sestava izpitne komisije

Na dan razpisa izpitnega roka izvršni odbor društva davčnih svetovalcev imenuje petčlansko izpitno komisijo. Predsednika izpitne komisije člani izvolijo med seboj. V izpitni komisiji so (Pravilnik o izpitu za davčnega svetovalca, 2001):

- dva člana Društva davčnih svetovalcev Slovenije,
- dva univerzitetna profesorja s področja davčne stroke, ki ju imenuje Davčni inštitut,
- predstavnik ministrstva za finance, če pa tega člana ministrstvo ne imenuje, se tudi njega izbere iz vrst univerzitetnih profesorjev.

5.1.2 Izvedba izpita

Če kandidat izpolnjuje vse do zdaj naštetе pogoje, se lahko prijavi na razpisani izpitni rok, ki se razpiše 45 dni pred začetkom opravljanja izpita. Z razpisom se morajo kandidatom zagotoviti temeljne informacije o: 1) pogojih in predložitvi dokazil o izpolnjevanju pogojev, 2) času, v katerem se zainteresirani kandidati morajo prijaviti k opravljanju izpita, 3) opredelitvi vsebine in tematike izpita, 4) postopku in načinu prijave ter ustreznih obrazcih, 5) načinu obveščanja in sklepu za pristop k izpitu in 6) pravni pouk. Razpis se objavi na spletni strani [URL: <http://www.davki.com>], v publikaciji Davčno-finančna praksa ali v časopisu. Praviloma se razpišeta dva izpitna roka letno. Z izpitom se preverja strokovna usposobljenost za opravljanje davčnosvetovalnih storitev. Izpit je sestavljen iz ustnega in pisnega dela. Ustni del se opravlja za pisnim delom, če je ta ocenjen pozitivno. Pisni del izpita se oceni z opisno oceno uspešno ali neuspešno. Kandidat pri pisnem delu izpita praviloma rešuje dve nalogi (ki nista nujno računski nalogi), eno s področja posrednih, drugo pa s področja neposrednih davkov. Pisni del izpita za posamezno izpitno področje praviloma zajema (Pravilnik o izpitu za davčnega svetovalca, 2001):

²³ »Šteje se, da je nevreden zaupanja za opravljanje davčnega svetovanja posameznik, ki je bil pravnomočno ali pogojno obsojen za kaznivo dejanje zoper premoženje, gospodarstvo in pravni promet ter mu je bila izrečena zaporna kazen dveh ali več let« (Pravilnik o izpitu za davčnega svetovalca, 2000).

²⁴ »Tuji državljani, ki izpolnjuje zakonske pogoje za opravljanje poklica davčnega svetovalca po pravu države, katere državljani so, in ima najmanj tri leta praktičnih izkušenj kot davčni svetovalec, lahko pristopi k izpitu, ob pogoju, da velja vzajemnost« (Pravilnik o izpitu za davčnega svetovalca, 2000).

- izdelavo davčne bilance,
- sestavo vloge, rednega ali izrednega pravnega sredstva v davčnem postopku in
- druge davčne listine.

Trajanje pisnega dela izpita je omejeno na največ šest ur. Če kandidat pisnega dela izpita ne opravi uspešno,²⁵ lahko v roku enega meseca del izpita, pri katerem je bil ocenjen negativno, ponavlja. Če mu to v drugem poskusu ne uspe, se šteje, da izpita ni opravil.

Ustni del izpita obsega preverjanje usposobljenosti kandidata z različnih področij davkov, predvsem pa z naslednjih področij (Pravilnik o izpitu za davčnega svetovalca, 2001):

- davčnega postopka,
- domačega in mednarodnega davčnega prava,
- računovodstva,
- upravnega prava in upravnega postopka ter s področja upravnega spora,
- gospodarskega in delovnega prava ter
- ustavne ureditve in organizacije državne uprave.

Tudi pri ustnem delu izpita velja, da lahko kandidat v roku enega meseca izpit ponavlja v tistem delu, kjer je bil ocenjen negativno. Če kandidat ponovitve izpita ne opravi uspešno, se šteje, da celotnega izpita ni opravil. Podrobnejšo vsebino ter zahtevano tematiko pisnega in ustnega dela izpita pripravi Davčni inštitut. Kandidatu, ki je uspešno opravil izpit, izpitna komisija izda potrdilo o opravljenem izpitu. To potrdilo potem velja kot certifikat za pridobitev licence davčnega svetovalca (Pravilnik o izpitu za davčnega svetovalca, 2001).

5.1.3 Verificirani izobraževalni program za davčnega svetovalca Društva davčnih svetovalcev Slovenije

Kot je že bilo omenjeno, je eden izmed pogojev za pristop k opravljanju izpita za davčnega svetovalca tudi dokončanje verificiranega izobraževalnega programa za davčnega svetovalca. Za verificirani izobraževalni program se štejejo vsi izobraževalni programi, ki so bili izvedeni ali se izvajajo pri Davčnem inštitutu Maribor,²⁶ Slovenskem inštitutu za revizijo,²⁷ med podiplomskim študijem na Univerzi v Mariboru²⁸ ali na kateri drugi izbrani fakulteti (Pravilnik o izpitu za davčnega svetovalca, 2001).

²⁵ Pozitivno ocenjen pisni del izpita, ki se ocenjuje z oceno uspešno ali neuspešno, je pogoj za opravljanje ustnega dela izpita (Pravilnik o izpitu za davčnega svetovalca, 2001).

²⁶ Izobraževalni program Davčna šola Davčnega inštituta v Mariboru, Davčno-finančni inštitut, 2007.

²⁷ Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni davčnik. Poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo za leto 2006, Slovenski inštitut za revizijo, 2007.

²⁸ Ekonomsko-poslovna fakulteta – specialistični podiplomski študij javnih financ in davčnega svetovanja ter pravna fakulteta – magistrski študij davčnega prava.

5.1.3.1 Davčna šola Davčnega inštituta Maribor

V okviru izobraževalne dejavnosti davčni inštitut vsako leto (praviloma spomladi in jeseni) organizira davčno šolo in nadaljevalno davčno šolo. Programa davčnih šol pokrivata splošno in posebno znanje s teoretičnega, predvsem pa praktičnega vidika. Izvajalci so vodilni slovenski in tudi tuji strokovnjaki, ki prihajajo iz prakse, z ministrstev, iz davčne in carinske uprave. Vsem, ki delujejo na področju davkov, davčna šola omogoča razširitev in pridobitev znanja. Eden izmed temeljnih ciljev šole Davčnega inštituta je usposobiti kader, ki bo sposoben svetovati v vsakdanjih zadevah in se spoprijeti tudi z zahtevnimi davčnimi razmerji na različnih ravneh. Kot je že bilo omenjeno, je davčna šola eden izmed pogojev za pristop k licenčnemu izpitu za davčnega svetovalca.²⁹ Šola poteka v Ljubljani pri Gospodarski zbornici Slovenije. Cena izobraževanja oziroma znesek šolnine znaša trenutno 1380 evrov z DDV-jem. Predavanja zajemajo naslednja vsebinska področja – skupaj 62 ur (Davčni inštitut, 2007):

Tabela 3: Vsebina predavanj davčne šole davčnega inštituta spomladi 2007

	<i>Predmeti</i>	<i>Število ur</i>
1.	Davčno pravo	4
2.	Pravni subjekti v davčnem pravu	4
3.	Davki, država, gospodarstvo	2
4.	Finančno poslovanje	2
5.	Davek na dodano vrednost	4
6.	Intrakomunitarni DDV	4
7.	DDV v mednarodnih transakcijah	4
8.	Davčni postopek	6
9.	Davčna služba	2
10.	Sodna praksa v davčnem pravu	4
11.	Premoženjski davki	4
12.	Davek od dohodkov pravnih oseb	4
13.	Dohodnina	6
14.	Mednarodni sporazumi	4
15.	Davčno računovodstvo	4
16.	Davčna strategija	4
	<i>Skupaj ur</i>	62

Vir: Davčni inštitut, 2007

²⁹ Več o kraju, prijavi, poteku, višini šolnine in drugih informacijah o davčni šoli na internetni strani Davčnega inštituta.

5.2 PRIDOBITEV CERTIFIKATA IN LICENCE ZA DELO DAVČNEGA SVETOVALCA DRUŠTVA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE

Pridobitev certifikata in licence za delo davčnega svetovalca Društva davčnih svetovalcev Slovenije ureja pravilnik o pridobitvi tega certifikata oziroma licence. Pravilnik natančneje obravnava naslednje vsebine (Pravilnik o pridobitvi certifikata in licence za delo davčnega svetovalca Društva davčnih svetovalcev Slovenije, 2006):

- podeljevanje in izdajo potrdila,
- vodenje registra davčnih svetovalcev,
- obveznosti davčnih svetovalcev s certifikatom,
- ravnanje z osebnimi podatki,
- strokovno izpopolnjevanje in obnavljanje certifikata in licence ter
- odvzem certifikata in/ali licence.

Certifikat in licenco za strokovni naziv davčni svetovalec Društva davčnih svetovalcev Slovenije podeljuje to društvo. Kandidat mora seveda izpolnjevati vse kriterije, določene s pravilnikom o izpitu za davčnega svetovalca.

Certifikat za strokovni naziv davčni svetovalec podeli občni zbor društva samo na podlagi uspešno opravljenega strokovnega izpita, zahteve kandidata in potrdila o uspešno opravljenem izpitu pred strokovno komisijo.

Licenco za delo davčnega svetovalca pa podeljuje izvršni odbor društva, spet na podlagi zahteve in izpolnjevanja pogojev za pridobitev licence, določenih s tem pravilnikom. Licenca je veljavna dve leti.

Kandidati s certifikatom in z licenco se vpišejo v register davčnih svetovalcev, ki se vodi na sedežu društva davčnih svetovalcev in se tekoče posodablja. V registru so zavedeni vsi potrebni podatki posameznih članov društva, dostopni samo članom. Javno dostopni podatki na spletni strani društva pa so osebni podatki člana: ime in priimek, izobrazba in datum podelitve naziva, elektronski naslov, na željo posameznega člana pa lahko tudi nekateri drugi podatki, npr. vrsta storitev, ki jih opravlja (Pravilnik o pridobitvi certifikata in licence za delo davčnega svetovalca Društva davčnih svetovalcev Slovenije, 2006).

5.2.1 Obveznosti davčnih svetovalcev Društva davčnih svetovalcev Slovenije

Preden kandidati s certifikatom o strokovnem nazivu davčni svetovalec Društva davčnih svetovalcev Slovenije začnejo opravljati storitve davčnega svetovanja, morajo podpisati izjavo, s katero se zavezujejo, da bodo: 1) spoštovali kodeks poklicne etike, 2) svoje svetovalne storitve zaračunavali skladno s sprejetimi smernicami društva o plačevanju teh

storitev, 3) sklenili zavarovanje poklicne odgovornosti,³⁰ in da bodo 4) redno obnavljali licenco, kot to določa pravilnik (Pravilnik o pridobitvi certifikata in licence za delo davčnega svetovalca Društva davčnih svetovalcev Slovenije, 2006).

5.2.2 Strokovno izpopolnjevanje in (ponovna) pridobitev licence

Davčni svetoalec s certifikatom, ki želi opravljati delo davčnega svetovalca, mora licenco obnoviti na vsaki dve leti, za kar so predvideni naslednji pogoji (Pravilnik o pridobitvi certifikata in licence za delo davčnega svetovalca Društva davčnih svetovalcev Slovenije, 2006):

- v obdobju zadnjih dveh let mora član zbrati najmanj 60 točk;³¹
- da v istem obdobju svetoalec ni kršil poklicne etike;
- da je bil ves čas (obdobja) član društva davčnih svetovalcev ter
- da je stalno zavarovan za poklicno odgovornost.

5.2.2.1 Kriteriji za pridobivanje točk

Kot rečeno, je eden izmed pogojev za pridobitev (obnovitev) licence davčnega svetovalca pridobitev s pravilnikom določenega števila točk. Točke davčni svetovalci pridobivajo z v nadaljevanju naštetimi dejavnostmi in angažmajem (Pravilnik o pridobitvi certifikata in licence za delo davčnega svetovalca Društva davčnih svetovalcev Slovenije, 2006):

- za udeležbo na enodnevni seminarji društva pridobi svetoalec 5 točk;
- za udeležbo na enodnevni seminarji drugih organizatorjev pridobi svetoalec 3 točke;
- za udeležbo pri večdnevni izobraževanju društva pridobi svetoalec 10 točk;
- za udeležbo pri večdnevni izobraževanju drugih organizatorjev pridobi svetoalec 7 točk;
- če svetoalec pri organiziranem celodnevni izobraževanju društva izvede predavanje, pridobi 10 točk;
- če svetoalec pri organiziranem celodnevni izobraževanju drugih organizatorjev izvede predavanje, pridobi 7 točk;
- za krajše predavanje pri izobraževanju društva pridobi svetoalec 5 točk;
- za krajše predavanje pri izobraževanju drugih organizatorjev pridobi svetoalec 3 točke;
- z javno objavo strokovnih člankov ali druge strokovne literature, ki je povezana z davčno problematiko, lahko svetoalec pridobi dodatnih 5 točk na članek oziroma 15 točk za objavo širše strokovne literature;
- za pripravo materiala ali odgovorov v zvezi z davčno problematiko za potrebe društva, organizacij in institucij, ki sodelujejo z društvom, je mogoče pridobiti 6 točk za posamezni prispevek.

³⁰ Več o tem: Zavarovanje poklicne odgovornosti davčnih svetovalcev za leto 2007.

³¹ Način zbiranja točk je pojasnjen v nadaljevanju besedila.

5.2.2.2 Kodeks poklicne etike članov Društva davčnih svetovalcev Slovenije

Takoj ob ustanovitvi Društva davčnih svetovalcev Slovenije (DDSS) so bila sprejeta tudi enotna pravila delovanja in vedenja davčnih svetovalcev. Z včlanitvijo se člani zavezujejo, da bodo davčno svetovanje opravljali skrbno in vestno ter bodo pri tem strogo upoštevali zakonska določila in pravila stroke. Glede zaupnih informacij stranke davčni svetovalec upošteva načelo molčečnosti. Svoje delo opravlja na lastno odgovornost in odgovarja za morebitno tako moralno kot materialno škodo, ki bi nastala zaradi strokovne napake. V okviru društva davčni svetovalec v zvezi z opravljanjem dejavnosti davčnega svetovanja pred častnim razsodiščem odgovarja tudi disciplinsko. Ne nazadnje je s kodeksom določeno obvezno zavarovanje članov društva s certifikatom (Predstavitev društva, 2007).

5.2.2.3 Članstvo v Društvu davčnih svetovalcev Slovenije (DDSS)

Način včlanjevanja in prenehanje članstva v Društvu davčnih svetovalcev Slovenije ureja statut društva. Ta poleg pravic in dolžnosti članov določa, da je vstop v omenjeno društvo prostovoljen, vsak kandidat pa mora za to izpolnjevati določene pogoje. Kandidat, državljan Republike Slovenije,³² mora imeti dokončano visoko izobrazbo pravne ali ekonomske smeri. Pred včlanitvijo v DDSS mora izpolniti in podpisati pristopno izjavo³³ ter vplačati članarino, ki jo določi občni zbor društva. Članstvo v društvu je lahko, pod posebnimi pogoji, tudi častno. Častni član ne plačuje članarine, društvo pa mu lahko plačuje članarino v drugih organizacijah in združenjih, če je vanje včlanjen. Članstvo v društvu lahko tudi preneha v naslednjih v primerih (Statut društva davčnih svetovalcev Slovenije, 1997):

- član lahko prostovoljno izstopi sam, za kar mora zaprositi pisno;
- lahko ga izključi častno razsodišče društva;
- član se lahko izbriše, če ne plačuje članarine;
- članstvo preneha tudi s smrtjo.

5.2.2.4 Zavarovanje poklicne odgovornosti davčnih svetovalcev društva

Davčni svetovalci s certifikatom, ki so tudi člani društva, morajo zavarovati odgovornost za škodo, ki bi jo stranka lahko utrpela v zvezi z opravljenimi storitvami svetovanja. Zavarovanje poklicne odgovornosti mora biti sklenjeno najmanj za znesek 33.383 evrov, tako kot prikazuje naslednja preglednica.

---

³² Lahko tudi tuja fizična oseba, s statusom davčnega svetovalca iz države, iz katere prihaja.

³³ Pristopna izjava je zainteresirani javnosti dosegljiva na internetni strani Društva davčnih svetovalcev Slovenije.

Tabela 4: Pregled zavarovalnih vsot in premije za zavarovanje poklicne odgovornosti davčnih svetovalcev DDSS za leto 2007

<i>Zavarovalna vsota (v evrih)</i>	<i>Letna premija (v evrih)</i>
33.383	110
66.767	209
100.150	309
133.534	408
166.917	512

Vir: Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 2007

5.2.3 Zahtevek za podaljšanje licence

Kandidat mora za podaljšanje licence zaprositi vsaki dve leti, in to najpozneje do 31. oktobra leta, v katerem poteče licenca. Vloga za podaljšanje licence mora vsebovati potrebna dokazila o izpolnjevanju pogojev, določenih s pravilnikom. Komisija, ki jo imenuje izvršni odbor društva, pregleda zahteve skupaj z dokazili. Če je kateri zahtevek nepopoln, davčnega svetovalca pozove k dopolnitvi vloge. Če se vloga ne dopolni, sledi izbris svetovalca iz registra davčnih svetovalcev z licenco. (Pravilnik o pridobitvi certifikata in licence za delo davčnega svetovalca Društva davčnih svetovalcev Slovenije, 2006).

Pogoji za opravljanje izpita za pridobitev naziva davčni svetovalec in potrdila, na podlagi katerega svetovalec pridobi certifikat za pridobitev licence davčnega svetovalca, so precej obsežni in zahtevni. Namen tega je doseči visoko kakovost opravljanja storitev davčnega svetovanja v Sloveniji. Obsežno znanje kompetentnih davčnih svetovalcev društva davčnih svetovalcev je tudi njihovo glavno orožje, saj področje ni zakonsko urejeno in je izbira svetovalca prosto prepuščena trgu oziroma uporabnikom svetovalnih storitev.

6 POSTOPEK IN POGOJI ZA PRIDOBITEV NAZIVA PREIZKUŠENI DAVČNIK SLOVENSKEGA INŠTITUTA ZA REVIZIJO

Slovenski inštitut za revizijo v svojem statutu opredeljuje naloge, javna pooblastila in dejavnost inštituta. Med drugim določa potrebno strokovno znanje in izkušnje, pripravlja izobraževanje, izvaja preizkuse strokovnega znanja in izdaja potrdila o strokovnem znanju, ki je potrebno za pridobitev naslednjih strokovnih nazivov (Statut Slovenskega inštituta za revizijo, 2001):

- preizkušeni notranji revizor,
- preizkušeni računovodja,
- preizkušeni poslovni finančnik,

- preizkušeni revizor informacijskih sistemov,
- preizkušeni davčnik in
- računovodja.

6.1 IZOBRAŽEVANJE ZA PRIDOBITEV STROKOVNEGA NAZIVA PREIZKUŠENI DAVČNIK

Pogoje in način izobraževanja oziroma opravljanja izpitov za pridobitev potrdila o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik podrobno določa pravilnik o pridobitvi potrdila o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik, vpisu v register preizkušenih davčnikov in načinu objavljanja podatkov. Strokovni izpit je sestavljen iz dveh delov. V prvem delu opravlja kandidat izpite iz predmetov po programu pisno, v drugem pa sledita predstavitev in zagovor zaključnega dela pred komisijo. Izpitna komisija je sestavljena iz treh članov. Prvi del izobraževalnega programa je razdeljen na splošni in posebni del. Splošni del je za vse nazive enak. Izobraževanje za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik skupaj s splošnim in posebnim delom obsega skupno 164 ur. V naslednji preglednici je predstavljen program izobraževanja po predmetih in času, ki je namenjen posameznim strokovnim vsebinam (Slovenski inštitut za revizijo, razpis izobraževanja, 2007):

Tabela 5: Vsebina izobraževanja za pridobitev naziva preizkušeni davčnik

<i>Splošni del</i>	
<i>Predmet</i>	<i>Ure</i>
Računovodstvo	18
Revizija	8
Poslovne finance	15
Gospodarsko in davčno pravo	20
Kvantitativne metode	10
Poslovno komuniciranje in navodila za izdelavo zaključne naloge	5
Skupaj	76
<i>Posebni del – preizkušeni davčnik</i>	
<i>Predmet</i>	<i>Ure</i>
Davčni postopek in davčno nadziranje	20
Računovodstvo	15
Davki	38
Poslovne finance	15
Skupaj	88
<i>Skupaj splošni in posebni del</i>	
	164

Vir: Razpis izobraževanja za strokovni naziv davčnik, 2007

6.1.1 Pogoji za vpis

Kandidat, ki se želi vpisati v izobraževanje za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik, mora izpolnjevati naslednje pogoje (Pravilnik o pridobitvi potrdila o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik, vpisu v register preizkušenih davčnikov in načinu objavljanja podatkov, 2002):

- imeti mora dokončano visokošolsko izobrazbo;
- aktivno mora obvladati slovenski jezik;
- imeti mora najmanj dve leti delovnih izkušenj s področja računovodstva, revizije, davčnega svetovanja;
- v preteklosti kandidat ni smel biti obsojen za kaznivo dejanje;
- izpolnjevati mora pogoje, določene s kodeksom poklicne etike.

Od kandidata se pričakuje tudi, da ima pred vpisom že določeno predznanje s področij ekonomike, gospodarskega prava, financ in finančne matematike, poslovne informatike, bančništva, računovodstva ipd. Sicer znanje z naštetih področij ni formalni pogoj za vpis, je pa zelo zaželeno, saj so vsebine izobraževalnega programa praviloma nadgradnja prejšnjega znanja (Pravilnik o pridobitvi potrdila o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik, vpisu v register preizkušenih davčnikov in načinu objavljanja podatkov, 2002).

6.1.2 Opravljanje izpitov

Kandidat je lahko oproščen obveznosti opravljanja določenih izpitov po programu iz predmeta ali dela predmeta, ki ga je uspešno opravil na fakulteti v okviru podiplomskega študija ali pa tudi pri Slovenskem inštitutu za revizijo, seveda ob pogoju, da je njegova vsebina usklajena s programskimi vsebinami ciljnega predmeta v izobraževalnem programu za preizkušenega davčnika. Na podlagi pravilnika mora kandidat k izpitu, ki jih želi uveljaviti kot opravljene, priložiti potrdilo ustanove, kjer je izpite opravil, skupaj z vsebino opravljenih izpitov (Slovenski inštitut za revizijo, razpis izobraževanja, 2007).

Za opravljanje izpitov sta na leto predvidena dva izpitna roka. Kandidat se mora k izpitu prijaviti najmanj mesec dni pred izpitnim rokom, izpit pa lahko opravlja praviloma pred rednim izpitnim rokom, deset dni po končanih predavanjih. Če kandidat na določen dan ne more pristopiti k izpitu in se zaradi tega ne opraviči vsaj tri dni prej, ne more zahtevati vračila plačane šolnine.

Izpitno komisijo skupaj s predsednikom imenuje strokovni svet za obdobje štirih let. Med člani komisije predsednik strokovnega sveta imenuje tričlansko izpitno komisijo za preverjanje izpolnjevanja vpisnih pogojev kandidatov ter za poslušanje zagovora seminarskih nalog in zaključnega dela. Eden izmed članov izpitne komisije mora biti visokošolski učitelj.

Za izpite iz posameznih predmetov po programu so odgovorni nosilci predmetov. Kandidat je lahko na izpitu iz posameznega predmeta ocenjen z opisno oceno (Pravilnik o pridobitvi potrdila o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik, vpisu v register preizkušenih davčnikov in načinu objavljanja podatkov, 2002):

- zelo uspešno,
- uspešno ali
- neuspešno.

Če kandidat dobi oceno uspešno ali zelo uspešno, se šteje, da je izpit opravil. Če izpita ne opravi v prvem poskusu, lahko pri tem predmetu v naslednjih rokih izpit opravlja dvakrat. Če mu izpita ne uspe opraviti v treh poskusih, mora znova opravljati izpite iz predmetov, ki jih je že opravil. Predvideni čas za dokončanje izobraževanja je štiri leta. Če v tem času kandidat ne opravi vseh obveznosti, ima možnost, da manjkajoče izpite opravi v naslednjih dveh rokih. Če mu tudi v tem primeru ne uspe opraviti vseh izpitov, mora komisijo pisno zaprositi za določitev pogojev za dokončanje izobraževanja.

Zadnji obveznosti po programu sta izdelava zaključnega dela in njegov zagovor najpozneje dve leti po zadnjem opravljenem izpitu. Po opravljenih izpiti mora kandidat izdelati zaključno delo in opraviti zagovor (najpozneje v dveh letih po opravljenem zadnjem izpitu). Temo izbere sam, odobri pa jo predsednik izpitne komisije. Zaključno delo obsega praviloma od 60 do 100 strani, ki se izpitni komisiji predloži v treh vezanih izvodih.

Zagovor zaključnega dela traja do 45 minut in je odprt za javnost. Kandidat na kratko povzame vsebino zaključnega dela in predstavi glavne ugotovitve. Nato člani komisije zastavljajo vprašanja, ki se lahko nanašajo na vse predmete iz programa in zaključno delo. Če zagovor ne bi bil uspešen, ima kandidat možnost, da delo popravi in ga zagovarja še enkrat v roku enega leta.

Kandidat, ki je uspešno opravil vse obveznosti po programu, prejme potrdilo o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik in se vpiše v register preizkušenih davčnikov pri Slovenskem inštitutu za revizijo. Preizkušeni davčnik s potrdilom sodeluje v okviru sekcije za davčno svetovanje ter lahko zaprosi za objavljanje svojih podatkov in strokovnega naziva v reviji Revizor in na spletni strani inštituta za obdobje dveh let. Podobno kot pri davčnih svetovalcih Društva davčnih svetovalcev Slovenije morajo tudi preizkušeni davčniki zbirati kreditne točke, in sicer z namenom podaljšanja pravice objavljanja za naslednji dve leti. V ta namen je treba zbrati najmanj 60 kreditnih točk. Kreditne točke preizkušeni davčnik pridobi z dodatnim izobraževanjem. Katero izobraževanje se šteje kot ustrezno za zbiranje točk, določi inštitut s posebnim pravilnikom (Pravilnik o pridobitvi potrdila o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik, vpisu v register preizkušenih davčnikov in načinu objavljanja podatkov, 2002).

6.1.3 Način vpisa in cena izobraževanja za pridobitev naziva preizkušeni davčnik

Obrazec za vpis v izobraževalni program lahko kandidati poiščejo na spletni strani inštituta, ga prevzamejo osebno na inštitutu ali pa ga na željo prejmejo po pošti. O sprejemu odloča komisija, kandidati pa so o tem obveščeni pisno. Stroški izobraževanja se poravnajo na začetku predavanj. V skladu s statutom je svet inštituta (za leto 2007) določil ceno izobraževanja v višini 2940 evrov, z vračunanim davkom na dodano vrednost. Cena vključuje celotno izobraževanje z opravljanjem izpitov, zagovor zaključnega dela in prost dostop do gradiva na spletni strani inštituta. Kandidatom, ki so zaprosili za priznavanje določenih (delov) izpitov, in jim je to bilo tudi odobreno, se cena sorazmerno zniža. Če so šolnino že plačali, jim je ni mogoče vrniti. Za vsako ponavljanje izpita se zaračuna dodatnih 60 evrov. Za ponavljanje zagovora zaključnega dela se zaračuna 600 evrov (Slovenski inštitut za revizijo, razpis izobraževanja, 2007).

6.1.4 Register preizkušenih davčnikov

Registri oseb, ki so pridobile strokovne nazive, se v skladu s statutom vodijo na inštitutu. Podatki se v registre zavedejo ažurno, tako kot nastajajo posamezni dogodki oziroma pravna dejstva.³⁴ Vpogled v registre je odprt tudi za javnost, proti plačilu določene pristojbine se lahko pridobi tudi izpisek posameznih podatkov iz registra. Spremembe o nosilcih posameznih strokovnih nazivov z veljavnim dovoljenjem se mesečno objavljajo v reviji Revizor in na spletnih straneh. Na dan 31. decembra 2006 je imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 72 preizkušenih davčnikov. Poleg oseb z nazivom je treba omeniti tudi preizkušene davčnike, ki so opravili dodatno strokovno izobraževanje po pravilih inštituta. Teh je bilo konec leta 2006 (na njihovo zahtevo) na seznamu vpisanih 44 (Statut slovenskega inštituta za revizijo, 2001; poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo 2006, 2007).

Tabela 6: Število preizkušenih davčnikov s potrdilom in število preizkušenih davčnikov, ki so opravili dodatno izobraževanje po letih v obdobju 2000–2006

<i>Leto</i>	<i>Število preizkušenih davčnikov – opravljeno dodatno izobraževanje</i>	<i>Število preizkušenih davčnikov s potrdilom</i>
2000		23
2001		30
2002	17	36
2003	17	36
2004	22	43
2005	31	56
2006	44	72

Vir: Poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo za obdobje 2000–2006, Slovenski inštitut za revizijo, 2007

³⁴ Najpozneje v 15 dneh po dnevu nastanka pravnega dejstva.

6.1.5 Dopolnilno izobraževanje

Katero dodatno izobraževanje se preizkušenim davčnikom upošteva za priznavanje točk, s katerimi lahko na inštitutu uveljavljajo objavljane podatkov v reviji Revizor in na spletni strani inštituta, določa pravilnik o priznanju dodatnega izobraževanja za preizkušene računovodje, preizkušene notranje revizorje, preizkušene poslovne finančnike, preizkušene revizorje informacijskih sistemov in preizkušene davčnike. Kot je bilo že omenjeno, mora imetnik strokovnega naziva za podaljšanje dovoljenja za opravljanje nalog pridobiti najmanj 60 točk v dveh letih. Če ima posameznik več nazivov, mora za drugi naziv v dveh letih z dodanim izobraževanjem pridobiti najmanj 30 točk. Kriterij za določanje točk je šolska ura v trajanju 45 minut, ki se pomnoži z ustreznim koeficientom. Inštitut priznava tudi izobraževanje, ki ga organizirajo druge priznane strokovne organizacije in mednarodne strokovne organizacije, ki podeljujejo strokovne nazive. Pred tem je treba na inštitutu predložiti program in gradivo. Na podlagi gradiv in dokazil o udeležbi inštitut določi koeficient (K), na podlagi katerega se izračuna in določi število točk, pridobljenim z dodatnim izobraževanjem. Za izračunavanje števila točk iz ur dodatnega izobraževanja je inštitut sprejel naslednje koeficiente (Pravilnik o priznanju dodatnega izobraževanja za preizkušene računovodje, preizkušene notranje revizorje, preizkušene poslovne finančnike, preizkušene revizorje informacijskih sistemov in preizkušene davčnike, 2002):

- če je preizkušeni davčnik izvajalec dodatnega izobraževanja, mu inštitut priznava naslednje koeficiente:
  - predavanje na mednarodni konferenci K = 3,5
  - priprava gradiva za samostojno predavanje in njegova izvedba K = 3,5
  - ponovno samostojno predavanje z gradivom ali brez njega K = 3
  - sodelovanje pri predavanju skupaj s pripravo gradiva K = 3
  - ponovno sodelovanje pri predavanju z gradivom ali brez njega K = 2,5
- za udeležbo pri dodatnem izobraževanju se preizkušenemu davčniku priznavajo naslednji koeficienti:
  - konferenca K = 1
  - seminar ali delavnica z udeležbo do 70 slušateljev K = 0,9
  - drugi seminarji K = 0,7
- obračunska stran izdelanega strokovnega prispevka³⁵ K = 0,8

---

³⁵ *Obračunska stran se izračunava po naslednjem obrazcu: število znakov brez presledkov + število besed /1900* (Pravilnik o priznanju dodatnega izobraževanja za preizkušene računovodje, preizkušene notranje revizorje, preizkušene poslovne finančnike, preizkušene revizorje informacijskih sistemov in preizkušene davčnike, 2002).

7 SPLOŠNO O DAVČNEM SVETOVANJU NA HRVAŠKEM

7.1 ORIS STANJA IN RAZVOJ STORITEV DAVČNEGA SVETOVANJA NA HRVAŠKEM

V zvezi z razvojem davčnega svetovanja v Sloveniji in na Hrvaškem so bile v uvodu ugotovljene določene stične točke, zlasti z vidika enačenja razvojnih izhodišč takoj po osamosvojitvi obeh držav. S prehodom v tržno gospodarstvo in z razvojem trgov se je tudi na Hrvaškem začela pojavljati potreba po različnih svetovalnih poklicih, ki jih trg prej praviloma ni poznal. Poleg naraščanja števila podjetij, ki so se na začetku ukvarjala bolj ali manj z vodenjem poslovnih knjig in so pozneje številna med njimi prerasla v računovodske servise ter podjetja za nudenje revizijskih storitev, je postopoma nastajala potreba tudi po posebej profiliranih strokovnjakih – davčnih svetovalcih (Brezar, 2003, str. 1). Iz razpoložljivega gradiva je mogoče razbrati, da je bila ta potreba v Sloveniji zaznana nekoliko prej kot na Hrvaškem oziroma se je začela na Hrvaškem kazati nekoliko pozneje. Lahko bi rekli tudi, da so prejemniki storitev davčnega svetovanja, še posebej v prvih razvojnih fazah te stroke, potrebe po davčnih nasvetih pokrivali iz drugih, takrat razpoložljivih virov. Kljub temu pa je bil na Hrvaškem zakon o davčnem svetovanju sprejet prej.

Na Hrvaškem je bil zakon, ki ureja davčno svetovanje, sprejet 7. decembra leta 2000, izvaja pa se od 1. januarja 2001. V obdobju šestih let se je v hrvaško društvo davčnih strokovnjakov (Udruga poreznih stručnjaka) vpisalo 54 članov, naziv davčnega svetovalca z opravljenim izpitom oziroma licenco pa je pridobilo le 14 davčnih svetovalcev. Kot določa zakon, se lahko v Republiki Hrvaški (kljub njegovemu sprejetju) z davčnim svetovanjem ukvarjajo tudi nekateri drugi z zakonom določeni subjekti, toda brez pravice zastopanja stranke v davčnem postopku pred davčnimi organi in sporih pred sodnimi organi (Zakon o poreznem svetovanju, 2000; Jača udruga poreznih savjetnika, 2005).

Za uspešno opravljen izpit so postavljena zelo visoka merila, zato so ga uspešno opravili le maloštevilni. Tako je na Hrvaškem kljub sprejetemu zakonu davčnih svetovalcev z licenco zelo malo. Iz istega razloga ni mogoče ustanoviti zbornice davčnih svetovalcev. Za njeno ustanovitev je po zakonu potrebnih dvajset davčnih svetovalcev z licenco. Zato člani društva davčnih svetovalcev niso zadovoljni in menijo, da zakon ni dosegel svojega namena (Bratonja Martinović, 2005).

Razloge za razmeroma majhno zanimanje po davčnih svetovalcih z licenco je tako mogoče iskati v že omenjenih visoko postavljenih izpitnih merilih oziroma v velikem naporu in odreknanju zainteresiranih kandidatov med pripravami na izpit, in v že izoblikovanem načinu pokrivanja potreb po izvajanju storitev davčnega svetovanja.

7.2 GLAVNI PONUDNIKI STORITEV DAVČNEGA SVETOVANJA NA HRVAŠKEM

Ponudnike in izvajalce na Hrvaškem, ki so se v letih po razpadu nekdanje skupne države odzvali na povpraševanje po opravljanju storitev davčnega svetovanja in temu ustrezno prilagodili svojo ponudbo, lahko razvrstimo v štiri skupine vodilnih davčnih svetovalcev (Grčar, 2007, str. 27):

- svetovalni oddelki časopisov *Računovodstvo i financije* – RIF,³⁶ *Računovodstvo, revizije i financije* – RRIF,³⁷ *Računovodstvo i porezi u praksi*³⁸ ter *Financije i porezi* – TEB,³⁹
- vodilne domače odvetniške družbe;⁴⁰
- hčerinske družbe velikih revizorskih družb⁴¹ in nekatere domače revizorske družbe;⁴²
- manjše revizorske družbe in davčni svetovalci z licenco;
- računovodski servisi in knjigovodski servisi, ki praviloma svetujejo le manjšim družbam oziroma podjetnikom.

Vodilni položaj pri opravljanju storitev davčnega (revizijskega, računovodskega in finančnega) svetovanja na Hrvaškem ohranjajo prej naštetih strokovni časopisi. Za njimi stojijo strokovna združenja računovodij, knjigovodij, revizorjev in drugih subjektov s strokovnih področij, povezanih s financami. Najpogostejša in tudi najcenejša oblika svetovanja zavezancem za dohodek (ki so najštevilnejši) poteka kar po telefonu, edini pogoj je naročniško razmerje za izbrani časopis. Omenjeni edinstveni način svetovanja pogosto izkoristijo tudi številni računovodje in knjigovodje iz računovodskih servisov. Posebnost tega načina je v tem, da prejemnik storitve pogosto ne ve, od koga je prejel določeni nasvet. To v nadaljevanju pomeni tudi, da svetovalca ne more bremeniti za povzročeno škodo zaradi napačnega svetovanja. Takih primerov sicer naj ne bi bilo, kar naj bi bil glavni razlog za to, da so svetovalne službe obravnavanih časopisov nenehno zasute z vprašanji. Seveda se v kompleksnih primerih svetovanje ne odvija po telefonu, temveč se mora stranka oglasiti v svetovalni službi na sedežu uredništva. Določeni nasveti se objavljajo v časopisu tudi v obliki kakovostnih strokovnih člankov, ki jih pišejo kompetentni strokovnjaki posameznih področij (Grčar, 2007, str. 29 in 30).

V nasprotju s pravkar obravnavanim načinom svetovanja velike revizorske in odvetniške družbe svoje nasvete dajejo pisno, s čimer jamčijo za opravljeno svetovanje. Svetovalci z licenco pa morajo skleniti zavarovanje odgovornosti za škodo, ki bi lahko bila naročniku povzročena zaradi zgrešenega nasveta. V zvezi s tem se pojavlja problem dejanskega izplačila

³⁶ Dostopno na [URL: <http://www.rif.hr/>].

³⁷ Dostopno na [URL: <http://www.rrif.hr/>].

³⁸ Dostopno na [URL: <http://www.ripup.hr/newDesign/objects/site.builder.php>].

³⁹ Dostopno na [URL: <http://www.teb.hr/hrv/index.asp>].

⁴⁰ Žurić i partneri, Marković i Plišo, Porobija i Porobija in Hanžeković i Radaković.

⁴¹ Pricewaterhouse Coopers, Deloitte & Touche, KPMG in Ernst & Young.

⁴² Zgombić i partneri, Kopun revizije, Discordia audit itd.

odškodnine upravičencu, ki (če do tega dejansko pride) nastopi zaradi težavnosti ugotavljanja višine zneska, do katerega naj bi bila stranka upravičena, ker je postopek dokazovanja nastanka škode zapleten, počasen, negotov ipd. Realne možnosti za dokončno izplačilo odškodnine so razmeroma majhne, če pa do izplačila pride, so zneski zanemarljivi. Zato je zavezancem večinoma vseeno, ali ima davčni svetovalec licenco ali ne. Tako so na zavarovanje odgovornosti pozorni praviloma le veliki zavezanci za davek, saj pri izbiri davčnega svetovalca (davčnosvetovalnega podjetja) preverjajo višino zneska, za katerega je slednji sklenil zavarovanje. Vedo namreč, da bodo v primeru spora lahko uveljavili plačili največ do višine zavarovalne vsote (Grčar, 2007, str. 31).

8 HRVAŠKO DRUŠTVO DAVČNIH STROKOVNJAKOV

Hrvaško društvo davčnih svetovalcev je bilo ustanovljeno 8. marca 2004 s sedežem v Zagrebu, z namenom povezovanja in organiziranja ekonomistov in pravnikov, ki delujejo na področju davčnega svetovanja, in s ciljem krepitve njihovega položaja v družbi ter umeščanja v gospodarske tokove po vzoru sistemov nekaterih razvitih držav. Z združitvijo naj bi dosegli večjo zaščito interesov poklica davčnega svetovalca. Delovanje društva temelji na enakih načelih, ki veljajo tudi za Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, in sicer na načelu prostovoljnosti, samostojnosti, neprofitnosti in javnosti dela (Statut udruge poreznih svetnika i pomagača, 2004).

Čeprav je bilo veliko narejenega, davčni svetovalci na Hrvaškem ugotavljajo, da sprejetje zakona o davčnem svetovanju ni prineslo zelenih učinkov. Da bi dosegli večjo prepoznavnost in se uveljavili kot resen sogovornik na vseh relevantnih področjih obdavčevanja in davčnega svetovanja, so si člani društva hrvaških davčnih strokovnjakov zastavili temeljne cilje oziroma smernice delovanja. To so (Informacije o udruzi poreznih svetnika i pomagača, 2007):

- strokovno izobraževanje članov društva in njihovo usposabljanje za opravljanje storitev davčnega svetovanja;
- povezovanje in usklajevanje interesov ter utrjevanje položaja davčnih svetovalcev Republike Hrvaške;
- sodelovanje pri soustvarjanju sodobnega davčnega sistema v Republiki Hrvaški.

8.1 NALOGE IN PROGRAM DELA DRUŠTVA DAVČNIH STROKOVNJAKOV NA HRVAŠKEM

Realizacijo zastavljenih ciljev v društvu nameravajo doseči z upoštevanjem sprejetega kodeksa etičnih načel, dodatnim neinstitucionalnim izobraževanjem ter izmenjavo strokovnih mnenj in stališč članov društva. V okviru društva načrtujejo dvig ravni kakovosti svojega delovanja, tudi s sodelovanjem sorodnih institucij tako doma kot zunaj države z

organiziranjem posvetovanj, seminarjev, okroglih miz in drugih oblik obveščanja članov in javnosti. Z istim namenom je bil izdelan program dela društva davčnih svetovalcev in sodelavcev (Informacije o udruzi poreznih svetovnikov i pomagača, 2007), saj je treba:

- nadaljevati promocijo društva, zlasti z organiziranjem redne skupščine, okroglih miz, seminarjev, s posodobitvijo spletne strani;
- posebno pozornost nameniti članstvu v društvu oziroma pridobivanju novih članov;
- prizadevati si za ugled in izboljšanje položaja davčnih svetovalcev;
- intenzivirati delo glede financiranja društva oziroma pridobivanja sredstev za delovanje tudi s sponzorstvi in z donacijami;
- vzdrževati povezavo z davčnimi organi in pripraviti srečanja s predstavniki oblasti oz. z ministrstvom za finance;
- sodelovati z mednarodno organizacijo davčnih svetovalcev in stremeti k sprejemu med redne člane CFE;
- povezovati se in sodelovati s sorodnimi institucijami zunaj države ter posebej načrtovati srečanje z davčnimi svetovalci iz Republike Slovenije;
- sodelovati v procesu spreminjanja davčne zakonodaje, davčnega sistema in davčne politike;
- pripraviti osnutek organiziranja društva po geografskem in projektnem načelu;
- izvajati tudi druge dejavnosti, ki bodo pripomogle k izboljšanju delovanja društva skladno s statutom.

8.2 ČLANSTVO V HRVAŠKEM DRUŠTVU DAVČNIH STROKOVNJAKOV

Pravice in obveznosti članov društva, način včlanjevanja in prenehanje ter disciplinsko odgovornost članov ureja statut društva hrvaških davčnih strokovnjakov. Tako kot v Sloveniji je članstvo v društvu davčnih svetovalcev na Hrvaškem prostovoljno. Člani društva za opravljeno delo in dejavnosti v društvu praviloma ne prejemajo plačila. Če gre za zelo pomembne zadeve, povezane z razvojem društva, lahko izvršni odbor društva določi nagrado za izvedbo posamične naloge.

Član društva lahko postane vsak državljan Hrvaške s srednjo, z višjo ali visoko izobrazbo pravne ali ekonomske smeri. Včlanitev se opravi s pristopnico in z vplačilom članarine. Tudi na Hrvaškem so člani lahko redni in častni. Častni član lahko postane svetovalec s posebnimi zaslugami za razvoj društva in davčne stroke na splošno. Častni član hrvaškega društva davčnih strokovnjakov ne plačuje članarine in ne more biti imenovan v organe stranke. Društvo mu lahko plača članstvo v drugih (tudi mednarodnih) sorodnih strokovnih združenjih. Enako kot v Sloveniji članu društva članstvo lahko preneha prostovoljno, če za to pisno zaprosi, z izključitvijo častnega razsodišča, z izbrisom, če ni pravočasno poravnal obveznosti iz naslova članarine, in s smrtjo (Statut udruge poreznih svetovnikov i pomagača, 2004).

8.3 ETIČNI KODEKS HRVAŠKEGA DRUŠTVA DAVČNIH STROKOVNJAKOV

Ena izmed temeljnih opredelitev društva davčnih strokovnjakov na Hrvaškem je dejavno sodelovanje pri razvoju in uveljavljanju sprememb ter izboljševanju davčnega sistema Hrvaške. Ključno pri tem je njihovo znanje. Nenehno izobraževanje, pridobivanje novega znanja in dvigovanje ravni prej pridobljenega znanja je zato prioriteta in stalna naloga. Neločljivi del teh prizadevanj je kodeks etičnih načel društva davčnih strokovnjakov, po katerem morajo člani pri svojem delovanju skrbeti za kompetentnost, odgovornost, transparentnost, poštenost in objektivnost. Vsebina kodeksa članov društva hrvaških strokovnjakov za področje davkov je razdeljena na šest področij, in sicer (Etički kodeks poreznih svetnika i pomagača, 2007):

- a) Člani hrvaškega društva davčnih svetovalcev v skladu s pomenom vpliva strokovnega znanja na razvoj stroke se osebno zavezujejo, da bodo:
  - svoje delo opravljali vestno ter na najvišji etični in strokovni ravni;
  - pri svojem delu pošteni in nepristranski;
  - znanje in veščine uporabljali skladno z interesi naročnika;
  - nenehno stremeli k povečevanju lastne kompetentnosti in ugleda stroke.
- b) Pri sodelovanju v zvezi z dejavnostmi društva morajo člani:
  - odgovorno sprejemati odločitve skladno s cilji društva;
  - upoštevati, da morajo biti izjave poštene in na podlagi razpoložljivih podatkov;
  - sodelavce in kolege podpirati pri njihovem strokovnem razvoju ter jih spodbujati k spoštovanju in uporabi določil kodeksa.
- c) Temeljna načela članov društva po kodeksu so:
  - *odgovornost* – člani društva morajo odgovorno in strokovno pristopiti k reševanju primerov svojih naročnikov ter tako dokazovati svoje spodobnosti;
  - *poštenost* – davčni strokovnjaki morajo prevzete naloge izpolnjevati vestno in pošteno oziroma ne smejo opraviti nečastnih dejanj, ki bi negativno vplivala na ugled stroke;
  - *objektivnost in neodvisnost* – člani društva morajo biti neodvisni, kar jim bo pri delu pomagalo zagotoviti objektivnost;
  - *kompetentnost* – davčni svetovalci morajo s stalnim izobraževanjem skrbeti za zagotavljanje strokovnosti, saj morajo v skladu s kodeksom nuditi samo tiste svetovalne storitve, za katere so strokovno dobro podkovani.
- d) Konflikt interesov

Člani društva se morajo pri svojem delu izogibati vseh dejavnosti, ki bi lahko na kakršen koli način škodile ugledu društva in stroke. Če bi do konflikta interesov kljub temu prišlo, se ta rešuje transparentno in skladno z interesi društva.

e) Povezanost in transparentnost

Člani društva morajo hraniti relevantne in zaupne informacije, ki jih pridobijo s svojo dejavnostjo v društvu, in jih ne smejo izrabljati v zasebne namene niti po morebitnem prenehanju članstva.

f) Kršitve članov hrvaškega društva davčnih strokovnjakov

V primeru kršitve določil etičnega kodeksa članov društva davčnih strokovnjakov, zaradi katerih je lahko ogrožen ugled stroke ali društva, se skladno s statutom društva uvede disciplinski postopek zoper tega člana.

9 PRAVNO FORMALNA UREDITEV DAVČNEGA SVETOVANJA NA HRVAŠKEM

Hrvaški davčni sistem se je začel oblikovati leta 1994 s sprejemom zakona o davku na dobiček (*zakona o porezu na dobit*) in zakona o dohodnini (*zakona o porezu na dohodak*). Ko je bil leta 1998 sprejet še zakon o davku na dodano vrednost (*zakon o porezu na dodanu vrijednost*), so bili postavljeni temelji novega davčnega sistema. Našteti trije zakoni so ogrodje hrvaškega davčnega sistema, saj se z dosledno implementacijo posameznega predpisa pobere največji del prihodkov za državni proračun. Sprejetje zakona o davčnem svetovanju pomeni dopolnitev dozdašnje ureditve in naj bi med drugim prispevalo k doslednejšemu izvrševanju določil prej naštetih zakonov (Obrazložanje končnog prijedloga zakona o poreznom savjetništvu, 2000).

Pravna podlaga za ureditev davčnega svetovanja na Hrvaškem so naslednji predpisi: 1) zakon o davčnem svetovanju, 2) pravilnik o programu in opravljanju izpita za davčnega svetovalca in 3) spremembe in dopolnitve pravilnika o programu in opravljanju izpita za davčnega svetovalca. Z zakonom o davčnem svetovanju se davčno svetovanje na Hrvaškem ureja kot nov samostojen in neodvisen poklic, z zakonom o poteku in opravljanju izpita pa so opredeljeni postopek in pogoji za opravljanje izpita kot podlaga za licenco davčnega svetovalca. Davčno svetovanje je samostojna dejavnost, katere temeljna naloga je davčnim zavezancem pokazati, kako naj optimalno izkoristijo možnosti prihrankov pri davkih na podlagi aktualnih zakonov (Zakon o poreznom savjetništvu, 2000; pravilnik o programu i polaganju ispita za poreznog savjetnika, 2001; izmjene i dopune pravilnika o programu i polaganju ispita za poreznog savjetnika, 2003).

9.1 DEJAVNOST DAVČNEGA SVETOVANJA

Zakon o davčnem svetovanju ureja področje storitev davčnega svetovanja kot neodvisno in samostojno dejavnost, ki jo opravlja tako imenovani davčni svetovalec. Zakon določa, kdo in pod katerimi pogoji lahko postane davčni svetovalec. Davčno svetovanje je po zakonu o davčnem svetovanju, ki ga je sprejela Republika Hrvaška, dejavnost, ki naj bi zagotavljala izvajanje davčnih predpisov davčnih zavezancev čim zanesljiveje in učinkoviteje. Dejavnost vključuje svetovanje zavezancem v zvezi z davčnimi predpisi, predvideva zastopanje strank v davčnih postopkih in sporih ter izdelavo in pomoč pri izpolnjevanju davčnih napovedi oziroma pri ugotavljanju osnove za obračun in plačilo davčnih obveznosti. Poleg davčnega svetovanja lahko davčni svetovalci opravljajo tudi nekatere druge sorodne storitve, npr. računovodenje, revizijo, vodenje poslovnih knjig, finančno svetovanje ipd. Za pridobitev strokovnega naziva in s tem povezanih pooblastil predvideva določene splošne in posebne pogoje ter postopek in pogoje za opravljanje strokovnega izpita (Obrazloženje konačnog prijedloga zakona o poreznom savjetništvu, 2000).

9.1.1 Načela zakona o davčnem svetovanju

Snovalci so pri oblikovanju predloga zakona kot osnovo upoštevali nekatere temeljne smernice, in sicer (Obrazloženje konačnog prijedloga zakona o poreznom savjetništvu, 2000):

- davčno svetovanje se opravlja kot strokovna in samostojna dejavnost;
- storitev davčnega svetovanja opravljajo davčni svetovalci;
- davčni svetovalci morajo za opravljanje storitev davčnega svetovanja imeti pooblastilo;
- pooblastilo za opravljanje storitev davčnega svetovanja lahko pridobi samo oseba z opravljenim strokovnim izpitom za davčnega svetovalca;
- davčni svetovalec svoje delo opravlja vestno in strokovno, tako kot določa etični kodeks davčnih svetovalcev;
- z davčnim svetovanjem se lahko ukvarjajo pooblaščen davčni svetovalci in gospodarske družbe davčnih svetovalcev.

9.2 MOTIVI ZA SPREJEM ZAKONA O DAVČNEM SVETOVANJU NA HRVAŠKEM

Hrvaška tudi na področjih, ki so na tleh nekdanje države pred petdesetimi leti v samoupravnem sistemu bili popolna neznanka, lovi korak z razvitimi zahodnoevropskimi tržnimi sistemi. Del teh področij nedvomno predstavlja tudi urejanje poklica za davčno svetovanje. Na Hrvaškem je tako v preteklem desetletju prišlo do številnih sprememb v davčni zakonodaji in davčnem sistemu. Zaradi številnih novih predpisov in sprememb že sprejetih predpisov ter njihovega prepletanja je zakonodaja postala kompleksna. Vzporedno so naraščala tudi davčna bremena, tako da so se zavezanci pogosto znašli v precej težavnem

položaju, ko je bilo treba opraviti obračun davka, oziroma pripraviti davčno poročilo. Potreba po osebah, ki se profesionalno ukvarjajo z davčnim svetovanjem in ki zastopajo interese davčnih zavezancev, je postajala vedno očitnejša. Še posebej so to občutili tisti, ki so do spoznanja o koristnosti davčnega svetovalca prišli s plačilom kazni po opravljenem nadzoru. Del bolj ozaveščenih in obveščenih zavezancev se je raje odločil za preventivni pristop (Čavar, 2003; Grčar, 2007, str. 28).

Neurejenost področja davčnega svetovanja (pred sprejetjem zakona) je tudi na Hrvaškem privedla do tega, da se je s to dejavnostjo ukvarjalo vse več subjektov z doseženo različno stopnjo izobrazbe, različnih profilov in kvalifikacij, ki so bile velikokrat neustrezne. Pogosto so to bili računovodje, revizorji, odvetniki, notarji, špediterji ter računovodske, davčne in revizorske družbe, prav tako pa tudi druge vrste poslovno-svetovalnih družb. Te družbe so se s svetovanjem neredko ukvarjale tako, da so stranke obveščale, izobraževale o aktualnih vprašanjih z želenih področij, niso pa prevzemale odgovornosti za morebitne napake.

Dejstvo, da obstaja potreba po strokovno usposobljenih osebah z znanjem s področja davkov, ki bi zavezancem pomagale pri izpolnjevanju njihovih obveznosti, so sprejeli tudi na davčni upravi, kjer so menili, da bi lahko davčno svetovanje pozitivno vplivalo na znižanje stroškov davčne administracije. To bi prispevalo tudi k vzpostavljanju ravnovesja med davčnimi svetovalci in davčnim organom oziroma državo na eni ter davčnimi svetovalci in njihovimi strankami na drugi strani. Zato so predlagatelji menili, da je treba področje davčnega svetovanja urediti z zakonom (Obrazložanje konačnog prijedloga zakona o poreznom savjetništvu, 2000).

Temeljni motivi za sprejem zakona o davčnem svetovanju potemtakem izhajajo iz naslednjih vsebinskih razmerij (Bratonja Martinović, 2005):

- ureditev davčnega svetovanja je v interesu države, saj davčni svetovalci skrbijo za to, da se davki plačujejo zakonito;
- davčnemu zavezancu je treba pomagati, da svoje obveznosti do davčnega organa opravi v skladu z veljavno zakonodajo, in ima pri tem določene prihranke;
- veliki tuji investitorji želijo izvedeti podrobnosti o davčnem okolju, v katero naj bi investirali svoj kapital, zato zagotovitev kakovostnega servisa tem družbam pomaga ustvarjati privlačno gospodarsko okolje.

9.3 OSEBE, KI LAHKO OPRAVLJAJO DEJAVNOST DAVČNEGA SVETOVANJA

Davčni svetovalec nudi zavezancem za davek na področju davkov strokovno pomoč, pri čemer mora obvezno upoštevati pravilo, da je treba s stranko za opravljeno storitev skleniti pogodbo v pisni obliki. Izjema so lahko le posamični primeri. Storitve davčnega svetovanja po tem zakonu smejo izvajati samo fizične osebe z dovoljenjem za delo, ki jim ga izda zbornica davčnih svetovalcev.

Dovoljenje za opravljanje storitev davčnega svetovanja podeljuje zbornica tistim članom, ki izpolnjujejo vse splošne in posebne pogoje, ki jih določa zakon o davčnem svetovanju. Po zakonu so davčni svetovalci z dovoljenjem za opravljanje storitev davčnega svetovanja razdeljeni v dve skupini: v prvi so osebe, ki so pooblašcene za opravljanje davčnega svetovanja, v drugi pa osebe z omejenimi pooblastili za opravljanje davčnega svetovanja (Zakon o poreznem svetništvu, 2000).

9.3.3 Osebe, pooblašcene za opravljanje davčnega svetovanja

To so svetovalci, ki storitve davčnega svetovanja opravljajo kot samostojno dejavnost, in družbe za opravljanje storitev davčnega svetovanja. Svetovalci, ki storitve davčnega svetovanja opravljajo kot samostojno dejavnost, ne smejo biti zaposlene pri drugi fizični ali pravni osebi.

9.3.4 Osebe z omejenimi pooblastili za opravljanje davčnega svetovanja

Dejavnost davčnega svetovanja lahko na Hrvaškem poleg svoje osnovne dejavnosti opravljajo tudi nekateri drugi subjekti, ki pa nimajo pravice zastopati stranke v primeru sporov in pred davčnimi organi. Gre predvsem za:

- pooblašcene revizorje in revizorske družbe, skladno s pooblastili, ki izhajajo iz hrvaškega zakona o reviziji;
- družbe in obrtnike, ki nudijo storitve vodenja poslovnih knjig in računovodstva v okviru svoje dejavnosti;
- delodajalce v zadevah, ki so povezane z obdavčevanjem plač zaposlenih.

9.4 POGOJI ZA OPRAVLJANJE DEJAVNOSTI DAVČNEGA SVETOVANJA PO ZAKONU O DAVČNEM SVETOVANJU V REPUBLIKI HRVAŠKI

Zakon za opravljanje storitev davčnega svetovanja davčnim svetovalcem predpisuje splošne in posebne pogoje, ki so podrobneje predstavljeni v nadaljevanju (Zakon o poreznem svetništvu, 2000).

9.4.1 Splošni pogoji za opravljanje davčnega svetovanja

Davčni svetovalec lahko postane oseba, ki izpolnjuje splošne in posebne pogoje, ki jih določa zakon o davčnem svetovanju. Splošni pogoji po tem zakonu so:

- oseba mora biti poslovno sposobna;
- izpolnjevati mora minimalne zdravstvene pogoje, določene za državne uslužbence;
- imeti mora urejeno prebivališče na ozemlju Republike Hrvaške;

- kandidat mora obvladati hrvaški jezik, tj. jezik, ki se uradno uporablja na področju, kjer se izvaja dejavnost davčnega svetovanja;
- oseba v preteklosti ni smela biti kaznovana.

9.4.2 Posebni pogoji za opravljanje davčnega svetovanja

Posebni pogoji, ki jih mora izpolnjevati kandidat po tem zakonu, so:

- imeti mora diplomu ekonomske ali pravne smeri, ki je priznana v Republiki Hrvaški, in najmanj pet let delovnih izkušenj na področju davkov;
- opraviti mora izpit za davčnega svetovalca skladno s tem zakonom ter imeti dovoljenje zbornice davčnih svetovalcev in soglasje ministrstva za finance.

9.4.3 Izpit za pridobitev naziva davčni svetovalac

Poseben pogoj za pridobitev licence oziroma pooblastila za opravljanje dejavnosti davčnega svetovanja je opravljen izpit za davčnega svetovalca. Program in postopek opravljanja strokovnega izpita za pridobitev naziva davčnega svetovalca sta določena s pravilnikom o programu in opravljanju izpita za davčnega svetovalca. Predpisano je, da se izpit opravlja pred (najmanj petčlansko) izpitno komisijo, ki jo imenuje ministrstvo za finance na predlog zbornice (Pravilnik o programu i polaganju ispita za poreznog savjetnika, 2003; obrazloženje konačnog prijedloga zakona o poreznom savjetništvu, 2000).

9.4.3.1 Predmeti

Po programu izpita za pridobitev naziva davčnega svetovalca na Hrvaškem morajo kandidati proučiti vsebine naslednjih predmetov (Pravilnik o programu i polaganju ispita za poreznog savjetnika, 2003):

- Osnove davčnega sistema in davčne politike,
- Davčno pravo v Republiki Hrvaški,
- Davek od dobička pravnih oseb,
- Davek od dohodkov fizičnih oseb,
- Posredni davki,
- Računovodstvo, finančna poročila in revizija,
- Osnove javnih financ Republike Hrvaške,
- Pravo gospodarskih družb,
- Subjekti v davčnopравnem razmerju.

9.4.3.2 Izpitna komisija

Izpitna komisija je telo, ki ga imenuje minister za finance, sestavljeno pa je iz sedmih članov in predsednika. Predsednik je imenovan iz skupine članov izpraševalcev davčnih predmetov. Od članov komisije se pričakuje, da so na zahtevanem področju kompetentni, torej s potrebnim strokovnim znanjem in z izkušnjami, ali pa da so pomembno prispevali k znanstvenoraziskovalnemu delu na proučevanem področju. Vsak član komisije ima svojega namestnika, vsako spremembo v izpitni komisiji pa mora odobriti in potrditi urad ministrstva za finance.

9.4.3.3 Prijava k izpitu in izpitni roki

Kandidat ki, želi opravljati izpit za davčnega svetovalca v Republiki Hrvaški, mora izpolnjevati splošne in posebne pogoje po zakonu o davčnem svetovanju. Za pristop k izpitu mora izpolniti prijavnico, plačati stroške opravljanja izpita⁴³ ter priložiti (Obrazložjenje konačnog prijedloga zakona o poreznom savjetništvu, 2000):

- dokazilo o delovnih izkušnjah na davčnem področju;
- dokazilo o zahtevani izobrazbi oziroma fotokopijo diplome;
- dokazilo o prebivališču v Republiki Hrvaški;
- dokazilo o izpolnjevanju zahtevanih zdravstvenih pogojev za državne uradnike;
- izjavo o nekaznovanju.

Kandidat, ki izpolnjuje vse našteje pogoje in je plačal tudi stroške opravljanja izpita, lahko pristopi k opravljanju izpita v času razpisanih izpitnih rokov.⁴⁴ Izpit se opravlja v prostorih ministrstva za finance. Da se opravljanje izpita izvede, se morajo prijaviti vsaj štirje kandidati. Na istem izpitnem roku pa izpit lahko opravlja največ deset kandidatov. Kandidat lahko od opravljanja izpita odstopi dvakrat, nato pa se mu vrne ob prijavi priložena dokumentacija. V tem primeru ima pravico do opravljanja izpita v roku šestih mesecev od dneva prejema vrnjene dokumentacije. Kandidat lahko opravljanje izpita preloži, vendar najdlje do naslednjega izpitnega roka. Izpitno komisijo mora o tej nameri obvestiti najmanj deset dni pred izpitnim rokom. Če kandidat ne zaprosi za preložitve opravljanja izpita in k izpitu tudi ne pristopi, se šteje, da je od izpita odstopil, plačani stroški opravljanja izpita pa se mu v tem primeru ne vrnejo.

9.4.3.4 Potek in opravljanje izpita

Izpit je razdeljen na dva dela, pisnega in ustnega. Ocena je opisna in se glasi opravljen ali pa ni opravljen. Kandidati najprej opravljajo pisni del izpita iz predmetov 1) Davčno pravo v RH, 2)

---

⁴³ Stroški opravljanja izpita znašajo 300 HRK. Kandidati, ki so prejeli obvestilo, da lahko pristopijo k izpitu, morajo v petih dneh po prejemu obvestila poravnati stroške za opravljanje izpita v višini 6700 HRK.

⁴⁴ Dostopno na [URL: <http://www.porezna-uprava.hr/index.asp?str=2&id=>].

Davek na dobiček, 3) Davek od dohodka, 4) Posredni davki in 5) Računovodstvo, finančna poročila in revizija. Če so uspešno opravili prvi (pisni) del izpita, kandidati pristopijo k opravljanju drugega (ustnega) dela izpita. Če kandidat iz določenega predmeta opravi pisni del izpita, ustnega dela pa ne, se šteje, da izpita ni opravil. Kandidat lahko do dvakrat ponovno opravlja izpit iz največ dveh predmetov. Do ponovnega opravljanja izpita mora preteči najmanj en mesec, toda ne več kot šest mesecev. Če kandidatu v navedenih primerih ne uspe uspešno opraviti manjkajočih obveznosti, se šteje, da izpita ni opravil. Kandidat je uspešno opravil izpit, če je bil za vse obveznosti po programu ocenjen z opisno oceno opravljen.

O skupni, končni oceni kandidata odloča izpitna komisija z večino glasov, kar kandidatu sporoči po končanem izpitu. Kandidatu, ki je izpit opravil, se izda diploma najpozneje en mesec po uspešnem zaključku izobraževanja (Pravilnik o programu i polaganju ispita za poreznog svetnika, 2003).

9.4.4 Dovoljenje za delo in prenehanje dovoljenja

Kandidatu, ki je uspešno opravil strokovni izpit za davčnega svetovalca, se izda dovoljenje za delo davčnega svetovalca, ki ga podpiše minister za finance. Izročitev dovoljenja za delo je svečana in sledi najpozneje v dveh mesecih po dnevu, ko je bil izpit uspešno opravljen. Za evidenco o opravljenih izpitih davčnih svetovalcev skrbi tajnik izpitne komisije.

Status davčnega svetovalca lahko preneha v naslednjih primerih: 1) če svetovalec umre, 2) na pisno zahtevo svetovalca, 3) če je bila svetovalcu v disciplinskem postopku izrečena kazen prepovedi opravljanja storitev davčnega svetovanja in 4) ob morebitnem prenehanju katerega izmed prej naštetih pogojev.

V določenih primerih, ki jih določa zakon, npr. če se davčni svetovalec zaposli ali pa je imenovan za opravljanje neke plačane ali neplačane javne službe, lahko dovoljenje ta čas miruje. O tem mora davčni svetovalec obvestiti zbornico davčnih svetovalcev (Pravilnik o programu i polaganju ispita za poreznog svetnika, 2003).

9.4.5 Ustanovitev družbe za davčno svetovanje

V skladu z zakonom in s soglasjem zbornice davčnih svetovalcev lahko eden ali več davčnih svetovalcev ustanovijo gospodarsko družbo za opravljanje storitev davčnega svetovanja. Firma družbe mora vsebovati navedbo davčno svetovanje. Nova družba za davčno svetovanje mora o vpisu družbe v sodni register obvestiti zbornico davčnih svetovalcev najpozneje v petnajstih dneh po prejemu odločbe o vpisu družbe v register (Obrazložjenje konačnog prijedloga zakona o poreznom svetništvu, 2000).

Zbornica opravlja tudi nadzorno funkcijo in skrbi za to, da družbe za davčno svetovanje svojo dejavnost opravljajo v skladu z zakoni, s statutom zbornice in z etičnim kodeksom davčnih

svetovalcev. Zbornica ima namreč pravico, da v primeru kršitev družbi kršiteljici z odločbo prepove izvajanje dejavnosti in jo izbriše s seznama družb za davčno svetovanje. Odločbo nato posreduje še pristojnemu sodišču zaradi izbrisa družbe iz sodnega registra. Na odločbo o izključitvi in izbrisu se družba ne more pritožiti, lahko pa sproži upravni spor (Zakon o poreznem svetništvu, 2000).

9.5 PRAVICE IN OBVEZNOSTI DAVČNEGA SVETOVALCA

Davčni svetovalec mora pri svojem delu in nudenju strokovne pomoči upoštevati ustavo in druge predpise Republike Hrvaške. Pri svojem delu mora upoštevati načela zakonitosti, vestnosti in strokovnosti, saj v nasprotnem primeru odgovarja tako, kot predvidevajo določila statuta zbornice davčnih svetovalcev in etični kodeks davčnih svetovalcev.

Zakon o davčnem svetovanju predpisuje pravice in obveznosti davčnih svetovalcev. Tako ima davčni svetovalec po zakonu pravico zaračunati nadomestilo za opravljeno storitev davčnega svetovanja na podlagi tarife, ki jo predpiše zbornica davčnih svetovalcev z odobritvijo ministrstva za finance. Davčni svetovalec ščiti pravice svoje stranke v skladu z zakonom in lastnim prepričanjem. Davčni svetovalec lahko od pogodbe o opravljanju storitev davčnega svetovanja tudi odstopi, če stranka ne sodeluje na način, ki bi zagotovil realizacijo zastavljenih ciljev v pogodbi.

Če je bil davčni svetovalec v obdobju treh let, preden je zaprosil za pooblastilo za opravljanje storitev davčnega svetovanja, zaposlen v državni upravi ali institucijah lokalne samouprave, kjer je neposredno odločal ali nadzoroval postopke o davčnih zadevah, eno leto od pridobitve dovoljenja ne sme skleniti pogodbe o davčnem svetovanju s stranko, katere vsebina primera je lahko bila morda povezana z njegovim preteklim delom (Obrazložanje konačnog prijedloga zakona o poreznom svetništvu, 2000).

9.5.1 Odgovornost davčnega svetovalca

V skladu z zakonom o davčnem svetovanju in določili pogodbe o davčnem svetovanju s stranko je davčni svetovalec za svoje delo odgovoren. V primeru nesoglasij lahko stranka davčnemu svetovalcu ugovarja. Stranka lahko svoj ugovor posreduje tudi zbornici davčnih svetovalcev ali pa svoje pravice skuša uveljaviti pred pristojnim sodiščem.⁴⁵ Proti davčnemu

---

⁴⁵ V zvezi z odgovornostjo davčnega svetovalca dr. Marijan Čurković navaja primer, ki kaže, kako je z uveljavljanjem odškodnine za napako pri opravljanju davčnega svetovanja v praksi. Stranka skladno z nasvetom davčnega svetovalca ni oddala napovedi za odmero davka in ji je zaradi tega grozilo plačilo kazni. Dr. Čurković navaja, da je stranka do povračila nastale škode sicer upravičena, vendar mora vse navedbe tudi dokazati. Naslednji problem izhaja iz vprašanja, ali je bil nasvet, pridobljen od licenciranega davčnega svetovalca ali od osebe, ki za davčno svetovanje ni licencirana. Veliko večja je torej verjetnost za realizacijo odškodnine, če je bil nasvet pridobljen od pooblaščenega davčnega svetovalca z dovoljenjem za delo, saj je tak davčni svetovalec praviloma zavaroval odgovornost za nastalo škodo zaradi napačnega svetovanja. Zavarovanje odgovornosti je po zakonu o davčnem svetovanju obvezno. Vendar tudi v tem primeru stvari še niso dokončno dorečene. Zbornica

svetovalcu, ki ne spoštuje zakona, se lahko sproži disciplinski postopek in izreče disciplinski ukrep, v skrajnem primeru pa se mu lahko odvzame dovoljenje za delo. Če davčni svetovalec podvomi o verodostojnosti predloženih dokumentov stranke, jo lahko na to opozori. Če ni ustreznega odziva, lahko davčni svetovalec razdre pogodbo o davčnem svetovanju (Zakon o poreznem savjetništvu, 2000).

9.5.1.1 Zavarovanje odgovornosti

Davčni svetovalec je v skladu z zakonom o davčnem svetovanju dolžan zavarovati odgovornost za škodo, ki bi nastala stranki med opravljanjem storitev davčnega svetovanja, in to zavarovanje redno podaljševati. Najnižji znesek, za katerega se po zakonu lahko sklene zavarovanje, je 200.000 HRK. Odgovornost davčnega svetovalca, ki izhaja iz dejanj davčnega utajevanja ali nezakonitega zniževanja davčne obveznosti stranke, je opisana in urejena v splošnem hrvaškem davčnem zakonu.

9.5.1.2 Hranjenje dokumentacije in poslovna tajnost

Davčni svetovalec opravlja davčno svetovanje na podlagi naročnikove dokumentacije. To dokumentacijo so davčnosvetovalne družbe (oz. družbeniki) dolžne hraniti najmanj šest let od njihovega prejema. Po preteku tega obdobja se dokumentacija popiše in se izdela zapisnik, nato pa je treba stranko pozvati, naj dokumentacijo prevzame. Če do prevzema ne pride, se lahko omenjena dokumentacija v prisotnosti za to imenovanega člana zbornice davčnih svetovalcev uniči. Dokumentacija pa se lahko pod posebnimi pogoji trajno hrani v zbornici davčnih svetovalcev.

Davčni svetovalec je dolžan varovati poslovne skrivnosti, ki mu jih je zaupala stranka ali pa je zanje izvedel pri opravljanju svojega dela na drug način. Za poslovno skrivnost so dolžne skrbeti tudi druge osebe, ki so v zadevi sodelovale z davčnim svetovalcem (Zakon o poreznom savjetništvu, 2000).

9.6 ORGANIZIRANOST DAVČNIH SVETOVALCEV NA HRVAŠKEM

Davčni svetovalci v Republiki Hrvaški se morajo obvezno včlaniti v hrvaško zbornico davčnih svetovalcev. Njene⁴⁶ naloge so celovita skrb, promocija, usklajevanje in zastopanje skupnih interesov davčnih svetovalcev, ki so člani zbornice. Zbornica vodi register licenciranih davčnih svetovalcev in skrbi za njegovo posodabljanje.

---

davčnih svetovalcev namreč še ni ustanovljena, ta pa naj bi (med drugim) sprejela enotne pogoje o zavarovanju odgovornosti članov (Ćurković, 2005).

⁴⁶ Ko bo ustanovljena. Za njeno ustanovitev je potrebnih najmanj dvajset licenciranih davčnih svetovalcev. Trenutno jih je štirinajst.

V zbornici morajo biti v skladu z zakonom naslednji organi: skupščina, izvršni odbor, predsednik in druga telesa, ki jih določa statut zbornice. Statut in etični kodeks članov sta splošna akta, ki ju mora zbornica sprejeti s soglasjem ministra za finance. Akta se objavita v hrvaškem uradnem listu (*Narodne novine*).

Statut ureja zlasti organiziranost zbornice, njene pristojnosti, način in pogoje imenovanja v telesa, pravice in obveznosti članov, način združevanja enot za področja ene ali več enot lokalne samouprave, delo davčnih svetovalcev in davčnosvetovalnih družb itd.

Zbornica davčnih svetovalcev je dolžna obveščati ministrstvo za finance o svojem delu, morebitnih težavah, ukrepih za izboljševanje kakovosti dela in položaja davčnih svetovalcev ter o spoštovanju zaščite pravic davčnih zavezancev. Člani zbornice so dolžni plačevati članarino in morebitne druge obveznosti do zbornice v skladu s sprejetimi akti. Zbornica se ustanovi, ko na območju Republike Hrvaške pridobi dovoljenje za delo najmanj dvajset davčnih svetovalcev z licenco. Pomembno je poudariti še to, da dokler zbornica ne določi tarife za zaračunavanje nadomestil za opravljeno davčno svetovanje, je regulacija tega vprašanja prepuščena trgu.

10 PRIMERJAVA IN ANALIZA UREDITVE DAVČNEGA SVETOVANJA V SLOVENIJI IN NA HRVAŠKEM

Pri primerjavi obeh načinov in sistemov urejanja davčnega svetovanja v Sloveniji in na Hrvaškem, je mogoče povzeti naslednje ugotovitve:

- Poklic davčnega svetovalca na Hrvaškem ureja zakon, v Sloveniji pa ta poklic z zakonom ni urejen.
- V povezavi s sprejetjem zakona je bistvena razlika med slovensko in hrvaško ureditvijo davčnega svetovanja možnost zastopanja stranke v postopku pred davčnimi organi in upravnim sodiščem, čeprav je bila na Hrvaškem že vložena pobuda⁴⁷ odvetniške zbornice, po kateri naj bi bila ta pravica davčnim svetovalcem odvzeta, ker naj ne bi bila skladna z Ustavo RH. V Republiki Sloveniji davčni svetovalci te pravice nimajo.
- Hrvaški zakon o davčnem svetovanju pod posebnimi pogoji dopušča možnost opravljanja davčnosvetovalnih storitev tudi pooblaščenim revizorjem, gospodarskim družbam, posameznikom, ki so ustanovili obrt za opravljanje računovodskih storitev v okviru svoje dejavnosti, ter delodajalcem v zadevah, ki so povezane z davki na plače svojih zaposlenih,

---

⁴⁷ Predlog za oceno skladnosti določil zakona o davčnem svetovanju z Ustavo RH je Odvetniški zbornici RH posredoval odvetnik Dubravko Pokorny, odvetniška zbornica pa na ustavno sodišče, ker naj se člani ne bi strinjali z neomejeno pravico zastopanja davčnega svetovalca pred upravnim sodiščem (*Narodne novine*, 127/2000).

s to razliko, da naštetih subjekti svojih strank ne morejo zastopati v davčnih sporih pred davčnimi organi in upravnimi sodišči.

- Formalna organiziranost Društva davčnih svetovalcev Slovenije in hrvaškega društva davčnih svetovalcev je precej podobna. Tudi v sprejetih aktih (statutu in etičnem kodeksu) obeh društev so le malenkostne razlike.
- Z vidika zgodovinskega razvoja sta imeli po razpadu nekdanje države Jugoslavije obe državi približno enaka razvojna izhodišča, kljub temu sta se ureditvi položaja davčnega svetovalca v Sloveniji in na Hrvaškem tako pravno formalno kot tudi organizacijsko razvili v dva precej različna sistema.
- Pravilnik o izpitu za pridobitev naziva davčnega svetovalca je primerljiv, vendar pa je bil pravilnik o programu in opravljanju izpita za pridobitev naziva davčnega svetovalca na Hrvaškem objavljen v uradnem listu, pravilnik o tem izpitu Društva davčnih svetovalcev Slovenije pa ostaja do sprejema zakona (če do tega pride) notranji akt društva.
- Pri Društvu davčnih svetovalcev Slovenije poleg pravilnika o izpitu za pridobitev naziva davčnega svetovalca obstaja še pravilnik o pridobitvi certifikata in licence za delo davčnega svetovalca, na Hrvaškem pa vsa vprašanja glede izpita ureja le en pravilnik, tj. pravilnik o programu in opravljanju izpita za pridobitev naziva davčnega svetovalca.
- V Sloveniji poleg društva davčnih svetovalcev deluje tudi sekcija preizkušenih davčnikov pri Slovenskem inštitutu za revizijo. Na Hrvaškem poleg društva davčnih svetovalcev (UPS) ni druge institucije, ki bi organizirano združevala poklicne davčne svetovalce.
- Precejšnja razlika je v številu članov obeh društev in tudi številu članov z opravljenim izpitom za pridobitev naziva davčnega svetovalca, s tem da je v Sloveniji treba upoštevati še preizkušene davčnike Slovenskega inštituta za revizijo. Po dostopnih podatkih je članov Društva davčnih svetovalcev Slovenije v času pisanja specialističnega dela 136, preizkušenih davčnikov Slovenskega inštituta za revizijo 72, davčnih svetovalcev hrvaškega društva davčnih svetovalcev pa 54. Videti je, da število članov DDSS-ja skupaj s preizkušenimi davčniki v Sloveniji krepko presega število članov hrvaškega društva davčnih svetovalcev. Glede na število prebivalcev v obeh državah je ta razlika v Sloveniji približno desetkrat višja v primerjavi s Hrvaško.
- Licenciranih davčnih svetovalcev Društva davčnih svetovalcev Slovenije oziroma svetovalcev z izpitom je v Sloveniji trenutno 77, preizkušenih davčnikov z opravljenim dodatnim izobraževanjem 44, na Hrvaškem pa je davčnih svetovalcev z opravljenim izpitom trenutno 14.

- Na Hrvaškem tako kot v Sloveniji deluje društvo davčnih svetovalcev. V Sloveniji se društvo imenuje Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, na Hrvaškem pa društvo davčnih strokovnjakov. Slovensko društvo davčnih svetovalcev je stalni član Evropskega združenja poklicnih združenj davčnih svetovalcev (CFE), Hrvaška pa ima za zdaj v tem združenju status opazovalke.
- Po statutu hrvaškega društva davčnih strokovnjakov (UPS) lahko člani tega društva postanejo osebe s srednješolsko izobrazbo. K Društvu davčnih svetovalcev Slovenije in k preizkušenim davčnikom lahko pristopijo le posamezniki z najmanj visokošolsko izobrazbo.
- V Sloveniji izpit za pridobitev (internega) naziva davčnega svetovalca organizira Društvo davčnih svetovalcev Slovenije. Na Hrvaškem, glede na to, da je bil sprejet zakon o davčnem svetovanju, organizacija in izvedba izpita za davčnega svetovalca potekata s sodelovanjem ministrstva za finance. Sicer naj bi za organizacijo in izvedbo izpita za davčne svetovalce na Hrvaškem skrbela zbornica davčnih svetovalcev, toda ker ta zaradi (trenutno) premajhnega števila članov ni ustanovljena, je to nalogo do ustanovitve prevzelo ministrstvo za finance.
- V Sloveniji se z organizacijo davčnega svetovanja v zvezi z izobraževanjem in s podeljevanjem nazivov davčnim svetovalcem ukvarja tudi Slovenski inštitut za revizijo, (ki svetovanja strankam ne nudi neposredno), na Hrvaškem pa določene (vodilne) institucije, npr. svetovalni oddelki časopisov *Računovodstvo i financije* – RIF, *Računovodstvo, revizije i financije* – RRIF, *Računovodstvo i porezi u praksi*, *Financije i porezi* – TEB, nudijo davčne nasvete zavezancem neposredno (tudi po telefonu), vendar pa se ne ukvarjajo z izobraževanjem članov in s podeljevanjem strokovnih nazivov poklicnim davčnim svetovalcem.
- Na Hrvaškem imajo vodilno vlogo pri opravljanju storitev davčnega svetovanja omenjene svetovalne službe strokovnih časopisov *Računovodstvo i financije* – RIF, *Računovodstvo, revizije i financije* – RRIF, *Računovodstvo i porezi u praksi*, *Financije i porezi* – TEB, pri katerih zavezanci nasvete dobijo po telefonu, kar je edinstven način nudenja storitev davčnega svetovanja na svetu. Edini pogoj zavezancem, da lahko koristijo davčne nasvete, je naročniško razmerje. V Sloveniji takega načina svetovanja ne poznamo.
- Posebno in pomembno vlogo pri opravljanju storitev davčnega svetovanja imajo na Hrvaškem nekatere odvetniške družbe, ki so po pomenu takoj za svetovalnimi službami prej naštetih strokovnih časopisov.
- V Sloveniji so davčni svetovalci organizirano pristopili k urejanju davčnosvetovalnega poklica leta 1993 z ustanovitvijo Društva davčnih svetovalcev Slovenije (DDSS) in

pozneje tudi z ustanovitvijo sekcije preizkušenih davčnikov Slovenskega inštituta za revizijo leta 1996. Hrvaško društvo davčnih svetovalcev je bilo ustanovljeno leta 2004.

- V obeh državah (tako v Sloveniji kot na Hrvaškem) so prisotne velike revizorske družbe, npr. Pricewaterhouse Coopers, Deloitte & Touche, KPMG in Ernst & Young.
- Tako Slovenija kot Hrvaška nimata ustanovljenih zbornic davčnih svetovalcev.
- Na podlagi dostopnega gradiva je mogoče sklepati, da je izobraževanje za poklicne davčne svetovalce organizirano pogostejše tako na Slovenskem inštitutu za revizijo kot v okviru Društva davčnih svetovalcev Slovenije, prav tako pa tudi pri sorodni organizaciji davčnih svetovalcev na Hrvaškem.
- Izobraževanje kot tudi dodatno izobraževanje pri Društvu davčnih svetovalcev Slovenije in v sekciji preizkušenih davčnikov potekata bolj ali manj redno, kar ni pomembno le zaradi izpopolnjevanja znanja, ampak tudi zaradi pridobivanja točk, na podlagi katerih se svetovalcem podaljšuje veljavnost licence. Na Hrvaškem je bilo v preteklosti določeno izobraževanje že organizirano, med drugim tudi za pripravo kandidatov na izpit za pridobitev naziva davčnega svetovalca, vendar se še ne izvaja redno.
- Društvo davčnih svetovalcev Slovenije organizira izobraževanje v sodelovanju z Davčnim inštitutom Maribor, ki poleg drugih nalog skrbi tudi za pripravo kandidatov na izpit in organizira opravljanje izpita. Na Hrvaškem pa za organizacijo izpita za davčne svetovalce skrbi ministrstvo za finance.
- Z rednim in dodatnim izobraževanjem ter s pripravo strokovnega izobraževanja člani DDSS-ja in sekcije (SIR) pridobivajo točke, ki so pomembne za podaljševanje licence. V primeru Hrvaške iz razpoložljivega gradiva ni bilo mogoče ugotoviti dejstev, na podlagi katerih bi lahko sklepali, da je treba licenco podaljševati in da bi bili v ta namen izoblikovani določeni pogoji.
- Tako na Hrvaškem kot v Sloveniji morajo davčni svetovalci zavarovati odgovornost za morebitno povzročeno škodo stranki zaradi napačnega svetovanja. Minimalni znesek zavarovanja odgovornosti je na Hrvaškem približno 27.000 evrov. Davčni svetovalci pri Društvu davčnih svetovalcev Slovenije pa morajo zavarovati odgovornost za najmanj 33.000 evrov.
- Davčni svetovalci v Sloveniji (tako tisti iz DDSS-ja kot iz Slovenskega inštituta za revizijo) so sprejeli smernice glede zaračunavanja davčnosvetovalnih storitev, v društvu hrvaških davčnih svetovalcev pa teh smernic (po dostopnih podatkih) še niso pripravili.

Na Hrvaškem so sprejeli zakon, ki ne postavlja v privilegiran položaj nobene interesne skupine ali drugih udeležencev na trgu, kar je dobro. Po drugi strani davčni svetovalci na Hrvaškem s sprejetim zakonom niso najbolj zadovoljni. Pravijo, da ni najboljši in da ne služi namenu (Bratonja Martinović, 2005). Verjetno so pri tem imeli v mislih sedmi člen hrvaškega zakona o davčnem svetovanju, ki pod posebnimi pogoji omogoča opravljanje davčnega svetovanja tudi revizorjem, revizorskim družbam in gospodarskim družbam, ki se ukvarjajo z računovodstvom. Z vidika licenciranih davčnih svetovalcev je bila ta rešitev (kot navajajo) morda nekoliko neposrečena, toda z vidika takratnega dejanskega stanja na trgu davčnosvetovalnih storitev na Hrvaškem skorajda edina možna, ker v času sprejemanja zakona davčnih svetovalcev z opravljenim izpitom ni bilo. V povezavi s tem bi morda bila možna in sprejemljiva le taka rešitev, po kateri bi imeli vsi, ki se že ukvarjajo z davčnim svetovanjem, oziroma bi ga želeli opravljati poklicno, na voljo določeno prehodno obdobje po sprejemu zakona, v katerem bi morali opraviti strokovni izpit za davčnega svetovalca in pridobiti licenco. Edino preostalo vprašanje, ki se v zvezi s sprejetim zakonom o davčnem svetovanju na Hrvaškem zastavlja, je, ali je potemtakem ureditev poklica davčnega svetovalca z zakonom, in v kolikšni meri (na obravnavan način), sploh smiselna?

Čeprav je status davčnega svetovalca na Hrvaškem urejen z zakonom, pa davčni svetovalci, razen dejstva, da lahko svoje stranke v sporih neomejeno zastopajo pred davčnimi organi in upravnimi sodišči, niso v skoraj nič boljšem položaju od davčnih svetovalcev v Sloveniji. To dokazuje, da sprejem zakona (v obravnavani obliki) sam po sebi praviloma ne pomeni hitrejšega razvoja davčnosvetovalne stroke ali kakovostnejšega dela davčnih svetovalcev. Kot ugotavljajo na Hrvaškem, sta po sprejemu zakona dinamika in način opravljanja storitev davčnega svetovanja za zdaj ostala nespremenjena oziroma taka, kot da zakon ne bi bil sprejet. Ni prišlo niti do tega, da bi davčni zavezanci zapuščali dotedanje svetovalce in iskali nove (tiste z licenco), niti se ni zgodilo, da bi »stari« davčni svetovalci hiteli opravljati izpit za davčnega svetovalca (Grčar, 2007, str. 26).

Povsem drugače bi bilo, če bi zakon določal, da smejo davčno svetovanje opravljati izključno davčni svetovalci z licenco, kot je zapisano v predlogu zakona o davčnem svetovanju Društva davčnih svetovalcev Slovenije. Tudi obstoj take predpostavke ne bi nujno pomenil kakovostnejšega dela in hitrejšega razvoja stroke. V skrajnem primeru bi lahko obstoj zaščitene privilegirane interesne skupine subjektov v procesu razvoja stroke povzročil celo določeno »uspavanje«. Kadar davčni svetovalci niso deležni »zaščite pod okriljem zakona«, uspavanja preprosto ne dovoli trg, ker to v konkurenčnih pogojih posledično pomeni izstop iz panoge. V primeru monopolnega položaja pa vemo, da do izstopa iz panoge na omenjeni način praviloma ne more priti.

Nekateri izmed uveljavljenih davčnih svetovalcev iz sosednje države dodajajo, da sprejeti zakon v ničemer ne ovira in ne otežuje razvoja dejavnosti davčnega svetovanja. Navajajo, da je zmotno misliti, da je položaj stroke mogoče izboljšati samo s sprejemom nekega predpisa ali z ustanovitvijo zbornice davčnih svetovalcev ter da bo to davčnim svetovalcem zagotovilo

lažje ali kakovostnejše delo. Trg je tisti, ki odlično opravi klasifikacijo davčnih svetovalcev na podlagi njihove dejanske kakovosti (Grčar, 2007, str. 30).

Z vidika nadpovprečnih dobičkov, ki bi jih, ob veljavnosti predpostavke podeljevanja ekskluzivnih pravic zastopanja davčnim svetovalcem z zakonom, morda lahko realizirala monopolna interesna skupina, pa po vsej verjetnosti tudi argument večje možnosti vlaganja po načelu najboljše tehnologije ne zdrži povsem. Velika podjetja iz različnih panog namreč v razvoj in nakup najnovejše tehnologije vlagajo veliko denarja, da bi si tako izborila določeno konkurenčno prednost. Pri opravljanju storitev davčnega svetovanja je drugače. Največji kapital davčnih svetovalcev je njihovo znanje, kar je hkrati tudi njihova »tehnologija«. Neizpolnjevanje tega pogoja pomeni v praksi nezmožnost opravljanja tako kompleksnega dela, kot je davčno svetovanje. Davčni svetovalec, ki bo želel ostati v panogi, bo moral nujno vlagati v izobraževanje, ker je to njegovo temeljno jamstvo za obstoj. Toda nadpovprečno vlaganje mu tega ne zagotavlja, zato načeloma ni potrebno, ker davčni svetovalec z njim ne bo mogel »kupiti« nadpovprečnega znanja.

To je tudi edini odgovor in argument v situaciji, ko se marsikateremu kandidatu za pridobitev naziva davčnega svetovalca v Sloveniji ali na Hrvaškem zastavlja vprašanje o smiselnosti kontinuiranega⁴⁸ vlaganja velikih naporov in odrekovanja v ta namen na račun družinskega življenja in s tem povezanih stroškov, ker se, kot rečeno, z dejavnostjo davčnega svetovanja lahko ukvarja (skoraj) vsakdo, čeprav brez licence.

Temeljno izhodišče je torej naslednje. Za razvoj storitev davčnega svetovanja in davčnosvetovalne stroke na Hrvaškem ni nobenih ovir, razen (premajhnega) števila kompetentnih strokovnjakov, ki se odlikujejo z dobrim poznavanjem davčnih predpisov. Skladno s predpostavkami in z mnenji nekaterih najuspešnejših davčnih svetovalcev iz sosednje države Hrvaške bi bilo mogoče, ob predpostavki obstoja zadostnega števila usposobljenih davčnih svetovalcev, prihodke v tej dejavnosti najmanj potrojiti. Edina ovira za hitrejši razvoj dejavnosti davčnega svetovanja so tako (kot je bilo že ugotovljeno) kadrovske omejitve (Grčar, 2007, str. 28).

Kot je bilo poudarjeno že v uvodu, je razvoj davčnosvetovalne stroke v obeh državah, kljub nekaj več kot deset- do petnajstletni zgodovini, precejšnjemu napredku in sprejemu zakona na Hrvaškem ter nekoliko boljši organiziranosti davčnih svetovalcev v Sloveniji, še vedno nekje na začetku. V prihodnosti ta razvoj ne bo odvisen le od zakonodajne ureditve, temveč predvsem od tega, ali za izvajanje tega izjemno zahtevnega poklica imamo dovolj kompetentnih strokovnjakov, ki bodo sposobni reševati kompleksne probleme na področju davkov.

---

⁴⁸ Davčni svetovalec ki izpolnjuje vse do zdaj obravnavane pogoje in ima certifikat ter želi opravljati delo davčnega svetovalca, mora na vsaki dve leti znova pridobiti licenco (Pravilnik o pridobitvi certifikata in licence za delo davčnega svetovalca DDSS, 2003).

Na podlagi do zdaj obravnavanih dejstev je mogoče sklepati, da so v zvezi s prihodnostjo poklica davčnega svetovalca tako na Hrvaškem kot v Sloveniji predvsem pomembna vlaganja v strokovni razvoj davčnosvetovalne stroke. To pomeni stalno izobraževanje in usposabljanje strokovnjakov za to področje. Tudi ni priporočljivo apriorno prepisovanje iz ureditev nekaterih razvitih držav, kjer je to področje dobro urejeno, brez predhodnih kakovostno opravljenih študij posameznih področij, ki naj bi jih morda bilo treba spremeniti.

Potrebni so natančna analiza stanja ter usklajevanje mnenj, stališč, interesov in potreb v okviru obstoječih institucij, ki se že ukvarjajo z obravnavano dejavnostjo, ter načrtovanje razvojnih izhodišč, na podlagi katerih se bodo lahko razvili tudi konkretni razvojni modeli in ukrepi za realizacijo zastavljenih ciljev. Oblikovanje razvojne strategije bi bilo priporočljivo usklajevati s pristojnimi davčnimi organi in z ministrstvom za finance. S tem bi konsenzualno dosegli večjo vključenost razvojnega modela stroke v širši kontekst strategije razvoja davčne politike na nacionalni ravni in tudi širše. Na omenjeni način bi skupna razvojna strategija stroke davčnega svetovanja pridobila na veljavi.

Toda uporabe nekaterih uveljavljenih rešitev iz drugih razvitejših sistemov ne smemo povsem zanemariti. Pri tem je treba upoštevati specifične značilnosti vsakega posameznega trga v kontekstu zgodovinskega razvoja stroke. Vsaka država je po svoje edinstvena, prav taki pa so tudi sistemi in podsistemi, ki so se razvijali več desetletij, nekateri tudi dlje. Zato se mora vsak sistem razvijati sam zase, ob upoštevanju vseh potrebnih dejavnikov in okoliščin, ki so značilni samo zanj, ter tudi ob upoštevanju dobrih in preizkušenih rešitev od drugod. Pri tem je treba take rešitve pred implementacijo najprej preučiti in ugotoviti, ali je to izvedljivo, in tudi preizkusiti z ustreznimi matematičnimi ali drugimi modeli. Simulacije različnih modelov lahko pokažejo, kako enaki ukrepi delujejo v drugačnih okoliščinah.

Treba je biti potrpežljiv. Primer Velike Britanije je pokazal, da je inštitut davčnih svetovalcev pridobil status pooblaščenega inštituta šele leta 1994, 65 let po ustanovitvi. V Veliki Britaniji ni bilo zakona, ki bi izrecno urejal poklic davčnega svetovalca, kljub temu pa je stroka zelo dobro organizirana.

Iz primerjave števila davčnih svetovalcev na Hrvaškem in v Sloveniji je mogoče ugotoviti, da je število davčnih svetovalcev z opravljenim izpitom v Sloveniji v primerjavi z Republiko Hrvaško občutno višje. To sicer ne potrjuje teze, da je dejansko število davčnih strokovnjakov na število prebivalcev nižje. Davčni strokovnjaki obstajajo, vendar so večinoma zaposleni v uredništvih naštetih strokovnih časopisov, v okviru katerih strankam nudijo davčne nasvete, odvetniških družbah, velikih tujih ter nekaterih domačih revizorskih družbah in nimajo opravljenega strokovnega izpita za davčnega svetovalca ter niso včlanjeni v strokovne organizacije, kot je društvo davčnih svetovalcev. Na podlagi tega je mogoče trditi, da so davčni svetovalci v okviru Društva davčnih svetovalcev Slovenije in Davčno-finančnega raziskovalnega inštituta v Mariboru ter v okviru sekcije preizkušenih davčnikov pri Slovenskem inštitutu za revizijo, kjer bolj ali manj redno poteka strokovno izobraževanje,

bolje organizirani. Res je tudi, da so se davčni svetovalci v Republiki Sloveniji prihajajoče in naraščajoče potrebe po takih strokovnjakih zavedli nekoliko prej kakor davčni svetovalci na Hrvaškem, tako so prej sprejeli tudi določene organizacijske ukrepe.

Na vprašanje, ali naj se status davčnega svetovalca uredi z zakonom, ali ne, ni mogoče odgovoriti enoznačno. Če bi bil zakon v določeni obliki sprejet, status davčnega svetovalca vsekakor ne bi smel biti urejen tako, da bi določeni interesni skupini subjektov na trgu (cehu) omogočal bližnjico do boljšega (privilegiranega) položaja v primerjavi z drugimi udeleženci na trgu, ki npr. niso člani enega ali drugega društva, ter da bi mu to društvo postavljalo pogoje o vstopu, podobno, kot je to urejeno v primeru slovenskih lekarnarjev pod okriljem lekarniške zbornice.

Boljši položaj in konkurenčno prednost naj bi si udeleženci na trgu izborili z novimi izvirnimi idejnimi rešitvami in inovativnostjo, s stalnim izpopolnjevanjem in z dvigovanjem ravni že pridobljenega znanja, s pridobivanjem novega znanja, z izkušnjami in referencami, pridobljenimi s preteklim dobro opravljenim delom. Regulirati poklic (tudi revizorjev, računovodij, knjigovodij, ocenjevalcev, finančnih svetovalcev ipd.) bi bilo smiselno s postavitvijo minimalnih pogojev,⁴⁹ ki jih mora posameznik v določeni stroki izpolnjevati, če se namerava ukvarjati z izbranim poklicem. Stanje, v katerem se lahko z izjemno zahtevnimi svetovalnimi poklici ukvarja skoraj vsakdo, ne glede na vrsto in stopnjo izobrazbe ali profil poklica, je tudi nesprejemljivo. Potemtakem je treba nujno upoštevati vidik varnosti in interes davčnega zavezanca. Čakanje, da bo kakega kvazisvetovalca izločil trg, lahko zavezancu oziroma prejemniku določene svetovalne storitve povzroči nepopravljivo škodo, za katero praviloma nihče ne odgovarja, oziroma je pot do pravice dolga in predvsem negotova.

11 SKLEP

V zadnjem desetletju 20. stoletja se je tako v Sloveniji kot na Hrvaškem pojavila potreba po davčnem svetovanju. V preteklosti ni bilo niti povpraševanja niti potrebe po opravljanju takih storitev. S preходом v sistem tržnega gospodarstva in postopnim uvajanjem zasebne lastnine se začnejo vzporedno s potrebo pojavljati poklici računovodij, revizorjev in različnih podjetniških svetovalcev, ki so bili na Zahodu že dolgo znani.

Poklic davčnega svetovalca se je pojavil zaradi potrebe po optimizaciji plačevanja davčnih obveznosti zavezancev. Davčni svetovalci dejansko zasleduje le en cilj, to je čim večji finančni in s tem poslovni uspeh svoje stranke. Svetovalci uporabljajo vse svoje znanje, pravno dovoljena sredstva in olajšave, da njihove stranke ne bi plačevale več davkov, kot je nujno potrebno (Kokotec-Novak, 2005, str. 13 in 14).

---

⁴⁹ Med minimalne (vstopne) pogoje bi lahko šteli stopnjo izobrazbe, predvideni čas za pripravištvu, predvideno obdobje statusa asistenta ali pomočnika, potreben staž oziroma delovne izkušnje itd.

Davčno svetovanje v Sloveniji in na Hrvaškem se je razvijalo različno. V Sloveniji sta se na podlagi identifikacije potreb po davčnem svetovanju formirali in organizirali dve pomembni strokovni instituciji – Društvo davčnih svetovalcev Slovenije in sekcija preizkušenih davčnikov pri Slovenskem inštitutu za revizijo, nato so se razvila prizadevanja po formalni ureditvi tega poklica, do katere do danes še ni prišlo. V primerjavi s Slovenijo se je na Hrvaškem razvojni proces odvijal ravno nasprotno. Na podlagi pobude iz vrst političnih strank je nastal zakon o davčnem svetovanju, zatem pa je bilo ustanovljeno društvo hrvaških davčnih strokovnjakov, do danes edina organizirana poklicna skupina na področju davčnega svetovanja v Republiki Hrvaški. V tem času so funkcijo davčnega svetovanja v celoti prevzeli veliki strokovni časopisi s svojimi svetovalnimi oddelki za računovodstvo, revizijo in davke, pomembnejše odvetniške pisarne, največje (tuje) revizorske hiše in računovodski oz. knjigovodski servisi.

Davčni svetovalci v Sloveniji in na Hrvaškem morajo pri svojem delu upoštevati stroga strokovna načela in etična načela kodeksa, ki od njih zahtevajo pošteno opravljeno delo, nepristranskost, strokovnost in objektivnost. Pridobljene informacije morajo skrbno varovati in pri tem upoštevati načelo molčečnosti. Zavarovati morajo odgovornost pred poklicnim tveganjem.

Ne glede na obstoj zakonske podlage, ki ureja status davčnega svetovalca, ima najpomembnejšo vlogo pri uveljavljanju tega poklica predvsem razvoj kompetentnih strokovnjakov, ki bodo v interesu naročnika znali povezovati pridobljeno znanje s številnih strokovnih področij.

Iz specialističnega dela izhaja potrditev temeljne hipoteze o neurejenosti in neenotnosti davčnega svetovanja v Sloveniji. Glede na razsežnosti problema in škodo, ki jo naročniku storitev lahko povzročijo nestrokovnost in napake pri izvedbi svetovalnih storitev, menim, da bi bilo v zvezi z urejanjem statusa davčnega svetovalca smiselno razmišljati ne toliko v smeri sprejema zakona, ki bi določeni skupini subjektov zagotovil prednost pred drugimi udeleženci, temveč kot ureditev z vzpostavitvijo vstopnega praga. Kandidat bi moral izpolnjevati določene minimalne pogoje, predvsem pa bi moral opraviti zahteven izpit v pristojnosti državne institucije, in ne katere izmed interesnih skupin (ceha). Na ta način bi bila v duhu proste konkurence med udeleženci zagotovljena enakost in dane enake možnosti zainteresiranim kandidatom. S postavitvijo vstopnih ovir bi dosegli preprečitev vstopa nestrokovnjakom, ki negativno vplivajo na ugled poklica.

Z vidika globalizacije, integriranja in postopnega odpiranja trga oz. vstopa Slovenije v Evropsko unijo (Hrvaška na vstop še čaka) se pomen davčnega svetovalca v vedno zahtevnejšem konkurenčnem okolju povečuje. Njegovo znanje ni več omejeno zgolj na domačo zakonodajo, temveč je poleg ekonomskega znanja povezano s poznavanjem predpisov iz države naročnika. Posli, ki se nanašajo na davčno načrtovanje na mednarodni

ravni, so še posebej zahtevni, njihovo število pa narašča. Med drugim gre za številna tuja podjetja, ki so v obeh obravnavanih državah že prisotna. Tako narašča potreba po davčnosvetovalnih storitvah in posledično tudi potreba po večjem številu davčnih svetovalcev. Davčno okolje je širše ter vedno kompleksnejše in narekuje razvoj strokovnjaka s področja davkov, ki ne bo omejen zgolj na ozko poznavanje strokovno omejenega področja, temveč bo moral biti osebnost, ki bo sposobna celovito povezovati različno znanje in ga vključevati v reševanje davčnih problemov.

LITERATURA

1. AICPA Code of Professional Conduct. New York: American Institute of Certified Public Accountants, 2006.
2. Annual report and accounts 2005. London: The Chartered Institute of Taxation (CIOT), 2005. 55 str.
3. Balič-Fabe Zvezda: Naziv davčni svetovalec je treba pridobiti vsako leto znova. Finance, Ljubljana, 1999, str. 10.
4. Brezar Meta: Davčno svetovanje v Sloveniji, Nemčiji, Veliki Britaniji in Združenih državah Amerike. Diplomsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 2003. 38 str.
5. Čokelc Stanko, Kokotec-Novak Majda: Ureditev davčnega svetovanja v svetu. Zbrano gradivo pri predmetu Davčno svetovanje. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 2005, 31 str.
6. Čokelc Stanko: Davčno svetovanje – 1) Davčna morala, 2) Davčne utaje in metode davčnih ponaredb in prevar. Zbrano gradivo pri predmetu Davčno svetovanje. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 2005, 64 str.
7. Čokelc Stanko: Davčno svetovanje – Prihodnji izzivi davčnega svetovanja. Zbrano gradivo pri predmetu Davčno svetovanje. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 2005, 23 str.
8. Čokelc Stanko: Oris zgodovine davčnega svetovanja. Revizor, Ljubljana, 2006, 4, str. 48–75.
9. Farkas-Richling, Dirk und Wolfgang: Private finanzplanung – Ein neues Geschäftsfeld in der steuerberatenden Kanzlei. Die Steuerberatung, Staab, 2004. str. 123–125, 132–135.
10. Fidermuc Katarina: Ivan Simič, portret tedna. Delo, Sobotna priloga, Ljubljana, 2007, str. 3.
11. Gilgan Hans Günther: Der Beruf des Steuerberaters. Berufsbild-Ausbildung-Perspektiven. Neue Wirtschafts – Briefe, Herne/Berlin, 2002.
12. Gilgan Hans Günther: Steuerberater in der Krise! Die Steuerberatung, 2004, (546), str. 283–286.
13. Gray Douglas: Start and run a profitable consulting business. North Vancouver: Self-Counsel Press, Bellingham, 1994. 210 str.
14. Grčar Ivica: Kako pronaći i najbolje iskoristiti poreznog savjetnika? Lider, Zagreb, 2007, 72, str. 26–31.
15. Grže Erent Miranda: Davčna kultura v Sloveniji. Magistrsko delo. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2004. 191 str.
16. Horvat Tatjana: Davčno svetovanje bi morala urediti država. Finance, Ljubljana, 2000, št. 24, str. 8.
17. Horvat Tatjana: Računovodje se lahko ravna po standardih davčnega svetovanja. Finance, Ljubljana, 2001.
18. Horvat Tatjana: Simpozij računovodij: Povečan nadzor nad revizorji in davčnimi predpisi. Finance, Ljubljana, 2006, št. 73.
19. Hrvatin Helena: Informacije računovodskih servisov za oblikovanje davčne politike malih družb in samostojnih podjetnikov. Diplomsko delo. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta, 2004, 54 str.

20. Jelčić Božidar, Lončarić-Horvat Olivera, Šimović Jure, Arbutina Hrvoje, Mijatović Nikola: Hrvatski fiskalni sustav. Zagreb: Narodne novine, 2004, 414 str.
21. Kokotec-Novak Majda: Davčno svetovanje – Podjetniško in davčno svetovanje. Zbrano gradivo pri predmetu Davčno svetovanje. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 2005, 23 str.
22. Kolar Milojka: Ministrstvo za finance bo še naprej sodelovalo s svetovalci. Finance, Ljubljana, 1999, str. 16.
23. Končan Darko: Davčna revizija je podlaga za dobro svetovanje. Finance, Ljubljana, 1997.
24. Končan Darko: Davčni svetovalci so povsod poklicani k strokovnosti in odgovornosti. Finance, Ljubljana, 1999, 127, str. 12.
25. Končan Darko: Davčno svetovanje v Evropi in naše vključevanje vanjo. Finance, Ljubljana, 1997, 32, str. 16.
26. Končan Darko: Zaradi DDV še bolj zaželeni davčni svetovalci. Finance, Ljubljana, 1999, 4, str. 15.
27. Kostanjevec Boris: Nekateri pogledi na davčno reformo Slovenije v odnosu do Evropske unije. Podjetje in delo, Ljubljana, GV Založba, 2000, 5, str. 743.
28. Košar Igor: Primerjava med davčnim svetovanjem v ZDA in Veliki Britaniji. Diplomaska naloga. Maribor : Ekonomsko-poslovna fakulteta, 2005. 67 str.
29. Kovačević Emil, Hlede Janja: Postopek in pogoji za pridobitev nazivov davčni svetovalec in preizkušeni davčnik. Seminarska naloga. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 2005. 28 str.
30. Kranjec Samo: Davčni zavezanci so stranke davčne oblasti. Finance, Ljubljana, 1999, 127, str. 13.
31. Kranjec Samo: Davčno svetovanje: Usposobljeni vodniki po še nedokončanem labirintu. Finance, Ljubljana, 1999, 127, str. 9.
32. Kranjec Samo: V Avstriji država upošteva davčne svetovalce. Finance, Ljubljana, 1999, 127, str. 12.
33. Krek Anita: Razvoj davčnega svetovanja v Sloveniji. Diplomsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 2005. 44 str.
34. Kubr Milan: Management consulting – a guide to the profession. Geneva: International Labour Office, 2002. 904 str.
35. Leistungen des Steuerberaters und Vergütung. Berlin: Bundessteuerberaterkammer (BStBK), 2007. 21 str.
36. Marcon Petra: Prvi korak pri svetovanju: pri društvu preverite seznam davčnih svetovalcev. Finance, Ljubljana, 2006, 244, str. 28, 29.
37. Musgrave Richard A.: Javne finance u teoriji i praksi. Zagreb: Institut za javne financije, 1993. 674 str.
38. Novak Simona: Predlog Direktive EU želi zaščititi dobro ime davčnih svetovalcev. Finance, Ljubljana, 1999, 127, str. 11.
39. Organisation und Aufgaben. Berlin: Bundessteuerberaterkammer (BStBK), 2004. 40 str.
40. Perner Vili: Odmev: Simpozij računovodij - povečan nadzor nad revizorji in davčnimi predpisi. Finance, Ljubljana, 2006, št. 74.
41. Perner Vili: Pogoltna država si dolgoročno pljuva v skledo. Finance, Ljubljana, 1999, št. 39, str. 6.

42. Petauer Boštjan: Članstvo v CFE zahteva visoko kakovost. Finance, Ljubljana, 1999, 127, str. 11.
43. Petković Dejan: Praksa in storitve v Sloveniji. Iteo Relacije, Ljubljana, 2004, št. 1.
44. Petrov Sabina: Davčni svetovalci do svojega zakona. Finance, Ljubljana, 1998, 98, str. 3.
45. Schneider Susanne: Übernahme von Aufgaben bei schrumpfenden Unternehmen – Eine chance für den Steuerberater. Die Steuerberatung, 2005, (6), str. 283–287.
46. Simič Ivan: Brez davčnih svetovalcev bo težje. Finance, Ljubljana, 1999, 45, str. 6.
47. Simič Ivan: Potreba po davčnem svetovanju raste. Finance, Ljubljana, 1997, 28, str. 11.
48. Smrekar Tanja: Sum o kartelu davčnih svetovalcev. Finance, Ljubljana, 2006, 240, str. 4, 5.
49. Statements on Standards for Tax Services 1-8. New York: American Institute of Certified Public Accountants, 2000. 37 str.
50. Strobel D. Caroline: New accounting regulation will affect the tax practise. The Journal of Corporate Accounting&Finance, New York, 14(2003), 2, str. 89.
51. Šešok Klemen: Davčni svetovalec – zastopnik stranke v davčnem postopku. Finance, Ljubljana, 2000, 118, str. 18.
52. Škerjanc Mojca: Kakovost računovodenja računovodskih servisov. Diplomsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 2003. 44 str.
53. Škof Bojan: Obetavni časi za davčne svetovalce. Finance, Ljubljana, 1996, str. 14.
54. Šrajlehner Dino: Intervju: »Kdor hodi po robu, tvega, da pade čez.« Revija Kapital, Maribor, 2003, št. 313.
55. Štravs Simona: Svetovalci so objektivno odgovorni. Finance, Ljubljana, 1999, 127, str. 14.
56. Tax consulting hits troubled times in UK. International Tax Review. London, 13(2002), 3, str. 7.
57. The Chartered Institute of Taxation's Membership Regulations 2006. London: The Chartered Institute of Taxation (CIOT), 2006. 10 str.
58. Zavec Petra, Bajec Svarun: Intervju: Davčno svetovanje vedno pomembnejše. Revija Kapital, Maribor, 2007, št. 413.
59. Wakounig Marian: Komunikacija med davčnim svetovalcem in davčno upravo v Avstriji. Zapiski predavanj. Ekonomska fakulteta, 2005, 25 str.

VIRI

1. About the Institute. [URL: <http://www.theiit.org.uk/>], The Institute of Indirect Taxation, 9. 9. 2007.
2. AICPA - American Institute of Certified Public Accountants. [URL: <http://www.aicpa.org/About+the+AICPA/>], 8. 5. 2007.
3. ATT – The Association of Taxation Technicians. [URL: <http://www.att.org.uk/>], 8. 5. 2007.
4. Berdnik Mojca: Le kdo potrebuje svetovalce? [URL: <http://www.finance.si/show?id=24704&pool=giv>], Gospodarski vestnik, 14. 5. 1998.
5. Bošnik Lucija: Nasveti davčnih svetovalcev primernejši za premožne. [URL: <http://www.finance.si/?MOD=show&id=30432>], Finance, 2. 9. 2002.
6. Bratonja Martinović Ljerka - Razgovor: Dunja Hitrec, predsednica udruge poreznih svetnikov. [URL: <http://www.novolist.hr/Default.asp?WCI=Rubrike&WCU>], Novi list, 6. 7. 2005.
7. Confédération Fiscale Européenne (CFE). [URL: <http://www.cfe-eutax.org/>], 8. 5. 2007.
8. Čavar Marko: Porezni svetniki samostalni strojniki. [URL: <http://arhiv.slobodnadalmacija.hr/20030219/ekonomija01.asp>], Slobodna dalmacija, 2003, 2. 10. 2007.
9. Čurković Marijan: Osiguranje od odgovornosti poreznih svetnikov. [URL: <http://www.ritelefax.hr/stalnerubrike.asp?ib=636&sr=19>], Digitalno izdanje e-Burza, 13. 1. 2005.
10. Davčna uprava Republike Slovenije - Poslovna strategija 2005–2008. [URL: http://www.durs.gov.si/fileadmin/durs.gov.si/pageuploads/Davcni_uradi_in_uradne_ure/Strate_ki_na_rt/Poslovna_strategija_2_.pdf], 5. 4. 2005.
11. Davčna, finančna in računovodska pravila v Sloveniji in na Hrvaškem. [URL: <http://www.finance.si/?MOD=show&id=29375>], Finance, 13. 8. 2002.
12. Davčno-finančni raziskovalni inštitut. [URL: <http://www.iustus.info:60/povezave/dfi.asp?id=4&pdr=15&skinID=dfi>], Davčno-finančni inštitut, 31. 8. 2007.
13. Dernovšek Igor: Petra Mlakar - največ težav bo pri dohodkih iz tujine. [URL: <http://www.dnevnik.si/novice/slovenija/239581/>], Dnevnik, 12. 4. 2007.
14. Direktiva 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta. [URL: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sl/oj/2006/l_157/l_15720060609sl00870107.pdf], Uradni list Evropske unije, 9. 6. 2006.
15. Drevenšek Mojca: Vloga davčnega svetovalec v davčnem postopku. [URL: <http://www.finance.si/show?id=35419&pool=giv>], Gospodarski vestnik, 25. 11. 1999.
16. Etički kodeks poreznih svetnikov i pomagača. [URL: http://www.upsp.info/index.php?option=com_content&task=view&id=34&Itemid=32], Udruga poreznih strojnika, 28. 4. 2007.

17. Horvat Tatjana: Odvetnikom in notarjem ni treba sporočati sumljivih transakcij.
[URL:<http://www.finance.si/?MOD=show&id=7624>], Finance, 28. 6. 2001.
18. How to become a member?
[URL:<http://www.att.org.uk/attach.pl/10/520/ATT%20PROSPECTUS%20-%20AUGUST%202006.pdf>], The Association of Taxation Technicians, 8. 5. 2007.
19. Identifikacija poklica Davčni svetovalec/Davčna svetovalka.
[URL:<http://www.ess.gov.si/slo/ncips/opisipoklicev/DAVCNISVETOVALEC.pdf>],
Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, 5. 4. 2007.
20. Informativna prijava za davčno šolo. [URL: http://www.davcni-institut.com:60/povezave/izpis_povezave.asp?id=117&pov_id=148], Davčni inštitut, 27. 4. 2007.
21. Informativna prijava za udeležbo na nadaljevalni davčni šoli 2007.
[URL:http://www.davcni-institut.com:60/povezave/izpis_povezave.asp?id=169&pov_id=210], Davčni inštitut, 27. 4. 2007.
22. Institut des Avocats Conseils Fiscaux. [URL: <http://www.iacf.asso.fr/>], 9. 9. 2007.
23. Jača udruga poreznih savjetnika – Slobodna Dalmacija.
[URL:http://www.upsp.info/index.php?option=com_content&task=view&id=29&Itemid=2], Udruga poreznih stručnjaka, 14. 6. 2005.
24. Kakovost davčnosvetovalnih storitev. [URL: http://www.si-revizija.si/povzetki_Revizorjev/2006-12-cokelc.php], Slovenski inštitut za revizijo, 28. 4. 2007.
25. Kodeks davčnosvetovalnih načel (Revizor 3/03). [URL: http://www.si-revizija.si/davcniki/dokumenti/kodeks_strok_nacel-davcnik.pdf], Slovenski inštitut za revizijo, 1. 5. 2007.
26. Kodeks poklicne etike preizkušenega davčnika. [URL: http://www.si-revizija.si/davcniki/dokumenti/Kodeks_etike_preiz_dav.doc], Slovenski inštitut za revizijo, 1. 5. 2007.
27. Konačni prijedlog Zakona o poreznom savjetništvu, Zagreb, studeni 2000, 23 str.
28. Konobelj Barbara: Davščine in davčno svetovanje.
[URL:http://www.sbaza.net/download_sb1_zip.php?ClanekID=1491], Študijska zbirka 2.0 Beta, 27. 4. 2007.
29. Kordiš Urška: Neprebojni načrt za iskanje zaposlitve! Profil: davčni svetovalec. [URL: <http://www.revija.mojedelo.com/revija/iskanjezaposlitve.asp?page=3&showID=182>], Revija Moje Delo, 17. 10. 2005.
30. Nadaljevalna davčna šola: vsebina programa po predmetih. [URL: http://www.davcni-institut.com:60/povezave/izpis_povezave.asp?id=169&pov_id=211], Davčni inštitut, 28. 4. 2007.
31. Neupravičena obogatitev.
[URL:<http://www.mladina.si/tednik/200151/clanek/davkarija/index.print.html-l2>], Mladina, 6. 9. 2007.

32. O društvu davčnih svetovalcev.
[URL:<http://www.davki.com/DesktopDefault.aspx?tabindex=3&tabid=15>], Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 23. 10. 2005.
33. O slovenskem inštitutu za revizijo. [URL: http://www.si-revizija.si/o_siru/index.php], Slovenski inštitut za revizijo, 1. 5. 2007.
34. Oblak Vedran: Obavezna osiguranja.
[URL:<http://www.google.si/search?q=UDRUGA+POREZNIH+SAVJETNIKA&hl=sl&start=10&sa=N>], 16. 11. 2004.
35. Odar Marjan: Slovenski inštitut za reviziju.
[URL:http://www.google.si/search?q=porezni+savjetnik&hl=sl&lr=lang_hr&as_qdr=y&start=20&sa=N], 28. 4. 2007.
36. Odgovornost davčnega svetovalca.
[URL:<http://www.davki.com/DesktopModules/DisplayDoc.aspx?MType=0&ItemId=40>], Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 23. 10. 2005.
37. Opći porezni zakon. [URL: http://wmd.hr/zakoni-narodne-novine/opci_porezni_zakon/], Narodne novine, 13. 1. 2000.
38. Oris zgodovine davčnega svetovanja. [URL: http://www.si-revizija.si/povzetki_Revizorjev/2006-04-cokelc.shtml], Slovenski inštitut za revizijo, 28. 4. 2007.
39. Osmi izpitni rok za opravljanje preizkusa znanja za davčnega svetovalca.
[URL:http://www.davki.org/index.php/articles/Dru%9Atvo_dav%E8nih_svetovalcev_Slovenije_razpisuje], Društvo davčnih svetovalcev, 27. 8. 2007.
40. Ošlak Nina: Davčni svetovalci o aktualnih temah.
[URL:<http://www.finance.si/show?id=33880&pool=g>], Gospodarski vestnik, 18. 1. 2001.
41. Podatki o delovnih izkušnjah in prijavnica za izobraževanje za pridobitev strokovnega naziva Preizkušeni davčnik. [URL: http://www.si-revizija.si/izobrazevanje/izobostali_nazivi.php], Slovenski inštitut za revizijo, 27. 4. 2007.
42. Poklic davčnega svetovalca.
[URL:http://www.iracunovodstvo.eu/ArticleInfo.aspx?article_id=158], IR Časopis, 22. 8. 2006.
43. Popis ispitne literature za polaganje ispita za poreznog savjetnika.
[URL:<http://www.ijf.hr/index.php?ime=125>], Institut za javne finance, 28. 4. 2007.
44. Porezno savjetništvo. [URL: http://www.ijf.hr/porezni_vodic/1-07/12.pdf], Institut za javne finance, 28. 4. 2007.
45. Porezno savjetovanje. [URL: <http://www.arhipelag.hr/uvod.html>], 2. 5. 2007.
46. Poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo za leto 2001. [URL: http://www.si-revizija.si/o_siru/dokumenti/porocilo_o_delu_2001.pdf], Slovenski inštitut za revizijo, 10. 5. 2006.
47. Poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo za leto 2002. [URL: http://www.si-revizija.si/o_siru/dokumenti/porocilo_o_delu_2002.pdf], Slovenski inštitut za revizijo, 27. 9. 2007.

48. Poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo za leto 2003. [URL: http://www.si-revizija.si/o_siru/dokumenti/porocilo_o_delu_2003.pdf], Slovenski inštitut za revizijo, 27. 9. 2007.
49. Poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo za leto 2004. [URL: http://www.si-revizija.si/o_siru/dokumenti/porocilo_o_delu_2004.pdf], Slovenski inštitut za revizijo, 27. 9. 2007.
50. Poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo za leto 2005. [URL: http://www.si-revizija.si/o_siru/dokumenti/porocilo_o_delu_2005.pdf], Slovenski inštitut za revizijo, 10. 5. 2006.
51. Poročilo o delu Slovenskega inštituta za revizijo za leto 2006. [URL: http://www.si-revizija.si/o_siru/dokumenti/porocilo_o_delu_2006.pdf], Slovenski inštitut za revizijo, 20. 4. 2007.
52. Potočnik Robert, Nucleus Consulting, d. o. o., Pisna korespondenca – elektronsko. 2. 11. 2005.
53. Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o programu i polaganju ispita za poreznog savjetnika. [URL: <http://www.nn.hr/clanci/sluzbeno/2003/0528.htm>], Narodne novine, 6. 2. 2003.
54. Pravilnik o izpitu za davčnega svetovalca. [URL: <http://www.davki.com/UploadsInternal/>], Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 23. 10. 2005.
55. Pravilnik o pridobitvi certifikata in licence za delo davčnega svetovalca DDSS. [URL: http://www.davki.com/Uploads/certifikat_ds.doc], Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 23. 10. 2005.
56. Pravilnik o pridobitvi potrdila o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik, vpisu v register preizkušenih davčnikov in načinu objavljanja podatkov. (Revizor 1/03) [URL: http://www.si-revizija.si/o_siru/dokumenti/akti/prav-izob-PrDav.pdf], Slovenski inštitut za revizijo, 1. 5. 2007.
57. Pravilnik o programu i polaganju ispita za poreznog savjetnika. [URL: <http://www.nn.hr/clanci/sluzbeno/2001/0874.htm>], Narodne novine, 8. 6. 2001.
58. Predlog zakona o davčnem svetovanju. [URL: http://www2.gov.si/zak/Pre_Zak.nsf/0/c598763d29b2e8afc1256c2a0022818c?OpenDocument&ExpandSection=1], Zbirke državnega zbora RS – predlogi zakonov, 30. 8. 2002.
59. Poročevalec: Predlog zakona o davčnem svetovanju (ZDavS), št. 78, 1998, str. 19–26.
60. Predstavitev društva. [URL: http://www.davki.org/index.php/xarpages/kontakti_], Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 27. 8. 2007.
61. Primjer diplome o položenom ispitu za poreznog savjetnika. [URL: <http://www.arhipelag.hr/diploma.jpg>], 1. 5. 2007.
62. Pristopna izjava – anketni list članstva DDS Slovenije. [URL: http://www.davki.org/index.php/articles/Pristopna_izjava_za_pristop_k_dru%9Atvu], Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 1. 5. 2007.

63. Program rada Udruge poreznih savjetnika i pomagača.
[URL:http://www.upsp.info/index.php?option=com_content&task=view&id=35&Itemid=33], Udruga poreznih stručnjaka, 10. 2. 2005.
64. Razpis izobraževanja za strokovne nazive Preizkušeni računovodja, Preizkušeni notranji revizor, Preizkušeni poslovni finančnik in Preizkušeni davčnik. [URL: http://www.si-revizija.si/izobrazevanje/izob-ostali_nazivi.php], Slovenski inštitut za revizijo, 27. 4. 2007.
65. Rješenje o neprihvatanju prijedloga za ocjenu akata zakonodavnog tijela.
[URL:<http://sljeme.usud.hr:81/usud/praksaw.nsf/Ustav/C1256A25004A262AC12570B50033CD01?OpenDocument>], Narodne novine, št.127/2000, 13. 10. 2007
66. Samo 10 posto građana koristi usluge poreznih savjetnika.
[URL:<http://www.slobodnadalmacija.hr/20050407/ekonomija03.asp>], Slobodna Dalmacija, 7. 4. 2005.
67. Sekcija se predstavi. [URL: <http://www.si-revizija.si/davcniki/index.php>], Slovenski inštitut za revizijo, 1. 5. 2007.
68. Servis poreznim obveznicima.
[URL:http://oliver.efpu.hr/~dejahren/seminari_javne/23_servis_poreznim_obveznicima.pt], 28.04.2007.
69. Seznam članov društva davčnih svetovalcev Slovenije za leto 2007, s certifikati.
[URL:http://www.davki.org/index.php/xarpages/clani_drustva_certifikati], Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 23. 7. 2007.
70. Seznam članov društva davčnih svetovalcev Slovenije za leto 2007.
[URL:http://www.davki.org/index.php/xarpages/ponudba_davcno_svetovanje], Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 23. 7. 2007.
71. Smernice za oblikovanje cen storitev davčnega svetovanja. [URL: http://www.si-revizija.si/davcniki/dokumenti/Smernice_cen_davcnih_st.pdf], Slovenski inštitut za revizijo, 1. 5. 2007.
72. Split dobio dvije porezne savjetnice.
[URL:<http://www.slobodnadalmacija.hr/20050126/kolumne03.asp>], Slobodna dalmacija, 26. 1. 2005.
73. Statut društva davčnih svetovalcev Slovenije.
[URL:<http://www.davki.com/DesktopModules/DisplayDoc.aspx?MType=0&ItemId=163>] Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 23. 10. 2005.
74. Statut Slovenskega inštituta za revizijo. [URL: http://www.si-revizija.si/revizorji/dokumenti/statut_2c.doc], Slovenski inštitut za revizijo, 1. 5. 2007.
75. Statut udruge poreznih savjetnika i pomagača.
[URL:http://www.upsp.info/index.php?option=com_content&task=view&id=12&Itemid=31], Udruga poreznih stručnjaka, 8. 8. 2004.
76. Šešok Klemen: Davki – Zakaj najeti davčnega svetovalca?
[URL:<http://www.finance.si/show?id=34112&pool=gv>], Gospodarski vestnik, 12. 7. 2001.

77. The Chartered Institute of Taxation (CIOT) - About us.
[URL:<http://www.tax.org.uk/index.pl?n=375;section=14>], The Chartered Institute of Taxation, 9. 9. 2007.
78. The Dutch Association of Tax Advisers. [URL: <http://www.nob.net/?q=node/9055>], 9. 9. 2007.
79. Training, regulating and representing indirect tax specialists.
[URL:<http://www.theiit.org.uk/>], The Institute of Indirect Taxation, 8. 5. 2007.
80. Tveganja pri davčnem svetovanju. [URL: http://www.si-revizija.si/povzetki_Revizorjev/2006-05-cokelc.php], Slovenski inštitut za revizijo, 28. 4. 2007.
81. U pomoč, stižu porezni nadzornici! [URL: <http://www.poslovni.hr/34027.aspx>], Poslovni dnevnik, 15. 2. 2007.
82. Udruga poreznih savjetnika i pomagača – članstvo.
[URL:http://www.upsp.info/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1&limit=9&limits_tart=0#], Udruga poreznih stručnjaka, 28. 4. 2007.
83. Union Professionnelle des Sociétés d'Avocats. [URL: <http://www.fidal.fr/>], 9. 9. 2007.
84. Urh Polona: Dacarski harakiri. [URL: <http://www.finance.si/show?id=43235&pool=giv>], Gospodarski vestnik, 12. 7. 2004.
85. Urnik nadaljevalne davčne šole 2007. [URL: http://www.davcni-institut.com:60/povezave/izpis_povezave.asp?id=169&pov_id=209], Davčni inštitut, 28. 4. 2007.
86. Urnik spomladanske Davčne šole 2007. [URL: http://www.davcni-institut.com:60/povezave/izpis_povezave.asp?id=117&pov_id=149], Davčni inštitut, 28. 4. 2007.
87. Zakon o poreznom savjetništvu. [URL: <http://www.nn.hr/clanci/sluzbeno/2000/2354.htm>], Narodne novine, 20. 12. 2000.
88. Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/1999).
89. Zakon o revidiranju. [URL: http://www.si-revizija.si/o_siru/dokumenti/ZRev-1.pdf], Slivenski inštitut za revizijo, 1. 5. 2007.
90. Zapisnik o izvedbi volitev novih članov odbora sekcije preizkušenih davčnikov.
[URL:http://www.si-revizija.si/davcniki/dokumenti/Zapisnik_komisije.pdf], 15. 4. 2004.
91. Zavarovanje poklicne odgovornosti davčnih svetovalcev za leto 2007.
[URL:<http://www.davki.org/index.php/articles/zavarovanje/31>], Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 27. 8. 2007.
92. Zgodovina in delovanje DDSS.
[URL:<http://www.davki.com/DesktopModules/DisplayDoc.aspx?MType=0&ItemId=19>], Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 5. 11. 2005.
93. Informacije o udruzi poreznih savjetnika i pomagača.
[URL:http://www.upsp.info/index.php?option=com_content&task=view&id=40&Itemid=46], Udruga poreznih stručnjaka, 29. 9. 2007.

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

AICPA – American Institute of Certified Public Accountants
CFE – Confédération Fiscale Européenne
CIOT – The Chartered Institute of Taxation
CPA – Certified Public Accountant
CPC – Code of professional conduct
DDSS – Društvo davčnih svetovalcev Slovenije
FEE – Federation des Experts Comptables Europeens
FIDAL – Union Professionnelle des Sociétés d'Avocats
IACF – Institut des Avocats Conseils Fiscaux
IFAC – International Federation of Accountants
Inštitut – Slovenski inštitut za revizijo
IRC – Internal Revenue Code
IRS – Internal Revenue Service
IVSC – International Valuation Standards Committee
MZRS – Mednarodno združenje računovodskih strokovnjakov
RH – Republika Hrvaška
RIF – Računovodstvo i financije
RIPUP – Računovodstvo i porezi u praksi
RRIF – Računovodstvo revizija i financije
SIR – Slovenski inštitut za revizijo
STSSs – Statements on Standards for Tax Services
TEB – Tehnološko-ekonomski biro
UPS – Udruga poreznih stručnjaka
ZDA – Združene države Amerike
ZDavS⁵⁰ – Zakon o davčnem svetovanju

SLOVAR TUJIH IZRAZOV

Bundessteuerberaterkammer – zvezna zbornica davčnih svetovalcev v Nemčiji
Etički kodeks – kodeks etike
Internal Revenue Service – davčna agencija
Ispit - izpit
Komora - zbornica
Obrazložanje – obrazložitev
Polaganje ispita za poreznog savjetnika – opravljanje ispita za davčnega svetovalca
Societas iudicum – predhodnica poznejše odvetniške zbornice
Steuerberater – davčni svetovalec
Steuerbevollmächtigten – davčni pooblaščenec
The Association of Tax Technicians – združenje davčnih tehnikov
The Chartered Institute of Taxation – pooblaščen inštitut davčnih svetovalcev
The Institute of Indirect Taxation – inštitut za posredne dajatve
Udruga poreznih stručnjaka – društvo davčnih strokovnjakov
Zakon o poreznom savjetništvu – zakon o davčnem svetovanju
Zakon o porezu na dobit – zakon o davku na dobiček
Zakon o porezu na dodanu vrijednost – zakon o davku na dodano vrednost
Zakon o porezu na dohodak – zakon o dohodnini

---

⁵⁰ Gre le za predlog zakona o davčnem svetovanju in ne za zakon, ker ta še ni bil sprejet.